http://www.glas-islama.com

INTERVJU SA GLAVNIM MUFTIJOM MUAMER-ef. ZUKORLIĆEM

OBJAVLJEN U "PREPORODU"

Islamska zajednica neće biti poltron politici

str. 11

صوت الإسلام
Zeri islama

Glas islama

Džumade-l-ula / Džumade-l-uhra 1429. • 15. maj 2008. • Broj 142. • Godina XII

80 DINARA
BiH 2 KM | EU 2.5 € | US 4 $ | CG 1€ | HRK 12.00 SIT 350 | CHF 4.50 | CAD 4 | AUD 2

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلاً مِّمَّن دَعَا إِلَى اللّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنَّنِي مِنَ الْمُسْلِمِينَ

A ko govori ljepše od onoga koji poziva Allahu, koji dobra djela čini i koji govori: 'Ja sam doista musliman!' (Kur'an)

PRVI DIPLOMANTI NA FAKULTETU ZA ISLAMSKE STUDIJE

EKSKLUZIVNO
Uz Glas islama do jeftine knjige
Hfz. Husein Čajlaković

U traganju za srećom

250 dinara ili 3 €
za inostranstvo 7 €

VJERSKA NASTAVA U SREDNJIM ŠKOLAMA

str. 17

ELEKTROTEHNA

PRODAJA - SERVIS - PROJEKTOVANJE - INŽINJERING

BESKAMATNI KREDITI - 0%

KOMPJUTERI - TELEVIZORI - DVD-APARATI - BELA TEHNIKA

* RADIO-TV TEHNIKE
* KOMPJUTERSKOG HARDVERA
* VIDEO NADZORA
* ALARMNIH SISTEMA
* PROTIVPOŽARNIH SISTEMA

UL. 1. MAJ 154, NOVI PAZAR,
TEL: 020/337-250, 337-251,
E-MAIL: office@et.co.yu, WEB: www.et.co.yu

Restoran SAZ od ove godine u novom ruhu

Jerka bb, Novi Pazar
Koničanin Sait, 064 163 1735
Koničanin Senad, 064 120 4440
restoransaz@hotmail.com
RESTORAN SAZ
☎ 020 360 360

Restoran SAZ posjeduje dvije sale, terasu, baštu pored vode, igralište za djecu, širok parking prostor, a od ove godine i abdesthanu i mesdžid za klanjanje. Kapacitet restorana je 380 mjesta. Posebno u mjesecu ramazanu organizujte vaše iftare u prelijepom ambijentu restorana SAZ.

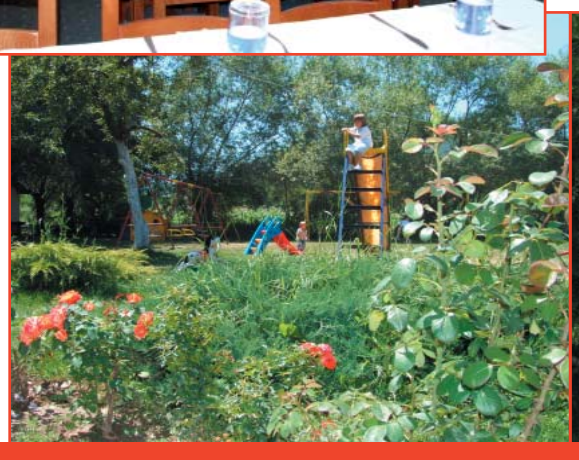

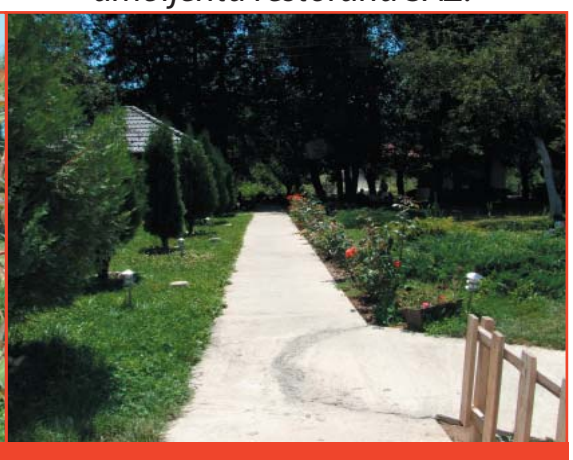

DAN POSLIJE

Održani parlamentarni i lokalni izbori od istorijskog značaja za Sandžak i Srbiju

„Najvažnije je da su izbori protekli bez incidenata. Također je važno da je u Novom Pazaru, a i generalno u Sandžaku, izgubio Sulejman Ugljanin koji se zbog toga ne može više predstavljati kao legitimni predstavnik Bošnjaka. Od posebne važnosti je i činjenica da su na ovim izborima muslimani kaznili Ugljanina zbog nedavne agresije na Islamsku zajednicu, što je lekcija svima da nikada ne pokušaju tako nešto. Nije isključeno da neke beogradske stranke, među kojima su i radikali, preko svojih ekspozitura u Sandžaku pokušaju spašavati Ugljanina, što bi samo potvrdilo ono što smo proteklih mjeseci govorili o savezu Beograd-Ugljanin protiv Islamske zajednice“, riječi su glavnog muftije Islamske zajednice u Srbiji Muamer-ef. Zukorlića u povodu upravo održanih parlamentarnih i lokalnih izbora u Sandžaku.

I baš tako. Jedna od najvećih vrijednosti ovih izbora je to što je sve proteklo bezbjedno. Na dan izbora, a i prethodnih nekoliko dana, na licima građana bila je primjetna zabrinutost i hladno oko srca zbog pomisli da bi vlastodržac, zbog fanatične želje za očuvanjem položaja, mogao posegnuti za krvavim scenarijem, kakav smo već vidjeli.

Armade zastrašivanja bile su spremne od samog jutra ispred zgrade Opštine. Sve poznata lica, što bi narod rekao, „od zla oca i još gore majke“. To su isti oni koji su proteklih noći nesmetano patrolirali gradom, brinući se da ne ostane ni jedna predizborna plakata, osim onih koje je osmislio njihov šef kada je odlučio da obavijesti narod da je ostvareno „potpuno bošnjačko jedinstvo“. Samo nije jasno kako to da narod nije bio sposoban da uživa u blagodetima jedinstva koje im je, doduše iznenada jednog jutra, ponuđeno preko Regionalne televizije. Istini za volju, da bi se dokučio moralni, psihološki i filozofski osnov Ugljaninove vizije o „bošnjačkom jedinstvu“ trebat će mnogo više „promišljanja, papira i škripe pera“.

Ovoga puta zaista treba pohvaliti novopazarsku policiju koja je uz pomoć dodatnih snaga MUP-a dala veliki doprinos da glasanje protekne bez većih incidenata. Odmah u jutarnjim satima građani su mogli vidjeti kako policija pretresa prvu kriminalnu četvorku, koja predstavlja udarnu pesnicu Ugljaninove vlasti, i to na sred ulice Generala Živkovića, što je za ove „nedodirljive“ momke do sada bilo nezamislivo. Doduše, kako rekoše, nisu im našli ništa jer je neko od njihovih prijatelja iz policije prethodno stigao da ih upozori. No, i ovakva akcija je dala rezultate jer je značila poruku za one sitnije da se drže podalje od biračkih mjesta.

Gdje se to onda preračunao dugogodišnji predsjednik Opštine? Nije davno bilo kada su najbliži saradnici ubijedili Slobodana Miloševića, po onoj „gazda, nikada niste bili jači“, da raspiše prijevremene izbore koji su, kako je poznato, označili kraj njegovog političkog života. Tako su poltroni Ugljaninu predstavili drugačiji izborni ishod. Njima se lično to, doduše, isplatilo jer im je strateški adut ovaj put bio novac i kupovina glasova. Bilo je očito da kada nestanu drugi aduti „para nikad dosta“. U Novom Pazaru je to bilo za nekih pet hiljada glasova, i to u korist Ljajića. Je li moguće da „neprikosnoveni lider“ Ugljanin doživi takav poraz, i to baš od Rasima Ljajića, jedan na jedan. E, desilo se i to će sigurno označiti kraj političke torture i jednoumlja u Sandžaku.

No, kako je to uspjelo Ljajiću što mu zadnjih godina nije polazilo za rukom? U ovoj kampanji Ministar je više boravio u Sandžaku nego u Beogradu. Ljajić je ovaj put uspio da se odrekne podrške kriminalaca, što ranije nije bio slučaj. Van svake sumnje, pobjednik ovih izbora je poentirao baš na čemu je njegov protivnik politički slomio vrat. Na Islamskoj zajednici se očito i gubi i dobija.

Pojava nove političke snage u Prijepolju je vrlo interesantna i predstavlja lekciju svima.

Vjerovatno je nejžešće razočarenje u Sandžaku na ovim izborima doživio Čedomir Jovanović, koji nije uspio razlikovati novopazarske ćevape od mentaliteta i duha ovog naroda. Čedina krilatica sa kojom se ponosio, „popovi u crkve, hodže u džamije“, morat će doživjeti promjene, makar u drugom dijelu.

Ako misli ostati na političkoj sceni Sandžaka, Džemail Suljević očito mora mijenjati i sebe i svoju politiku.

Najveći tragičar ovih izbora je Fevzija Murić, koji u Novom Pazaru, uprkos solidnoj predizbornoj retorici, nije uspio preći cenzus, da li zbog nesmotrenosti ili previsokog mišljenja o svojoj političkoj organizaciji, ili je ipak želio ponoviti priču iz 2004. godine kada je bio jezičak na vagi i tako dobio veći dio kolača vlasti.

Proces političkog sazrijevanja naroda i političke elite nije završen, ali je ovim izborima nepovratno otpočeo. Uz brojne pouke i mlade političke snage koje se školuju u Novom Pazaru, Sandžak ima političku budućnost.

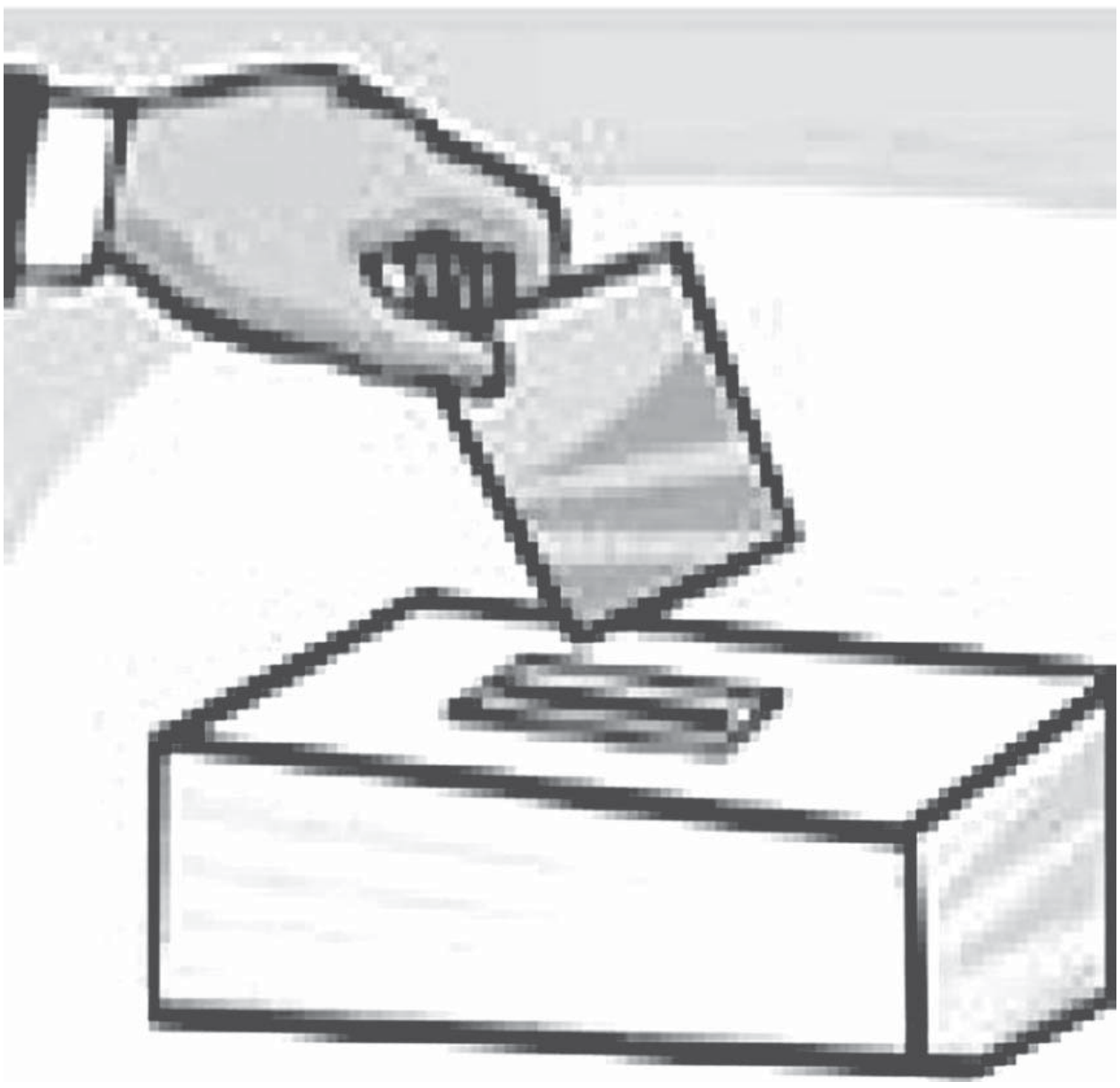

Američka ambasada se interesuje za dešavanja u Sandžaku

U ponedjeljak, 12. maja 2008. Mešihat Islamske zajednice u Srbiji posjetila je delegacija Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Beogradu, koju je u svom kabinetu primio glavni muftija Muamer ef. Zukorlić.

Gosti su se posebno interesovali o stavu Mešihata o proteklim izborima, kao i refleksijama prvih rezultata na stanje u Islamskoj zajednici i opštu stabilnost u Sandžaku.

Razgovori su vođeni i o Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru, gdje je jedan od članova delegacije iznio svoje izuzetne impresije o Univerzitetu prilikom nedavne posjete i razgovora sa studentima.

Delegaciju su sačinjavali Bred Bel, predstavnik političkog odjeljenja Ambasade SAD-a u Beogradu i Džon Kapelo, vazduhoplovni ataše.

Reisu-l-ulemi nagrada za životno djelo

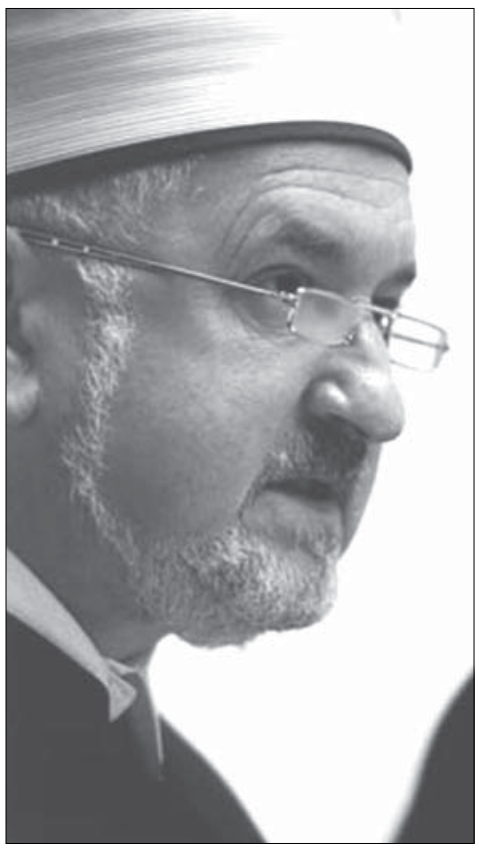

Sarajevo, 11. maj 2008. (MINA) - Asocijacija muslimanskih društvenih naučnika u Velikoj Britaniji obavijestila je da je svoju prestižnu „Nagradu za životno djelo“ za 2007. godinu dodijelila reisu-l-ulemi dr. Mustafi-ef. Ceriću.

U pismu reisu-l-ulemi Ceriću predsjednik Asocijacije dr. Anas Alšeik Ali kaže: „Čast mi je što Vas mogu obavijestiti da Vam je Asocijacija muslimanskih društvenih naučnika u Velikoj Britaniji, cijeneći Vaš izvanredni intelektualni doprinos misiji islama te za istinski uticaj na razvoj islamske misli u svijetu, dodjelila „Nagradu za životno djelo za 2007. godinu“ (2007 Lifetime Achievement Award). Ovo je najveća nagrada naše Asocijacije. Mi cijenimo da ste je Vi zaslužili zbog Vašeg izvanrednog ostvarenja i velike predanosti islamu koju ste pokazali, vodeći Vašu zajednicu kroz najteža iskušenja u novijoj povijesti. Uprkos svim poteškoćama, Vi ste ostali vjerni načelima suživota i međuljudskog poštivanja. Vaša vizija savremenog islama je pravi odgovor za izazove našeg vremena.“

Inače, Asocijacija muslimanskih društvenih naučnika (AMSS) ustanovljena je 2000. godine u Londonu u namjeri da potakne razvoj islamske misli te otvori mogućnosti istraživanja rješenja za problem s kojima su muslimani, posebno u Evropi, danas suočavaju.

O značaju „Nagrade za životno djelo“ AMSS-a u Londonu najbolje govore dosadašnji dobitnici: Ali Mazrui (2000), Alija Izetbegović (2001), Zaki Badawi (2002), Edward Said (2003), Martin Lings (2004), Fuat Sezgin (2005) i Muhamed Abdul-Halim (2006).

Nagrada će biti uručena reisu-l-ulemi dr. Mustafi Ceriću 15. maja 2008. godine u Brunajskoj galeriji u prisustvu muslimanske intelektualne i kulturne elite, kao i kršćanskih, jevrejskih i svjetovnih uglednika. Tim povodom reisu-l-ulema dr. Mustafa Cerić će održati duže predavanje o temi „U susret muslimanskom društvenom dogovoru u Evropi“ (Toward Muslim Social Contract in Europe).

U izjavi za Minu, reisu-l-ulema dr. Cerić je kazao: „Čast mi je primiti „Nagradu za životno djelo“ od tako prestižne organizacije kao što je AMSS u Londonu. Moja čast je tim veća što su tu nagradu primile tako velike ličnosti poput našeg predsjednika Alije Izetbegovića, Martin Lingsa - jednog od najvećih duhovnih intelektualaca našega doba, prof. Fuata Sezgina - sigurno najvećeg enciklopediste svih vremena, te prof. Edwarda Saida - jednog od najvećih umova dvadesetog stoljeća. Zasigurno, ova nagrada pripada više mom bosanskom narodu i mojoj Islamskoj zajednici nego meni osobno.“

www.rijaset.ba

Održan Međunarodni simpozij o hadžu

U ponedjeljak 28. aprila 2008. god., pod pokroviteljstvom Rijaseta Islamske zajednice u BiH, održan je Međunarodni simpozij o hadžu.

Ovom simpoziju su prisustvovali ambasadori Saudijske Arabije i Malezije, predstavnici malezijske organizacije za hadž „Tabung hadž“, najviši predstavnici Islamske zajednice u BiH: reisu-l-ulema dr. Mustafa-ef. Cerić, muftije sa prostora BiH, dekan Fakulteta islamskih nauka u Sarajevu, direktori nekoliko medresa u BiH, predstavnici Rijasetovog Ureda za hadž, predstavnik Mešihata Islamske zajednice u Srbiji, muftija beogradsko-novosadski Rešad-ef. Plojović i brojni drugi gosti.

Skup je otvorio predsjednik komisije Rijasetovog Ureda za hadž Mirsad Mahmutović, a potom je o olakšicama u obavljanju hadžskih obreda govorio dr. Enes-ef. Ljevaković - fetva-emin Islamske zajednice u BiH; o organizaciji hadža u BiH u postratnom periodu, Nezim-ef. Halilović Muderis - direktor Vakufske direkcije; o organizaciji hadža u Maleziji, Mohd Salih bin Abdmubin - predstavnik „Tabung hadža“; o organizaciji hadža u Sandžaku i Srbiji, Rešad-ef. Plojović - muftija beogradsko-novosadski; o organizaciji hadža u Turskoj, mr. Mirsad-ef. Kalajdžić - koordinator Ureda Rijaseta IZ-e u Istanbulu i o ekonomsko-turističkom aspektu hadža, Izudin-ef. Kruško - glavni imam Medžlisa IZ-e Maglaj.

Muftija Rešad-ef. Plojović, koji je ovom skupu prisustvovao u svojstvu izaslanika glavnog muftije Islamske zajednice u Srbiji, Muamer-ef. Zukorlića, svojim referatom je prisutne upoznao sa organizacijom hadža u Sandžaku, ukazujuću na najvažnije probleme koji prate organizaciju ove islamske dužnosti posljednjih godina, kao što je pokušaj pojedinih lokalnih i državnih faktora na polju organizovanja paralelnih institucija, koje imaju za cilj omesti razvoj Islamske zajednice i unijeti smutnju među muslimane, gdje svakako spada i pokušaj paralelnog organizovanja hadža od strane pojedinaca kojima je cilj ekonomska strana ovog putovanja, a nikako vjerska, što je zapravo suština.

Također je naglasio da je organizovani odlazak na hadž od strane Islamske zajednice važan zbog činjenice da je hadž danas ostao jedini objediniteljski stožer islamskog ummeta, što je od posebne važnosti za sve muslimane Balkana, koji su nedavno ponovo isciepkani novonastalim granicama.

Na kraju se prisutnima obratio reisu-l-ulema dr. Mustafa-ef. Cerić ukazujući na važnost ovog skupa i neophodnost unapređenja organizacije hadža, koja iz godine u godinu zbog brojnosti hadžija sa naših prostora i mnogih drugih izazova postaje sve komplikovanija.

Na ovom simpoziju je donijeto i nekoliko važnih zaključaka koji imaju za cilj podstaći sve odgovorne da preduzmu potrebne mjere kako bi ljudi koji se odluče obaviti hadž što lakše i efikasnije izvršili ovu temeljnu vjersku dužnost.

Prvi diplomci na Fakultetu za islamske studije u Novom Pazaru

U Velikoj sali Mešihata je 12. maja o.g. održana svečanost povodom Dana Fakulteta za islamske studije. Na svečanosti su dodijeljene diplome prvim studentima koji su diplomirali na ovoj visokoškolskoj ustanovi. Do sada su na Fakultetu za islamske studije diplomirali: Denisa Međedović, Šemsa Mustafić i Hasima Vragić. Njima je diplome uručio dekan Fakulteta za islamske studije prof. dr. Mevlud Dudić. Kao studenti koji su tokom studija postigli posebno zapažene rezultate izdvojeni su Elma Bećirović i Mujesira Kolić. Njima je diplome uručio predsjednik Mešihata IZ-e u Srbiji, glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić.

Dodjela diploma najboljim studentima

Svečanom obilježavanju dana FIS-a i dodjeli diploma prisustvovali su, pored zvaničnika Islamske zajednice u Srbiji predvođenih Glavnim muftijom, izaslanik reisu-l-uleme dr. Mustafe-ef. Cerića prof. dr. Omer Nakičević, predstavnici islamskih fakulteta iz BiH, predstavnici Mešihata IZ-e u Crnoj Gori, veliki broj profesora, studenti, brojne javne ličnosti grada. Svečanosti su također prisustvovali i brojni vakifi koji su u proteklom periodu materijalnim sredstvima pomagali rad ove obrazovne ustanove.

U kraćem pozdravnom govoru dekan Fakulteta prof. dr. Mevlud-ef. Dudić je rekao da FIS danas slavi tačno sedam godina svoga postojanja. „Osnivajući Akademiju, danas Fakultet, Islamska zajednica je udarila temelje visokom školstvu u Sandžaku i najzaslužnija je za nastanak kako fakulteta tako i univerziteta. Nakon toga su nastali Internacionalni univerzitet, fakulteti, pa onda i Državni univerzitet u Novom Pazaru. Dakle, da nije bilo Islamskog fakulteta, ne bi bilo ni univerziteta“ – rekao je, pored ostalog, dekan FIS-a.

Fakultet za islamske studije je formiran 2001. godine odlukom tadašnjeg Sabora IZ-e Sandžaka kao Islamska pedagoška akademija, da bi 2005. prerastao u četverogodišnji fakultet. Tako je i registrovan kod nadležnih državnih organa.

„Osnova na kojoj gradimo sve ovo jeste ravnoteža, fleksibilnost i tolerancija, a ravnoteža i fleksibilnost mogu da opstanu samo na istini. Jer, neistina je kruta i isključiva, ona ne može da bude fleksibilna jer zna svoje slabosti i boji se fleksibilnosti i tolerancije.

Istina je jaka i moćna, i kad je ugrožena, zna da je neuništiva. Zato, i kada je napadnuta i kada je ugrožena, dozvoljava sebi da bude fleksibilna i tolerantna. To istinu čini superiornom i to joj daje snagu da opstane i uspije. Na tim osnovama smo osnovali Medresu – majku obrazovanja. (...) Pogledajte kako drugi narodi nađu makar i parče kamena koje svjedoči da je prije mnogo vremena neko učinio nešto, prave cijelu filozofiju, pišu romane, snimaju filmove o tome, a mi imamo školu koja se zove medresa.

Čini me izuzetno ponosnim što je ovaj Fakultet nastao prvi u Sandžaku, a zapravo oni koji su prvi oni su uspješniji i bolji“ – rekao je, između ostalog, glavni muftija Muamer-ef. Zukorlić u svom obraćanju povodom godišnjice Fakulteta.

Plojović, Rafet Zornić, Amela Dervišević, Almir Talović, Hankija Sokolović, Amina Suljić, Rešad Vragić, Enes Svraka, Omer Hodžić, Selmo Duljević, Edis Hamidović, Sibela Avdović, Almir Suljević, Džemil Destanović, Adem

Diplomanti sa Dekanom

NA FAKULTETU ZA ISLAMSKE STUDIJE OBILJEŽEN DAN OVE USTANOVE I DODIJELJENE PRVE DIPLOME

Osnivanjem FIS-a, Islamska zajednica udarila temelje visokom školstvu u Novom Pazaru

Glas islama: Obilježavanje sedmogodišnjice Fakulteta i dodjela prvih diploma prilika su da se osvrnemo na to kako je osnovana i kako se razvijala ova obrazovna ustanova.

Dekan: Mi smo obilježili sedmu godišnjicu postojanja Fakulteta za islamske studije i tom prlikom smo uručili 20 diploma. Tačno prije sedam godina, 12.05.2001. godine, Sabor Islamske zajednice je donio odluku o osnivanju Islamske pedagoške akademije. Akademija je 2005. prerasla u četvorogodišnji studij pod nazivom Fakultet za islamske studije.

Osnivajući Akademiju (danas FIS), Islamska zajednica je, slobodno možemo reći, udarila temelje visokom školstvu u Sandžaku i najzaslužnija je za nastanak svih ostalih visokoškolskih ustanova u Novom Pazaru.

Glas islama: Kakav je pravni status Fakuteta? Koliko studenata danas studira kod vas i kakva je kadrovska struktura?

Dekan: Fakultet za islamske studije registrovan je kod nadležnih državnih organa kao visokoškolska obrazovna ustanova ravnopravna sa ostalim visokoškolskim ustanovama sličnog ranga.

Fakultet je do sada upisao preko 250 studenata. Koncipiran je kao četvorogodišnji studij, za sada sa dva smjera – smjer za islamske studije i smjer za islamsku pedagogiju.

Na Fakultetu nastavu izvodi 35 profesora i asistenata, a od toga su 70% domaći kadrovi. Nastava na FIS-u izvodi se u skladu sa zahtjevima savremene pedagogije i metodike.

Na putu smo okončanja organizacionih reformi i učinit ćemo sve da budemo okrenuti prema budućnosti.

Do sada su kadrovi koji su obavljali poslove imama, hatiba, mualima, profesora..., bili kadrovi koji su završili islamske studije u arapskom svijetu, Turskoj ili BiH, a od danas će među njima biti i kadrovi sa diplomama našeg Fakulteta.

Glas islama: Sada obavljate i funkciju prorektora za nastavu na Internacionalnom univerzitetu. Kako sve to postižete?

Dekan: Od januara mjeseca sam i prorektor za nastavu na Internacionalnom univerzitetu tako da, zbog obimnosti posla na Univerzitetu, na Fakultetu provodim po dva sata dnevno. Imajući u vidu da mi u maju ističe dvogodišnji mandat, predložiću Mešihatu da i taj problem bude razmatran. Smatram da prorektor za nastavu na Internacionalnom univerzitetu može i mora raditi jedino taj posao s obzirom da pretendujemo da budemo prepoznatljivi po kvalitetu. Zato je neophodno da prorektor bude na poslu cijelo radno vrijeme.

FIS je također vrlo značajna ustanova Islamske zajednice, naš dragulj, te iz tog razloga smatram da dekan FIS-a mora raditi sam taj posao, posebno kada se ima u vidu novi prijedlog reformisanog programa Fakuteta. Mi smo danas u prilici da raspolažemo kako kvantitetom tako i kvalitetom, kada je riječ o kadrovima.

Dakle, za mene je funkcija prorektora za nastavu veliki izazov i iskušenje. Nadam se da ću emanet dostojno nositi, a na FIS-u, zahvaljujući saradnicima, do sada nije bilo propusta.

Glas islama: Kako vidite dalji razvoj ove obrazovne ustanove?

Dekan: Kao što sam rekao, FIS je otškrinuo vrata visokom školstvu u Sandžaku i on je naš svetionik. Uz nastanak Fakulteta (u početku Akademije) i mi smo rasli iz godine u godinu. Broj kandidata je kudikamo veći. U početku su 70% kadrova bili profesori sa strane - iz BiH i Makedonije. Danas je situacija obrnuta. Za narednih pet godina ćemo ako Bog da, imati sopstveni kadar, iako nam je želja da zadržimo određeni broj profesora sa strane jer zaista želimo biti prepoznatljivi po kvalitetu.

Smatram da smo kao Fakultet narasli i stabilni te je neophodno izvršiti programske promjene kako bismo na FIS-u imali, pored islamske teologije i islamske pedagogije, još nekoliko smjerova. Ono zašta imamo spremne programe su Smjer za komparativne religije, Smjer za arapski jezik i još neki smjerovi, ali o tom potom.

Dr. Admir Muratović imenovan u docenta

Na Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru, dana 08.05.2008. godine, u zvanje docenta za oblast sociologije promovisan je dr. Admir Muratović.

Admir Muratović rođen je 27.02.1977. godine u selu Bajevica, opština Novi Pazar. Osnovnu školu završio je u Muru, a Medresu „Gazi Isa-beg“ u Novom Pazaru 1996. godine.

Godine 2001. diplomirao je na Fakultetu za šerijatsko pravo Univerziteta Al–Azhar u Kairu, Egipat.

Godine 2006. odbranio je magistarski rad na temu „Medinska povelja – položaj manjina u svjetlu teorije i prakse“ i stekao stručno zvanje magistra iz oblasti ljudskih prava u islamu.

U decembru 2007. godine doktorirao je na temu „Ljudska prava u Medinskoj državi“ i promovisan je u doktora sociooloških nauka.

KONFERENCIJA ZA NOVINARE

Skrnavljenje mezarja u Novom Pazaru

Dana 07.5.2008. god. u sjedištu Mešihata Islamske zajednice u Srbiji održana je konferencija za medije na temu: „Skrnavljenje mezarja u Novom Pazaru“.

Na konferenciji su govorili: zamjenik glavnog muftije dr. Mevlud-ef. Dudić, muftija beogradsko-novosadski Rešad-ef Plojović i predsjednik Sabora Hajro-ef. Tutić.

Čelnici Islamske zajednice su osudili skrnavljenje mezara starih nekoliko stotina godina od strane službi opštinskog Komunalnog preduzeća „Čistoća“ na groblju Gazilar i mezara u naselju Hadžet u Novom Pazaru. Dr. Dudić je za ovo skrnavljenje optužio lokalnu opštinsku vlast na čelu sa Suljemanom Ugljaninom, koja i na ovaj način vrši pritisak na Islamsku zajednicu. Nedopustivo je i po vjerskim i zakonima države strogo zabranjeno skrnavljenje mezara. Ono što su Ugljaninovi ljudi uradili predstavlja bogohuljenje i najsvirepiji zločin

Muftija Plojović je naveo da Islamska zajednica štiti dostojanstvo i čast vjernika, ali i svetost vakufske imovine i objekata koji su na meti opštinskih vlasti.

Hajro-ef. Tutić je istakao da je na parceli u blizini porušenog mezarja planirana izgradnja džamije i gasulhane i da je Islamska zajednica za taj projekat prethodno dobila dozvolu, ali da su opštinske vlasti pokušale da rušenjem obližnjih mezara i nasipanjem tampona promijene svrhu tog vakufa ne bi li zaustavili i spriječili spomenuto.

Čelnici Mešihata su napomenuli da su radnici JKP „Čistoća“ posjekli i u nepoznatom pravcu odnijeli trideset i pet stabala. Zbog skrnavljenja mezara, materijalne štete i napada na vakufsku imovinu, Mešihat je, protiv aktera, podnio krivične prijave nadležnim organima, izražavajući nadu da će valjano i blagovremeno reagovati.

Media centar Mešihata Islamske zajednice

Maj 2008.

Asfaltnim putem preko mezara na Hadžetu

April 2008.

Opštinski bager gazi drevne nišane

Funkcioneri Komunalnog preduzeća i Ugljaninovi ljudi skrnave mezarje

Oslobođena džamija u Ratajskoj

Poslije više od sedam mjeseci džematlije džamije u Ratajskoj napokon su dočekali da im džumu namaz predvodi imam koji je postavljen od strane legalnih i legitimnih organa Islamske zajednice.

Do prije desetak dana imam ove džamije bio je Rifat Plojović, jedan od organizatora neuspjelog napada na Islamsku zajednicu. Suočen sa ogorčenjem džematlija i osudom cijelog Prijepolja zbog svog postupka, da poslije 38. godina rada u Islamskoj zajednici izda istu i pokuša da proda najveću svetost bošnjačkog naroda, suočen sa brojnim procesima koji se pred sudskim organima vode protiv njega, svjestan činjenice da se bliže izbori, a time i kraj Ugljaninove kobne politike0 i da je dan konačnog sloma virtuelne tvorevine, kako u Prijepolju, tako i u cijelom Sandžaku blizu, Rifat Plojović je naprasno odlučio i otputovao ta Njemačku.

Njegov bijeg iz Prijepolja iskoristile su džematlije koje su od Povjereništva tražile da postavi imama koji je lojalan Islamskoj zajednici tako da će od sada džumu namaz u Ratajskoj obavljati Almir-ef. Talović.

Samir-ef. TANDIR

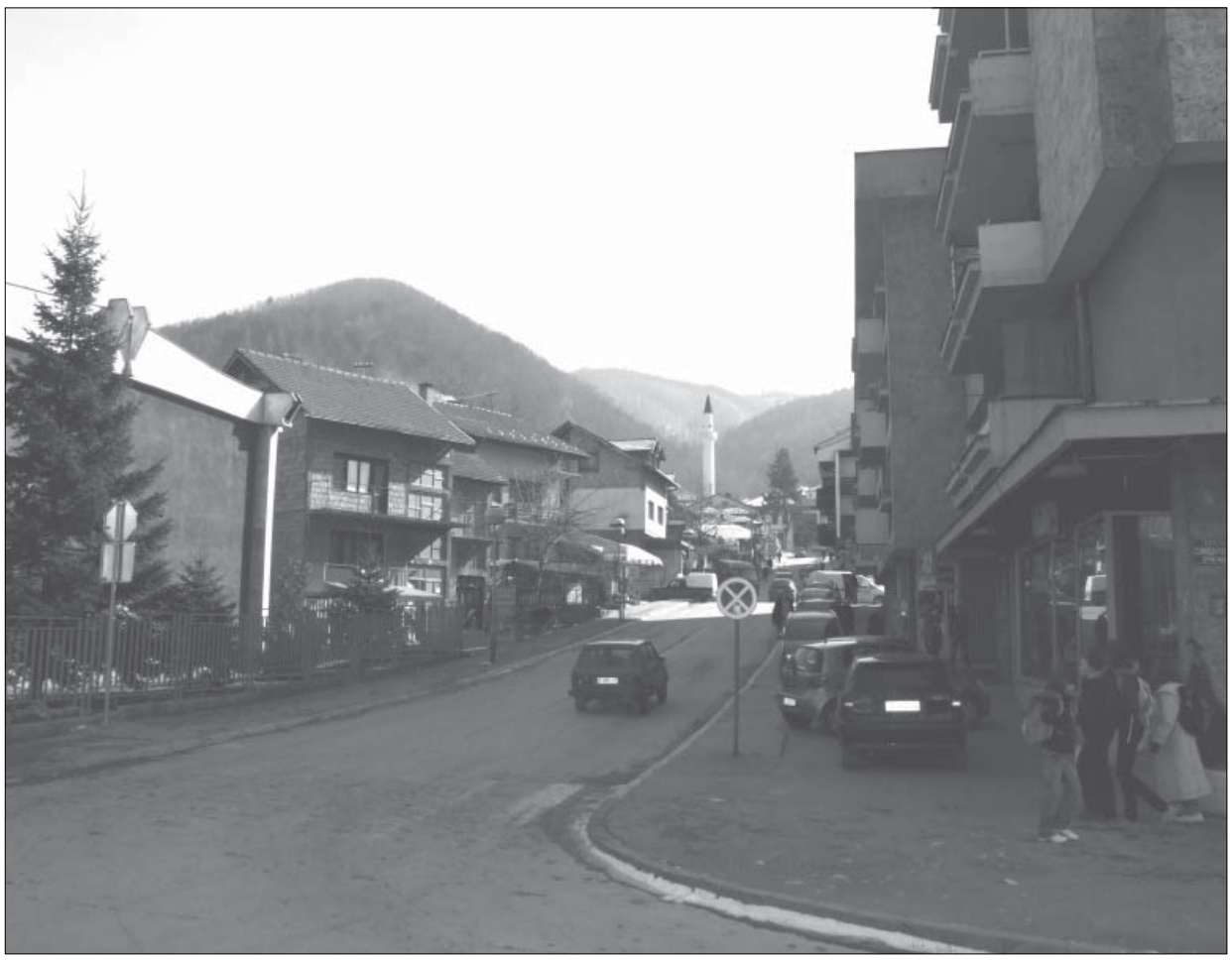

Fašističkim grafitima i molotovljevim koktelom protiv bošnjačke porodice na Paliću

Beograd, 24. april 2008. RTV B92 i neki štampani mediji u Srbiji prenijeli su prije nepune dvije nedjelje informaciju Helsinškog odbora za ljudska prava o ispisivanju grafita fašističke sadržine na kući Zijada Kujovića na Paliću. Budući da policija i lokalna vlast nisu reagovale, nakon objavljivanja ove informacije porodicu Kujović je posjetio republički ombudsman Saša Janković, što je rezultiralo uklanjanjem sramnog grafita i obećanjem policije da će aktivno tragati za počiniocima ovog djela.

Sinoć oko 23 časa, na kuću Zijada Kujovića bačen je molotovljev koktel. Gospodin Zijad Kujović i njegov sin Samir su danas obavijestili Helsinški odbor o novom, još agresivnijem napadu. Slučaj je odmah prijavljen policiji, a Odbor je obavijestio i kancelariju republičkog ombudsmana.

Helsinški odbor apeluje na sve državne organe i političke stranke da odmah preduzmu sve mjere kako bi se zaustavilo nacionalističko divljanje koje se naročito intenzivira tokom izbornih kampanja. Helsinški odbor upozorava da ovaj slučaj nije usamljen i da govor mržnje i nekažnjena okupljanja koja promovišu fašizam i kleronacionalizam ozbiljno ugrožavaju elementarna ljudska prava svih građana Srbije, posebno pripadnika nacionalnih manjina, a državu destabilizuju i udaljavaju od evropske budućnosti.

Helsinški odbor za ljudska prava u Srbiji

ISLAMSKA ZAJEDNICA PREKO AGENCIJE ZA SERTIFICIRANJE HALAL KVALITATA ĆE BITI MOST SARADNJE PROIZVOĐAČIMA IZ SRBIJE SA ISLAMSKIM SVIJETOM

HALAL – svjetski brend

Međunarodni halal sajam u Maleziji – MIHAS 2008. održan je u Kuala Lumpuru od 7. do. 11. maja ove godine. Na ovogodišnjem sajmu po prvi put su se zvanično predstavili sertificirani proizvođači halal hrane iz Srbije i Hrvatske. Proizvođači iz BiH su na ovom sajmu prisutni od njegovog uspostavljanja, već pet godina zaredom.

Sead Šaćirović i Amir Sakić, direktori Agencija za sertificiranje halal kvaliteta iz Srbije i Bosne i Hercegovine, na MIHAS-u su predstavili sertificirane kompanije na zajedničkom štandu. Tokom sajma, u organizaciji Malezijske korporacije za vanjsku trgovinu (MATRADE), održani su i poslovni susreti tokom kojih su održani sastanci sa predstavnicima malezijskih institucija nadležnih za halal. Direktori Agencija su tokom jedanaest zvaničnih sastanaka prezentirali informacije o trenutnom stanju balkanskog halal tržišta i perspektivama za njegov dalji razvoj. Posebnu važnost imao je susret sa predstavnicima Halal Development Corporation (HDC), koja je glavna vladina institucija u oblasti halala u Maleziji. Tom prilikom postignut je dogovor da se intenzivira saradnja koja se u određenim oblastima uspješno realizuje već godinu dana. Dogovoreno je, također, da se u narednom periodu pristupi potpisivanju zvaničnog sporazuma o saradnji u oblastima kojima se bave Agencije i HDC.

Hrvatska gospodarska komora je u saradnji sa Mešihatom Islamske zajednice u Hrvatskoj i Ambasadom Hrvatske u Maleziji organizovala posebnu prezentaciju halal sertificiranih proizvođača iz ove zemlje. Posebnu pažnju medija privuklo je izlaganje Aziz-ef. Hasanovića, člana Upravnog odbora Agencije za certificiranje halal kvalitete i rukovodioca odjela za certificiranje halala u Hrvatskoj.

MIHAS 2008.

Na izložbenom prostoru MIHAS-a 2008., koji se ove godine prostire na preko 2.000 metara kvadratnih, predstavila su se 494 lokalna i 128 stranih izlagača iz 25 zemalja.

Od ukupnog broja izlagača 80,52% su proizvođači hrane, 2,92% proizvođači ostalih neprehrambenih proizvoda, 1,57% proizvođači ambalaže i opreme za proizvodnju i usluge, 3,74% izlagača su iz sektora islamskih finansija, dok preostalih 11,22% izlagača su iz oblasti različitih vrsta usluga.

Organizatori procjenjuju da su tokom sajma potpisani ugovori u vrijednosti od oko 70 miliona eura, što je povećanje od preko 50% u odnosu na prethodnu godinu. Na ceremoniji otvaranja sajma, Abdullah Ahmad Badavi, premijer Malezije, istakao je da ovako značajan uspjeh ohrabruje i da se u narednim godinama mogu očekivati još bolji rezultati.

WORLD HALAL FORUM

Nakon završetka MIHAS-a 2008., u Kuala Lumpur Convention Centre (KLCC) od 11. do 13. maja održan je i World Halal Forum (WHF), najznačajniji svjetski skup predstavnika različitih oblasti halal industrije. Tema ovogodišnjeg foruma je „Održivi razvoj kroz investiranje i integracije“, a učesnici su najprominentniji predstavnici državnih, privrednih i naučnih institucija iz cijelog svijeta.

Bosna i Hercegovina je ove godine dobila zapaženo mjesto na Forumu i priliku da predstavi vlastite rezultate postignute u oblasti sertificiranja halala i uspostavljanja halal tržišta. Prof. dr. Midhat Jašić, šef katedre za prehrambenu tehnologiju Tehnološkog fakulteta u Tuzli, izlagao je o temi „Edukacija o halal hrani“, a Amir Sakić, direktor Agencije za sertificiranje halal kvalitete, predstavio je bosansko-hercegovački halal standard BAS 1049:2007.

Redakcija

Halal sertifikat u Srbiji

Agencija za sertificiranje halal kvaliteta djeluje u sastavu Mešihata Islamske zajednice u Srbiji ii jedina je ovlaštena agencija za izdavanje sertifikata te vrste u zemlji. Poziv na sajam i učešće na njemu dokaz su koji ide u prilog tome da Agencija počinje da daje rezultate i da će donijeti puno koristi, kako preduzećima tako i čitavom društvu.

Lažni halal

Prije nekoliko godina porodica Jusufspahić je osnovala „agenciju“ koju pokušava predstaviti kao reprezentativnu i priznatu. Međutim, ako imamo u vidu da nemaju elementarnog znanja, kako svjetovnog tako i šerijatskog, nemaju minimum uslova za rad jedne takve agencije, svi pokušaji u tom smjeru su nelegalni, nedopustivi i štetni.

Rezultat takvih aktivnosti je i izdavanje mnogih potvrda o navodnom halalu bez detaljne analize i potrebne procedure, što je uzrokovalo da neka preduzeća, navodno, dobiju halal sertifikat, a da ga, u stvari, ne ispunjavaju.

Islamska zajednica će, svakako, upozoriti na te aktivnosti i njihova podvala, omalovažavanje vjerskih principa i nelegalno djelovanje mora biti zaustavljeno, kako bi šteta po ugled halal kvaliteta u Srbiji i eventualni gubici preduzeća bili blagovremeno spriječeni.

Djelovanje Jusufspahića može rezultirati povlačenjem potencijalnih ulagača i investitora u srpsku privredu, kao i kupaca, prije svega halal hrane.

RAZGOVOR S POVODOM OBJAVLJEN U PREPORODU 9/875, 1. MAJ 2008.: MUAMER-EF. ZUKORLIĆ, GLAVNI MUFTIJA ISLAMSKE ZAJEDNICE U SRBIJI

Islamska zajednica neće biti poltron politici

Kaže muftija Zukorlić, koji je u proteklom periodu bio na udaru onih koji su oformili paralelnu Islamsku zajednicu, ističući da Bošnjaci Sandžaka žele ostati jedinstveni i autentični

Apsolutna većina muslimana, imama, muderisa, profesora i uleme u Sandžaku položila ovaj težak ispit

Uoči lokalnih i parlamentarnih izbora u Srbiji i Sandžaku (11. maja o.g.) u Novom Pazaru su upriličene lijepe svečanosti: 27. marta - "Dan jedinstva Islamske zajednice" i potom 31. marta - dodjela diploma prvim dvijema generacijama diplomaca i postdiplomaca na Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru, koje dovoljno govore o snazi i jedinstvu Islamske zajednice na čelu sa glavnim muftijom Muamer-ef. Zukorlićem. O aktuelnom trenutku Bošnjaka u Sandžaku razgovarali smo s muftijom Zukorlićem u njegovom uredu.

Muftija, iako ste izabrani legalnim putem, vlast Srbije Vas ne podržava u cjelosti?

Mi na podršku od njih nismo ni računali, niti smo navikli. Mi smo prezadovoljni samo kada nam ne smetaju. Doduše, i ti periodi kada nismo imali smetnje s pozicije državne vlasti u Beogradu bili su vrlo kratki. U svakom slučaju, to što se dešavalo zadnjih sedam mjeseci, zapravo, proizilazi iz činjenice da državni organi nisu poštivali sopstvene zakone koje su donijeli. To, prije svega, mislim na ustavna načela kojima se proklamira ravnopravnost Islamske zajednice sa crkvama i drugim vjerskim zajednicama, s jedne strane, i s druge - princip odvojenosti Islamske zajednice od politike i od države. Dakle, oba principa su prekršena i ono što se dešavalo poslije toga, upravo, jeste posljedica te činjenice. Naime, ravnopravnost je prekršena time što se apsolutno primjenjuju dvojni standardi u odnosu na Srpsku pravoslavnu crkvu i na nas. Agresija koja je izvršena ili pokušana u oktobru mjesecu na legalne organe Islamske zajednice jeste nešto što je trebalo da bude spriječeno i zakonski. Jer, to precizno predviđa Zakon o crkvama i vjerskim zajednicama, a u kome se kaže da su državni organi obavezni pružiti asistenciju legalnim organima Islamske zajednice i organima crkava i vjerskih zajednica u prilici kada oni ne mogu sprovesti neku svoju odluku. Taj se princip, dakle, brutalno prekršio. Paralelno s tim mi smo imali pokušaj grupe pravoslavnih vjernika da registriraju Crnogorsku pravoslavnu crkvu u Srbiji, ali je Ministarstvo vjera to apsolutno odbilo. Dok, kada je u pitanju pokušaj formiranja paralelne Islamske zajednice, to nije bio slučaj.

VEĆINA IMAMA JE POLOŽILA ISPIT

Dakle, politika je umiješala svoje prste. Koliko su Bošnjaci danas u Sanđžaku svjesni te i takve politike?

Proces je izuzetno pozitivan. Mi danas baš na temu Islamske zajednice imamo najviši stepen homogenizacije Bošnjaka. Čak je to od 1990. godine najviši stepen homogenizacije. I, u svemu tome zlu, to bi se moglo okarakterizirati kao pozitivna stvar, bez obzira na sve muke kroz koje prolaze imami i vjernici. Naravno, postoji izvjestan broj ljudi, teško je sada reći koliko je to, ali svakako da je manje od 10%, koji imaju drugačije mišljenje i koji možda podržavaju, da ne ulazimo u motive, one koji pokušavaju sve ovo da urade. No, nema sumnje da je apsolutna većina muslimana, imama, muderisa, profesora i uleme u Sandžaku položila ovaj težak ispit i da ovo što nam se dešava jeste, zapravo, posljedica načina kojim je upravljano Islamskom zajednicom u proteklom stoljeću, i isto tako načina kojima je država kontorlirala Islamsku zajednicu. I, upravo, sada je naše opredjeljenje, od 1993. godine, da ćemo praviti autonomnu Islamsku zajednicu, kako nam to pripada i po Šerijatu i po pozitivnim zakonskim propisima, te da ćemo praviti dostojanstvenu Islamsku zajednicu, a to znači da ne želimo pristati biti poltron politici i državi. Očito da je taj kurs bio nešto što je neprihvatljivo za političke elite u Beogradu, a posebno ovdje u Novom Pazaru, jer svima njima je lakše nastaviti ono što se dešavalo u 20. stoljeću. A to je kontrola crkava i vjerskih zajednica na način da bi se oni pretvarali u izvjesne servise za vladajuće politike. Mi se principijelno i konceptualno nastojimo suprotstaviti tome i ono što nam se dešava jeste upravo posljedica toga. Mogu reći da sam izuzetno zadovoljan s obzirom kako se narod ponio, obzirom na negativnu medijsku atmosferu i nemogućnost da se istina kaže onako kako to ona zaslužuje, i isto tako pod kakvim su pritiskom bili imami. Zadovoljan sam sa stepenom svijesti koju su pokazali. U predizbornoj atmosferi, prije održavanja lokalnih i parlamentarnih izbora, skoro sve bošnjačke stranke, osim Sulejmana Ugljanina, tretiraju pitanje Islamske zajednice kao nacionalno pitanje broj jedan. Naravno, to nije bila naša želja, ali isto tako mogu reći da nam imponuje i da to potvrđuje značaj Islamske zajednice kao i svijest muslimana, a to znači potencijalnih birača na koje bošnjački političari tipuju. I, baš sva ta agresija na Islamsku zajednicu, pored brojnih problema, pokrenula je taj pozi-

tivan proces gdje su muslimani, kako oni aktivni džamijski tako i oni vandžamijski, shvatili da Islamska zajednica ovdje u Sandžaku i Srbiji ne znači običnu vjersku zajednicu, običnu duhovnu organizaciju, već zapravo, u nedostatku jakih političkih i nacionalnih institucija, ona predstavlja osnovni stožer opstanka muslimana. I to jeste bila u proteklom stoljeću. Na ovom ispitu, ovdje u Sandžaku, ona je pokazala da ima snage da taj teški emanet i opravda.

Imami i vjerski službenici su ostali jedinstveni. Međutim, šta sa pojedincima koji su ostali izvana?

Mislim da su ti ljudi, praveći jedno zlo Islamskoj zajednici, ustvari napravili najveće zlo sebi, svojim porodicama i svom pokoljenju. Kada bi mene neko pitao i povjerio da izmislim neku kaznu za njih, apsolutno ne bih mogao izreći niti imati ideju kako bih ih kaznio, osim onim čime su oni od samog početka sebe kaznili. Pristati na jedan takav gest, na nešto što niko nikada u kriznim trenucima ratova i kriza u Sandžaku nije se usudio pristati po porudžbini izvan Islamske zajednice, pristati da se na štetu Islamske zajednice i njenog jedinstva odigra igra koja je u nečijem ličnom, političkom ili partijskom interesu, ali sigurno ne muslimanskom, je nešto što se ovdje nije moglo zamisliti. Ali, evo, ipak se desilo. I, ono što je ključno jeste da su to muslimani prepoznali. I zaista, to kako tretira običan čovjek taj fenomen potvrđuje kolika je svijest ljudi koji su to prepoznali. Mislim da je to nešto što će ostati zabilježeno i zapamćeno za sva vremena i da ti ljudi nisu činili zlo samo sebi već da će ih se njihova pokoljenja stidjeti. U tom pogledu, mi se sada ne bavimo tim ljudima, mi se bavimo progresivnim rješavanjem ovog pitanja. Dakle, nakon što smo primarno branili Islamsku zajednicu, mi se nastojimo maksimalno uložiti i nastaviti razvojni put Islamske zajednice. I bez obzira što je značajan dio naše energije iscrpljen kroz ovu odbranu, ipak ostalo je dovoljno i uz dodatnu svijest ljudi mi ćemo taj put nastaviti. Ne želimo se baviti njima, ne želimo ih uopće tretirati, jer oni su sebi dali ocjenu, oni su sebe lokalizirali. Postoji historija i Sudnji dan, i to su dvije dimenzije, najjače sankcije u svakom pogledu.

Sabor Islamske zajednice u BiH dao vam je podršku?

Permanentno, Rijaset Islamske zajednice u BIH i Sabor, kao najviši predstavnički zakonodavni organ, daju podršku legalnim organima Islamske zajednice u Novom Pazaru. Kako zbog činjenice da se radi o drugoj državi i svemu onome što Bosnu čini Bosnom, i što Drinu čini Drinom, ta podrška ima izuzetan značaj. Jer, jedan od razloga što je napadnuta Islamska zajednica jeste i činjenica da po prvi put u modernoj historiji muslimani dva centra su pristali da budu zajedno, bez obzira što nisu bili prisiljeni od nekoga drugoga. Kao što znate, posljednjih stotinu i više godina bilo kakvi integrativni procesi u Islamskoj zajednici su se uvijek dešavali ili pod palicom Franje Josipa ili Kralja Aleksandra, ali nikada pod odlukom dostojanstvenika Islamske zajednice, odnosno imama i muslimana. Očito da su oni koji ne žele dobro muslimanima mislili da je nemoguće da ljudi koji su slobodni, koji stoje na čelu Islamske zajednice i koji imaju mogućnost da samostalno prave taj put, smognu snage da se drže prekograničnog jedinstva i da prave zajedničku budućnost. Na relaciji Sarajevo-Novi Pazar taj ispit je položen po prvi put poslije odlaska Turaka sa ovih prosotora. To je za nekoga značio alarm da se svijest, prije svega kod uleme u bošnjačkom narodu, a potom i kod običnog muslimana koji je podržao taj koncept, mijenja u pozitivnom smjeru i da je to jedna novina u kvalitetu razvoja naše duhovne misli. I u tom pogledu je, zapravo, i to značilo poziv da sve što nastaje u povoju, što je tako malo, ali tako kvalitetno i autentično, kao što su bili razvojni procesi ustanova Islamske zajednice u Novom Pazaru, treba naći model kako to zaustaviti, ili ugroziti, ili oteti upravljanje tim sistemom i okrenuti u nekom drugom smjeru. Zato je bilo izuzetno važno da se upravo u tom trenutku to jedinstvo pokaže još jače i da se ne dozvoli da nedostatak informacija, tendenciozna i nepotpuna informacija, koja je dolazila od srbijanskih i ponekad bosanskih medija, bude prepreka za dalju afirmaciju tog jedinstva i za podršku koja nam je ovog trenutka bila od izuzetne važnosti. Izuzetno sam zadovoljan što su organi Islamske zajednice to prepoznali, iako u to nikad nisam sumnjao. Mogu reći i to da postoji još jedan izuzetno pozitivan utisak - gdje god sam se našao u džamijama u BiH ili na ulicama, bili smo u prilici da nam običan svijet prilazi i daje nam podršku da istrajemo. To nam je itekako značilo za naše rezervoare energije koja nam se puno trošila ovih mjeseci. Dakle, u tom pogledu mislim da je to bio još jedan trijumf i još jedan model kako je moguće biti zajedno ne samo kad je slatko nego i kad nam je gorko. To je jedan novi zamah u razvoju ne samo duhovne svijesti nego i cjelokupne nacionalne, kulturološke i uopće jedna nova energija koja je neophodna za naš opstanak.

ŽRTVE MEDIJSKE HAJKE

Mediji su, dakako, vrlo bitni. Sa te strane niste imali korektnu podršku?

Od medija smo doživjeli težak udarac, doduše ne mogu sve medije staviti u isti koš. Dovoljno je da pomenem ulogu RTV Srbije kao, navodno, javnog servisa svih građana u Srbiji, uključujući i muslimane koji su, također, poreski obveznici i iz čijih sredstava se finansira TV. Ona (RTVS) ne da nije bila korektna, već je posebno u prvim sedmicama bila tendenciozna i stavila se potpuno na strani razarača Islamske zajednice. To je natjeralo mene, prije svega, da povučem potez o kojem ranije nisam razmišljao, a to je poziv muslimanima da ne plaćaju obaveznu tv pretplatu. Naravno, tada sam se, kao što je poznato, i odrekao diplomatskog pasoša, što je trebalo da bude poruka državi, odnosno vlasti, koja je, također na različite načine, imala učešća u svim ovim događajima. To dovoljno govori kakav je odnos bio. Mi smo bili žrtve medijske hajke. Međutim, i to smo izdržali. Sada pokušavamo da kroz "Glas islama" afirmiramo islamsku misao, metode našeg funkcioniranja, kao i istinu o svim ovim događajima.Također, "Preporod" nam je vrlo značajan prozor kroz koji želimo plasirati istinu o nama. Evo, pet godina pokušavamo oformiti TV "Universa" da bismo tek nedavno dobili frekvenciju. I to lokalnu frekvenciju, ali naše šanse su u kablovskom i digitalnom sistemu koje će za nekoliko godina potpuno zbrisati vrijednost postojanja dozvola za frekvenciju. Mi kao Bošnjaci ovdje imat ćemo takve medije koji neće biti propagandistička mašinerija kakvu već imamo na suprotnoj strani.

Da sa ovih "gorkih" tema pređemo na one "slađe". Rektor ste Internacionalnog univerziteta u Novom Pazaru koji bilježi zapažene rezultate?

Prelaza radi, reću ću da je, opet, jedan od glavnih razloga napada na Islamsku zajednicu, upravo taj Univerzitetet. I, ako to mogu staviti pod navodnike, to je "grijeh" koji nam mnogi nisu mogli oprostiti, pogotovo što nismo tajili da je nastanak Internacionalnog univerziteta, kao parekselans svjetovne visokoobrazovne institucije sa širokom lepezom fakulteta. A, tu su pet fakulteta: Fakultet humanističkih nauka, Fakultet

umjetnosti, Pravni fakultet, Fakultet za menadžment i poslovnu ekonomiju i Fakultet za informatiku i informativne tehnologije, i 28 studentskih smjerova. Dakle, nismo krili, čak smo bili ponosni da je naša inspiracija, a kasnije i energija i snaga koja nas je nosila da radimo na tom teškom i skupom projektu - projektu koji je bio nezamisliv da ga može iko napraviti osim države ili nekih moćnika. Nismo krili da nam je osnovna inspiracija bila: "Uči u ime tvog Gospodara koji stvara" i to u smislu želje da pokažemo i dokažemo da to nije inspiracija koja se isključivo odnosi na harfove ili teološke nauke, već prosto izvor istine i snage poruke. Naša želja je bila dokazati mogućnost da se ovaj kur'anski poziv, koji je prvi probio nebesa i došao na Zemlju, prosto pretvori u moderni evropski servis visokog obrazovanja koji će moći pratiti izazove 21. stoljeća. To je sada postala javna ambicija, jer smo okusili mogućnost realizacije ovoga cilja. I, evo, sada imamo ovu ustanovu koja već šest godina uspješno radi i iz koje je već tri generacije studenata izašlo. Na "Dan Univerziteta" 31. marta o.g. dodijelili smo 320 diploma za osnovne studije, 15 magistarskih diploma i 15 doktorskih diploma. To je bio plod, takva žetva koja zasi-gurno predstavlja historijski najvažniji događaj u Sandžaku. Stoga, mislim da je od izuzetne važnosti činjenica da Univerzitet, koji je inspirativno nastao iz islama i Islamske zajednice, a koji nije religijski, uspijeva da vodi jednu uspješnu multietničku priču i da se u njega ravnomjerno upisuju i muslimani i nemuslimani. To je nešto što je bogatstvo i što bi trebalo da bude brend ne samo Sandžaka, nego i brend Bošnjaka, ali isto tako i brend Srbije ukoliko ona prepozna kvalitet i značaj toga. Jer, ovakvi projekti su ključ prema Istoku i Zapadu. I, to je nešto što nas čini ponosnim i potvrđuje nam da put kojim hodimo je ispravan. I, evo, uprkos svih ovih problema koje smo imali, imamo razloge da budemo izuzetno sretni, jer smo imali prilike da beremo plodove. A, ovih dana smo imali prilike pustiti u promet novih 2.000 kvadrata prostora, čime smo zaokružili tehničke uslove po standardima. Inače, evropski standardi su 4,5 kvadrata po jednom studentu. Mi već sada imamo 4 kvadrata, a donedavno sam čitao da samo Oksfordski univerzitet ispunjava te kriterije. Ujedno, mi želimo posebno izvršiti ulaganje u kvalitetne kadrove, te dobivanje svojih kadrova.

Razgovarao: S. SELHANOVIĆ

DEŠAVANJA U SANDŽAKU U ŽIŽI SU INTERESOVANJA MUSLIMANA ŠIROM BALKANA. SARAJEVSKI PREPOROD OBIŠAO JE SANDŽAČKE ODBORE I PRIMIO UTISKE IZ SANDŽAKA. REPORTAŽU PRENOSIMO U CJELOSTI

Sandžačke teme

Udarili su na vjeru i čast

Imami zdušno podržali legalne organe Islamske zajednice

Mudrost koju je jedne prilike izrekao književnik Abdulah Sidran da " Bitku ne dobiva onaj koji jače udari nego onaj koji taj udarac otrpi", mogla bi biti primjenjiva na događanja u Sandžaku i pokušaj smjene legalnih organa Islamske zajednice. Po svemu sudeći, tenzije koje su i dalje prisutne polahko jenjavaju, a očekuje se da one utihnu po lokalnim i parlamentarnim izborima u Srbiji, 11.maja o.g. Za ovu priliku, mi smo tek čuli mišljenja predstavnika legalnih organa Islamske zajednice.

Iščistili sopstvene redove

Prvi naš sagovornik **Hajro ef. Tutić**, predsjednik Sabora IZ u Srbiji, kazuje nam: "S obzirom na ono što se pokušalo u proteklom periodu mogu reći da je situacija u Sandžaku izvanredno dobra, te da su muslimani dali punu podršku legalnim organima IZ na čelu s Muamer ef. Zukorlićem. Druga stvar je što su iz redova imama izašli oni koji su svo vrijeme nešto rovarili i radili protiv islama i IZ. Iščistili smo sopstvene redove i sada smo jači i čvršći nego ikad prije. Što se tiče izbora mi očekujemo da će sadašnja politička garnitura s Ugljaninom, koji je sve ovo izrežirao, doživjeti poraz. Narod je to konačno uvidio i mi se nadamo da će oni znati za koga da glasaju".

Aref ef. Duraković, glavni imam Medžlisa IZ Prijepolje: "Imenovan sam za vršioca dužnosti glavnog imama u Prijepolju u oktobru 2007. godine. Nemamo više incidenata. Narod i džematlije su uvidjeli gdje je problem i ko je inicijator svega toga. U početku jeste bilo malo smutnje, ali kasnije kada su došle prave informacije sve je bilo jasno odakle vjetar puše".

O situaciji u Sjenici, glavni imam **Ramiz ef. Bećirević** kaže: " Ni Medžlis IZ Sjenica nije ostao imun na protekla događanja. U početku je bilo dosta teško, jer su predsjednik i skeretar Medžlisa otišli na suprotnu stranu. Također, i polovina imama, ali situacija se sada znatno porpavila. Mnogi od njih su shvatili da su izmanipulirani i prevareni, pa su se vratili. Nadam se da će, ako Bog da, biti sve bolje i bolje. Uglavnom, ljudi na terenu i po selima su na našoj strani, a radi se da se situacija u gradu poboljša. S izborima koji su skoro nadam se da će se situacija vratiti u normalu. Što se tiče aktera, oni su poznati, suvišno je govoriti o njima. Ono jeste da je zgrada Medžlisa podijeljena, ali i to će se vremenom urediti. Bitno je da narod uviđa i da od nas traži usluge. Vjerski život ide svojim tokom i nadam se da ćemo započeti nove projekte kako u izgradnji novih objekata tako i u edukaciji".

Vitalni sedamdesetosmogodišnjak **Murat Zornić** podnio je poseban teret. U najtežem periodu po Medžlis IZ Sjenica prihvatio se funkcije predsjednika. On priča: " Rođen sam u Kladnici. U odboru IZ sam od 1955.godine. Od svoje sedme godine sam naučio da učim Kur'an, i svo ovo vrijeme bavim se vjerom. Pogodila nas je nesreća od strane Ugljanina, SDA i kolega koje su ovdje bili agenti komunističke ideje. Oni su opanjkali našeg velikog alima-muftiju Zukorlića i podijelili naš narod. U prvi mah, pod uticajem Mustafe Makića, uzeli su nam zgradu tako da nismo imali gdje da se okupljamo. Iako sam u penziji više godina, na nagovor ljudi prihvatio sam se dužnosti predsjednika Medžlisa. Hvala Bogu, narod a i intelektualci su me prihvatili. Razgovarao sam sa hodžama da bi onda u prizemlju zgrade u ranijoj kahvedžinici oformirili Medžlis. Prvih dana bilo je teško. Prosipali su nam vodu i presijekli struju, ne dozvoljavajući nam da se tu sastajemo.

No, izdržali smo. Išli smo gradom vedra čela, jer narod nas je podržao. Narod je uz nas 98%. Sa glasanjem 11.maja smatram da će ta klika propasti. Naprosto, narod je prepoznao vjeru. A, oni su udarili na vjeru, udarili su na čast, udarili su na tradiciju. Ne znam zašto je udario protiv svog naroda, ne znam koje su to pare mogle da razdvoje narod. Stalno me zovu iz inostranstva i govore izdržite, mi smo uz vas. I, izdržaćemo".

Narod se probudio

Jedan od onih koji dolazi iz inostranstva i koji je otkazao put u Francusku je i **Fadil Nikšić**. On nam kazuje: "Ja nisam imam, običan sam džematlija ali ovo što se desilo nagnalo me je da se oduprem. Tu sam iz ubijeđenja. Trebao sam ići u Francusku, dobio sam vizu, ali sam sve to otkazao da bih podržao Islamsku zajednicu. Mi smo duhovno vezani za Bosnu i Hercegovinu. Mi to tako doživljavamo. Prebrodićemo ovo na miran i dostojanstven način".

Fikret ef. Fijuljanin, imam u Draževićima, ističe: U džema'atu Draževići sam od 1997.godine, a od januara 2008.godine sam sekretar Medžlisa IZ Sjenica. Dolazili su kod mene da potpišem protiv legalnih organa Mešihata IZ, ali ja sam to odbio. Važno je da je sav bošnjački narod spoznao istinu koja jeste bolna - da su čelnici SDA u koje su se oni zaklinjali udarili na vjeru i na Islamsku zajednicu. Međutim, i među aktivistima te stranke ima onih koji su se probudili koji sada govore da je to previše i da neće ovog puta glasati za takvu politiku. Narod se jednostavno probudio. Veliki sam optimista. Imamo i moralnu i materijalnu podršku. To nam daje snagu".

Svoje viđenje iznio nam je i **Tešriv ef. Šačić** iz Duge Poljane. "U drugoj godine medrese sam iz medrese u Prištini prešao u gazi Husrevbegovu medresu u Sarajevu. Tada sam se pitao-zašto je Sandžak u podređenoj poziciji i zašto nema medresa i velikih džamija. I, kada sam se vratio nije prošlo mnogo vremena a naša Islamska zajednica s muftijom Zukorlićem smogla je snage i u tom pogledu napravila snažne korake. Napravili smo i medresu, i fakultet i džamije. Kada smo htjeli da odahnemo napali su nas. Mnogima je sada jasno da oni ne žele jaku Islamsku zajednicu u ovoj državi, ne žele pravu IZ koja treba da se poveže sa maticom BiH. Oni su pomislili da će se imami pokolebati, ali mi se nismo pokolebali ni dvoumili ni jednog trenutka. Mi znamo koji je pravi put. Nećemo spominjati one koji su htjeli da nas skrenu sa tog puta. Budite ubijeđeni da smo sada još jači.

S.SEL.

NAKON ŠTO SMO NAJAVILI DA ĆEMO OBJAVLJIVATI PISMA ČITALACA O AKTUELNIM DOGAĐANJIMA VEZANIM ZA ISLAMSKU ZAJEDNICU, U NAŠU REDAKCIJU PRISTIŽU MNOGA, OD KOJIH IZDVAJAMO PISMO SA FRAPANTNIM PODACIMA, AUTORA ČIJE JE IME POZNATO REDAKCIJI.

Šta su planirali Ugljanin i Milošević

Ovim bih želio da otkrijem samo jedan dio od onoga što znam o tome kako je današnje rukovodstvo SDA toliko godina manipulisalo, zavodilo i igralo se sudbinom naroda.

Još '90-te, kada je osnovana SDA, učestvovao sam u osnivanju prvog Inicijativnog odbora za Tutin i osnovao odbor SDA za Donju Pešter. Tada su Šemko i Esad Džudžević bili prvi osnivači podmlatka SPS za Tutin. Kada im to nije uspjelo, osnivaju odbor Reformske stranke Ante Markovića. U oktobru '91. Ujkan Eminović mi je pričao da ga je pozvao Zvonko Stašević i ponudio mu saradnju. Kada je to odbio, Zvonko mu je rekao: „Znaj da je u odboru SDA pola mojih ljudi. Ti ćeš biti smenjen, a tu će doći čovek od poverenja." Rekao sam mu da će tako i biti. Samo je dva mjeseca prošlo, Šemko se učlanio u SDA, izabran je u Glavni odbor, Ujkana je Suljo smijenio, postavio je privremeno Nuradina Aščerića, a u odbor je kooptiran Esad Džudžević, ranije novinar Ibarskih novina, poznat po tome, kada se obilježavao Bajram na stadionu u Tutinu i kada su djeca pjevala "Bajram ide, Bajramu se nadam", da je pisao: „Aktivnosti tutinske omladine svele su se na sedenje po parkovima i pevanje nacionalističko-fašističkih pesama", kao i da „Srbija u Sandžaku treba da preseče zelenu transferzalu i spreči zelene iluzioniste u krvavim namerama". U Tutinu je poznato da je njegov otac radio u policiji Koste Pećanca i da su ga poslije ljudi prebili motkama, od čega je umro.

Na Gornjoj i Donjoj Pešteri kod starijih ljudi Suljo je bio izuzetno nepopularan jer ljudi su znali da je njegov djed Smail – Uka, po naređenju Nikole Pašića, ubio Jusufa Mehonjića za pare, zbog čega su pobjegli na Kosovo.

Krajem '99. sam zatražio politički azil u Njemačkoj. Bio sam u prihvatnom centru gdje je bilo nekoliko ljudi iz Beograda, a među njima dvojica koji su radili za Đukanovića. Jedan, pod zaštićenim imenom Stepo, bio je visoki oficir Vojno-obavještajne službe i drugi – Miroslav, u centru DB-a za Beograd. Oba su mi pričali da je Suljo '95. i '96. tri puta dolazio u Beograd, da je J. Stanišić za tu priliku odredio čovjeka od visokog povjerenja koji je vozio Ugljanina od aerodroma i nazad, nekog Aleksu iz Nove Pazove. Tema je bila, ako pobijedi Đukanović Bulatovića, da se Srbi i Muslimani iz C. Gore odvoje i pripoje Srbiji.

Takođe, pričali su mi da je Suljo još od sredine '91. počeo da sarađuje sa Radmilom Bogdanovićem i da je '91. i '92. cijelo naoružanje koje je došlo u Sandžak, oko 18 hiljada pušaka i 3 miliona metaka, išlo preko Sulja, DB-a i vojnih oficira. Oružje je podizano iz magacina u Aranđelovcu. Naprimjer, DB ima film kada su ljudi uzeli šleper pušaka i javno prodavali iz kamiona sa otvorenom ceradom u Sjenici. To je trebalo da narod oslobodi straha kako bi što više kupovao. Neka grupa, koja je uhvaćena kod Nove Varoši sa zoljama i puškama, priznala je da kupuje oružje kod Vojske. Kada je neki šef DB-a obavijestio Stanišića da su ti ljudi rekli da im je Suljo dao pare za puške i da je Suljo pobjegao za Tursku, Stanišić mu je naredio da kazni i istjera te inspektore u Novoj Varoši i Užicama.

Pričali su mi da je Suljo neprestano tražio da DB uhapsi Muamera tako što će mu Suljovi ljudi podmetnuti oružje u nekoj džamiji, a da Rasima likvidiraju, kao i da je DB znala da je Suljo pokušao da ubije Rasima '95. godine u Turskoj tako što su mu odvili brezone na točkovima od kola. I da je pozvao u Tursku F. Murića i E. Džudževića i naredio im da nađu nekog ko će ubiti Rasima. Za to je imao i dozvolu od Miloševića. Ovaj mu je rekao: „Ti se obračunaj sa svojim protivnicima u Sandžaku kako hoćeš, a ja se u to neću mešati." Kada je Milošević rekao Z. Liliću: „Znaš, Ugljanin će se vratiti uskoro", Lilić je pitao: „A poternica?". Milošević je odgovorio: „Jesi li lud? On će doći i radiće ono što je radio i što treba da radi."

Suljo je bio u Miloševićevoj rezidenciji na ručku u novembru '95. kada su zajedno sa M. Bulatovićem i J. Stanišićem iz Sandžaka došla još tri čovjeka. Tu je dogovoreno da će SDA podržati Bulatovića i da će Bulatović amnestirati H. Hadžića, a da Suljo odredi sam kada će se vratiti. Milošević je rekao: „Pa dobro, ja ću ovu tvoju grupu u Novom Pazaru amnestirati već ove nedelje", a Suljo mu je odgovorio: „Ne nikako, neka ih još. Pa ja bih najviše volio kada onaj prvooptuženi ne bi nikada izašao ili da izađe mrtav – on je Rasimov." Kada je H. Hadžić odveden iz zatvora sa advokatom Muricem kod Bulatovića u Titograd i dogovorili podršku SDA Bulatoviću, Đukanović je to saznao i onda je naredio da se SDA u Crnoj Gori uništi, iako mu ranije nije smetala.

Takođe su mi pričali da je '97. godine Suljo tražio da se zavede prinudna uprava u N. Pazaru jer je predsjednik F. Murić počeo da vodi svoju politiku i ometa Suljov koncept, a sve je bio popularniji u narodu te ako ga Suljo smijeni ovaj će otići kod Rasima i odvojiti Merhamet. Da bi Suljo dokazao da nije iznevjerio Sandžak dogovoreno je da autonomiju ne proglašava SDA nego da to uradi Skupština N. Pazara, tako da će Vlada uvesti prinudnu upravu i za šest mjeseci raspisati izbore, pa da Suljo nađe novog predsjednika i onda iz budžeta Opštine finansira SDA, što je Murić radio dosta rijetko.

Zanimljivo je, pričali su mi da je Suljo nekoliko puta spriječio da Ministarstvo registruje Mešihat sve dok se za muftiju ne izabere neki hodža iz Bosne koji živi u Pazaru, dok je vlast u Beogradu zahtijevala iz Sjenice imama Makića. Likvidacija Muamera Zukorlića je već bila gotova stvar '98. godine, ali je on samo dva dana ranije otputovao u arapske zemlje i nije se vratio poduže. Kada se vratio bilo je kasno jer su počeli sukobi na Kosovu, pa se odustalo kako to ne bi izazvalo rat u Sandžaku. Trebala je neka grupa kriminalaca iz Srbije da ga sačeka i ubije pošto Suljo u Pazaru nije imao ljude za to. Milošević i Ugljanin su bili saglasni da se taj „Zukorlić taliban, koji uvodi vehabizam" ukloni, samo što je prvi tražio da to uradi onaj drugi, a ona drugi da to uradi prvi, a oba su ga nazvali „Taliban".

Rekli su mi još da u SDA i Islamskoj zajednici ima 52 čoveka koji rade za DB i 4 koji rade za Vojnu obavještajnu službu.

Jednom sam sreo kod Vakufa rahmetli Hajriza Kolašinca. Pričao mi je: „Bio sam kod Sulja. Dok sam bio u zatvoru jedan komšija je skupljao prilog za nas u Švajcarskoj i skupio je 26 hiljada franaka – 13 je prikupio lično za mene, a ostalo za sve druge. Tražio sam te pare Sulju. Prvo se branio da ne zna za to, a kada sam mu rekao: „Evo telefon, nazovi, on mi je rekao da ih je dao tebi emanetom da pošalješ mojoj porodici", Suljo reče: „Aha, jes', ali te pare su otišle za SDA. Para nema, a to što si bio u zatvoru – Allah da ti plati sevapom, a ja te halaljujem..." Hajriz se zaplakao i kaže mi: „Hljeba nemam kod kuće", a sam nisam mogao da mu pomognem. Taj dan mi je jedan od najtežih u životu. I sad te njegove suze stoje mi pred očima.

I.P.R.

U smislu potvrde nekih navoda iz pomenutog pisma, potvrđeno je da je muftija Muamer-ef. Zukorlić u toku 1998. god. četiri puta boravio u arapskim zemljama, i to u Saudijskoj Arabiji, Egiptu i Jordanu, ukupno 64 dana.

POLOŽAJ ISLAMSKE ZAJEDNICE U JUGOSLAVIJI IZMEĐU DVA SVJETSKA RATA

Ko je postavio "reisa" i uručio mu „menšuru“ - gdje piše ono što „treba“ da piše

Decenijsko nastojanje da se postavljanjem odanih ljudi iz redova muslimana ovlada Islamskom zajednicom i tako obezbijedi uticaj na pripadnike islama, opisao je dr. Jusuf Mulić u prilogu koji je objavljen u časopisu Preporod pod naslovom „Položaj Islamske zajednice između dva svjetska rata“.

Ovaj prilog na najbolji način baca svjetlo na zadnja dešavanja u Islamskoj zajednici i nanovo nas vraća na isti scenarij, samo sa drugim imenima.

PIŠE: DR. JUSUF MULIĆ

U borbi za vjersko-prosvjetnu i vakufsko-mearifsku samostalnost, koja je trajala od 1899. do 1909. godine, a krunisana pobjedom, car Franjo Josip I potvrdio je 15. travnja/aprila 1905. godine *Statut*[1] *za autonomnu upravu islamskih vjerskih i vakufsko-mearifskih poslova u Bosni i Hercegovini*, poznat i pod nazivom *Autonomni statut*. Po ovome Statutu, reisul-l-ulemu je birao *Ulema medžlis*, tzv. *Hodžinska kurija*, a formalno ga ukazom imenovao car Austro-Ugarske monarhije.

U trenutku formiranja Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca, organizacija Islamske vjerske zajednice ovako je izgledala:

a) Kraljevina Srbija: beogradski, skopski i niški muftiluk, na čijem čelu su stajale muftije.

b) Kraljevina Crna Gora, podgorički muftiluk, na čijem je čelu stajao veliki muftija.

c) Bosna i Hercegovina: Islamska zajednica za Bosnu i Hercegovinu, na čijem je čelu stajao od Ulema medžlisa/Hodžinske kurije izabrani reisu-l-ulema Džemaluddin-ef. Čaušević.[2]

Vjeroispovijest	*Broj*	*Udio u%*
Pravoslavni	5,593.057	46,7
Katolici	5,208.029	43,4
Muslimani	1,345.271	11,2
Ostali	161.446	2,8
UKUPNO	**11,984.911**	**100,0**

Tabela 1.

Brojčano stanje stanovništva na tadašnjoj teritoriji Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca prema vjeroispovijesti u 1921. godini

Izvor: Definitivni rezultati popisa stanovništva od 31. januara 1921. godine, 2.

Prema rezultatima popisa iz 1921. godine, brojčano stanje stanovnika na tadašnjoj teritoriji Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca prema vjeroispovijesti, dato je u Tabeli1.[3]

Iako su bili treća vjerska zajednica po broju pripadnika, s udjelom od 11,2% u ukupnom broju stanovnika na tadašnjoj teritoriji KSHS, pripadnici Islamske vjerske zajednice u KSHS (muslimani u svim dijelovima države, uključujući Albance, Turke, Rome i dr.), proglašeni su vjerskom manjinom.

Sukladno članu 10 Sentžermenskog/fr. Saint-Germaine-en-Laye[4] mirovnog sporazuma od 10. rujna/septembra 1919. godine, zaključenog između sila pobjednica u Prvom svjetskom ratu i Austrije, kojim je potvrđen raspad Austro-Ugarske monarhije, Kraljevstvo SHS je prema svojim državljanima muslimanima preuzelo slijedeće tri obaveze: [5]

P r v u, prema kojoj Kraljevstvo SHS pristaje da za muslimane donese odredbe koje dopuštaju da se pitanja porodičnog i ličnog položaja urede po muslimanskim običajima.

D r u g u, prema kojoj će Vlada Države SHS preduzeti korake da se imenuje reisu-l-ulema za područje čitave države.

T r e ć u, prema kojoj će Vlada Države SHS pružiti zaštitu džematlijama, grobljima i drugim muslimanskim vjerskim ustanovama, napose vakufima, vjerskim dobrotvornim islamskim ustanovama, koje već postoje, a za stvaranje novih vjerskih i dobrotvornih ustanova, neće uskratiti nijednu od potrebnih olakšica, koje su zagarantirane drugim privatnim ustanovama te vrste.

Vlada Kraljevstva SHS nije ispunila obavezu da imenuje reisu-l-ulemu za područje čitave države, jer bi to značilo uvođenje jedinstvene organizacije Islamske zajednice za čitavu zemlju. Tome se usprotivio i beogradski muftija.[6] Vjerskim poslovima muslimana u KSHS, upravljalo je Ministarstvo vera, a u Ministarstvu pravde postojalo je *Muslimansko odelenje*. Takvo stanje potrajalo je sve do 1930. godine.

U okviru mjera koje je, nakon raspuštanja Narodne skupštine, zabrane djelovanja političkih stranaka i uvođenja diktature 6.siječnja/januara 1929. godine, poznate kao *šestojanuarska diktatura*,[7] preduzeo kralj Aleksandar I Karađorđević, bilo je predviđeno i ukidanje *Statuta za autonomnu upravu islamskih vjerskih i vakufsko-mearifskih poslova u Bosni i Hercegovini*. Kralj je od toga privremeno odustao, jer je svoj politički utjecaj na muslimane namjeravao ostvariti preko Islamske vjerske zajednice. U tom cilju, planirao je da zajednicu stavi pod kontrolu Ministarstva pravde, a njenom reorganizacijom na vodeća mjesta postavi velikosrpstvu odane ljude. Prve među njima pronašao je u osobama jednog od osnivača Jugoslavenske muslimanske organizacije, bivšeg političara i banjalučkog muftije Ibrahim-ef. Maglajlića, Šerif-age Arnautovića, Hasana Repca i dr.

Očito je da to kralju nije bilo od veće pomoći, pa je naložio Ministarstvu pravde da izradi Nacrt *Zakona o islamskoj verskoj zajednici Kraljevine Juoslavije*, u kojemu je bilo predviđeno ukidanje vjersko-prosvjetne samostalnosti Islamske vjerske zajednice.

Kad je pažljivo proučio Nacrt *Zakona*, reisu-l-ulema Džemaluddin Čaušević[8] je preduzeo korake da ospori njegovo ozakonjenje. To svoje nezadovoljstvo izrazio je ministru pravde Milanu Srškiću u pismu od 20. siječnja/januara 1930. godine.[9] U pismu je zatražio sljedeće:[10]

p r v o, jednakopravan položaj svih vjerskih zajednica u Jugoslaviji,

d r u g o, da prestane poticanje samo Srpsko-pravoslavne crkve,

t r e ć e, da se muslimanima prestanu naturati sveci i vjerske svečanosti Srpsko-pravoslavne crkve u školama i javnim ustanovama, koje s muslimanskom vjerskom praksom nemaju nikakve veze[11] i

č e t v r t o, da se nadležnosti reisu-l-uleme prošire na područje čitave države.

Na kraju pisma, Reis je od kralja zatražio da ne potvrdi *Zakon*, a ukoliko to učini, zatražio je da bude razriješen dužnosti.

Čauševićevi prijedlozi nisu naišli na bilo kakav odziv kod predlagača, niti mu je bilo ko odgovorio na pismo. U takvim okolnostima, reis je telegramom od 26. siječnja/januara 1930. godine obavijestio ministra pravde da će zamoliti kralja da ne potvrdi Zakon, a ukoliko to kralj ne prihvati, zamolio je da bude razriješen dužnosti. Tekst telegrama glasi:

Doznao sam da se Zakon o islamskoj vjerskoj zajednici donosi onako kako ja nijesam zagovarao i da se ne uzimaju u obzir moji zahtjevi. Ja molim jasan odgovor prije donošenja toga Zakona, jer sam pripravan da zamolim Njegovo Veličanstvo da ustegne sankciju ili da me dužnosti vjerskog poglavara razriješi.

Nacrt Zakona s neizmijenjenim sadržajem dostavljen je Narodnoj skupštini na usvajanje i ona ga je usvojila, a kralj je ukaz o njegovoj potvrdi potpisao 31. siječnja/januara 1930. godine.[12]

Neposredno nakon donošenja Zakona, ministar pravde donio je 5. veljače/februara 1930. godine *Uredbu o privremenoj organizaciji vlasti i poslova Islamske verske zajednice Kraljevine Jugoslavije*,[13] u kojoj je bilo predviđeno da se u upravu vakufa uvedu povjerenici Ministarstva pravde.

I povodom donošenja ove *Uredbe*, reis je uložio protest i obavijestio ministra pravde da kao reis neće sarađivati s Glavnim vakufskim povjerenstvom i s ljudima koji su mu nametnuti.

Kraljevim ukazom od 26. veljače/februara 1930. godine, Džemaluddin-ef. Čaušević postavljen je za reisu-l-ulemu sa sjedištem u Beogradu.[14] Reis je odbio da stupi na dužnost sve dotle dok se ne ukine sporna *Uredbu o privremenoj organizaciji vlasti i poslova Islamske verske zajednice Kraljevine Jugoslavije*. O tome je obavijestio ministra pravde pismom od 4. travnja/aprila 1930. godine. Na

---

1 Budući da se suglasnik **s**, ukoliko se ne radi o glasu **š** (**sch**, *schule*=škola), ispred suglasnika na početku riječi izgovara kao **eš**, riječ *Statut* se izgovara kao *Štatut* (*Spiegl*=Špigl itd.).

2 *Džemaluddin-ef. Čaušević* (Arapuša, Bosanski Novi 28. prosinca/decembra 1870-Sarajevo, 28. ožujka/marta 1938), završio je medresu i više drugih tečajeva za tesavvuf i perzijski jezik. Po povratku u Bosnu 1903. godine, postavljen je za profesora Velike gimnazije gdje ostaje do 1905. godine. Izvršio je reformu vjerske nastave, koja je do tada izvođena na turskom jeziku, arapsko pismo je prilagodio našem jeziku i izvršio reformu nastave u sibjan mektebima, koji su od tada postali iptidaije. Dvije godine je izdavao kalendar *Mekteb*. Iste godine postaje član Ulema medžlisa, a 1909. postavljen je za profesora na Šerijatskoj sudačkoj školi. Kad je 1914. godine Sulejman-ef. Šarac podnio ostavku, izabran je na njegovo mjesto. Zajedno sa Muhammed-ef. Pandžom, preveo je Kur'an s arapskog na bosanski jezik i napisao pojašnjenja. Od tada je čitav svoj život posvetio podizanju i unapređivanju razine vjersko-prosvjetnog i kulturnog života muslimana na čitavom južnoslavenskom prostoru. Pisac ovih redov čuo je od svoga oca da su na njegove hutbe petkom u Begovu džamiju dolazili brojni ugledni nemuslimani. Bio je reisu-l-ulema kakvog su zaslužili muslimani Bosne i Hercegovine.

3 U toj godini Istra, otoci, gradovi Rijeka i Zadar s okolinom, te dio Slovenije, bili su izvan državnih granica KSHS.

4 Saint-Germaine-en-Laye je predgrađe Pariza.

5 Sentžermenski ugovor proglašen je 10. svibnja/maja 192o. godine za privremeni zakon, a ugrađen je u Vidovdanski ustav kao stalni zakon (Službene novine KSHS 224/1922).

6 Kad je 1923. godine ukinut položaj velikog crnogorskog muftije, beogradski muftija je proširio svoju nadležnost i na muslimane bivše Kraljevine Crne Gore.

7 Pribičević, S.: *Diktatura kralja Aleksandra*, Beograd, 1952.

8 Prepiska reisu-l-uleme Džemaluddina Čauševića, Ulema medžlisa i Rijaseta islamske vjerske zajednice s raznim razinama civilnih i vojnih vlasti Velike Srbije pod raznim nazivima, nalazi se u Arhivi Ulema medžlisa Islamske zajednice u Bosni Hercegovini, koja se čuva u Gazi Husrevbegovoj bibloteci. Mujo Demirović je ta pisma preuzeo i priložio u knjizi Enesa Karića i Muje Demirovića pod naslovom *Džemaluddin-ef. Čaušević- Prosvjetitelj i reformator* (Sarajevo, 2002, 281-497). Pisma predstavljaju dragocjeno svjedočanstvo borbe reisu-l-uleme Džemaluddin ef. Čauševića i bosanskih muslimana s velikosrpskim vlastima, u njihovom nastojanju da im nanesu što više nesreća.

9 Ovo pismo iznad adrese nosi nadnevak 26. siječnja/januara 1930., iako je prije potpisa stavljen nadnevak od 20. siječnja/januara 1930. godine. Nije se moglo utvrditi na koji način je do ovoga raskoraka u nadnevkovanju pisma došlo.

10 Dopisi koje je Džemaluddin-ef. Čaušević u periodu 1918-1919. godine slao na razne adrese i s raznih adresa ih primao.

11 U tome su na prvom mjestu bile svetosavske proslave I. lipnja/juna, posvećene osnivaču Srpsko-pravoslavne crkve svetom Savi Nemanjiću. S ovim se nastavilo i u Republici srpskoj.

12 Službene novine KJ 29/1930.

13 Službene novine KJ 29/1930.

14 Službene novine KJ 67/193o.

ovo pismo nije mu odgovorio adresant ministar pravde, nego načelnik *Muslimanskog odelenja* Ministarstva pravde Hasan Rebac, pismom od 7. travnja/aprila 1930. godine. Pozivom na članove 102 i 126 *Zakona o činovnicima*, po kojima se *službenik koji se ne odazove pozivu na rad smatra kao službenik koji je dao ostavku na službu*, načelnik je zaprijetio Reisu da će, ukoliko ne nastupi na dužnost u roku od 15 dana, izgubiti službu.

Povrijeđen njegovim stavljanjem u položaj najobičnijeg državnog službenika, reis je pismom ministru pravde od 11. travnja/aprila 1930. godine zatražio da bude umirovljen, makar ostao bez mirovine. Budući da na ovo pismo nije dobio nikakav odgovor, ministru je uputio novo pismo od 21. svibnja/maja 1930. godine i obavijestio ga da nema namjeru doživljavati dalja poniženja. Ni na ovo pismo nije dobio ministrov odgovor. Na ministrov prijedlog, kralj je 6. lipnja/juna 1930. godine potpisao ukaz o reisovom umirovljenju. Tako su se velikosrbi lišili svoga velikog neprijatelja, zaštitnika muslimana i njihove vjerske zajednice. Time su im vrata za haračenje po Islamskoj vjerskoj zajednici i ponižavanju muslimana, bila širom otvorena.

Da bi se mogla popuniti praznina, nastala povlačenjem s dužnosti Džemaluddin-ef. Čauševića i postaviti novi reisu-l-ulema, po hitnom postupku donesen je *Zakon o izboru reisu-l-uleme, članova Ulema medžlisa i muftija Islamske verske zajednice Jugoslavije i o prinadležnostima verskih službenika te zajednice.*[15] Po ovome Zakonu, predviđeno je da kandidata za reisul-ulemu bira kurija sastavljena od predstavnika muslimana i države. Od muslimana, u kuriji su bili svi članovi Ulema medžlisa u Sarajevu i Skoplju, sve muftije, svi članovi vrhovnih šerijatskih sudova u Sarajevu i Skoplju, direktori Šerijatske sudačke škole u Sarajevu, Šerijatske gimnazije u Sarajevu i Velike medrese kralja *Aleksandra I u Skoplju*,[16] a od strane države, šef muslimanskog odseka Ministarstva pravde, referent za islamsku veroispovest Ministarstva vojske i mornarice i aktivni ministri islamske vere. Imenovanje novog reisa obavljeno je brzinom svjetlosti. Kurija se sastala 11. lipnja/juna i ministru predložila tri kandidata. Ne treba biti pronicljiv pa pogoditi da se, između njih, ministar opredijelio za banjalučkog muftiju Ibrahim-ef. Maglajlića. Već sutradan, 12. lipnja/juna 1930. godine, kralj je potpisao ukaz o njegovom imenovanju. To je Džemaluddin-ef. Čaušević popratio slijedećim riječima:

Bar da je u Zakonu na mjesto Islamske vjerske zajednice pred državom predstavlja reisu-l-ulema (član 7. Zakona), ali da je rekao da je reisu-l-ulema sjena ili lakej Ministarstva pravde, onda bi muslimani upoznali pravo stanje te figure i ne bi se imali pravo nadati ničemu.

Novi je reis ustoličen u *Bajrakliji džamiji* u Beogradu 31. listopada/oktobra 1930. godine. Svečanosti dodjele ukaza prisustvovali su sam kralj, članovi Vlade i diplomatskog kora. Ovim je kralj htio steći naklonost muslimana Jugoslavije.

Nakon navedena tri pravna akta o položaju islamske vjerske zajednice u Jugoslaviji, slijedilo je donošenje *Ustava Islamske verske zajednice*. Pozivom na odredbe čl. 22 *Za-*

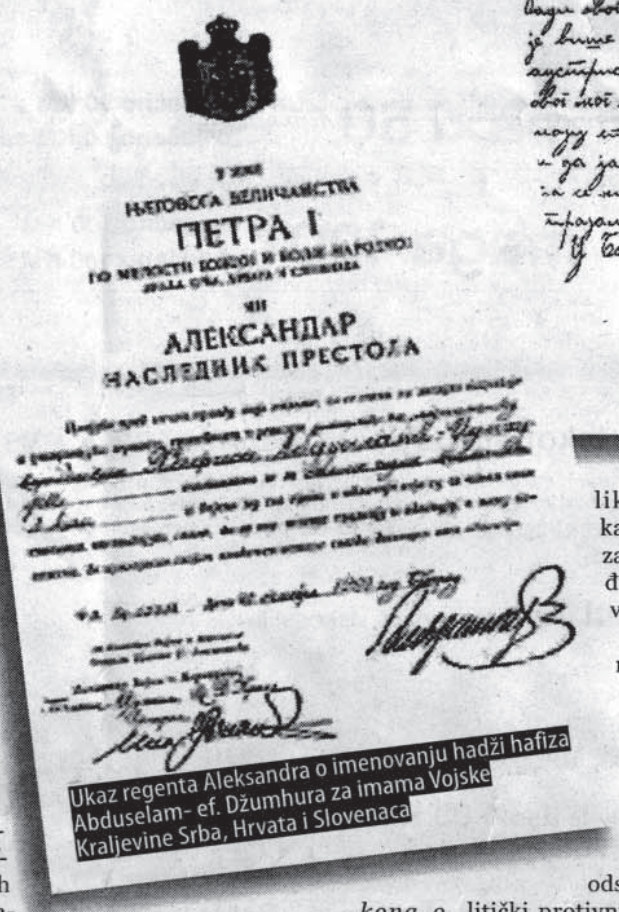
ПЕТРА I
АЛЕКСАНДАР
НАСЛЕДНИК ПРЕСТОЛА

Ukaz regenta Aleksandra o imenovanju hadži hafiza Abduselam- ef. Džumhura za imama Vojske Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

kona o Islamskoj verskoj zajednici, ministar pravde je 6. lipnja/juna potpisao *Pravilnik sednice za donošenje Ustava Islamske verske zajednice.*[17] Kralj je 9 srpnja/jula *Ustav* potvrdio. Po odredbama *Ustava*, sva vjerska i vakufska tijela **imenovana** su, a ne **birana**. Jedini izuzetak bio je kod izbora džematskog medžlisa. Ono što je posebno značajno istaknuti, jeste činjenica da je Ustav muftijama dao široka ovlaštenja, koja su daleko prevazilazila njihove dotadašnje nadležnosti u izdavanju fetvi, u kojima su davali tumačenja šerijatskog prava.

Predsjednik Vlade Milan Stojadinović, svim silama je nastojao da Jugoslovenskoj radikalnoj zajednici priključi i Jugoslavensku muslimansku organizaciju. Predsjednik stranke dr. Mehmed Spaho, tu je prikom otpravljanja poslova bivšeg Rijaseta u Beogradu. Sjedište Islamske vjerske zajednice ponovo je vraćeno u Sarajevo. Novi ustav IVZ donesen je 24. listopada/oktobra 1936. godine,[19] kojim su vraćene norme iz Ustava važećeg do njegovog ukidanja 1930. godine. Za

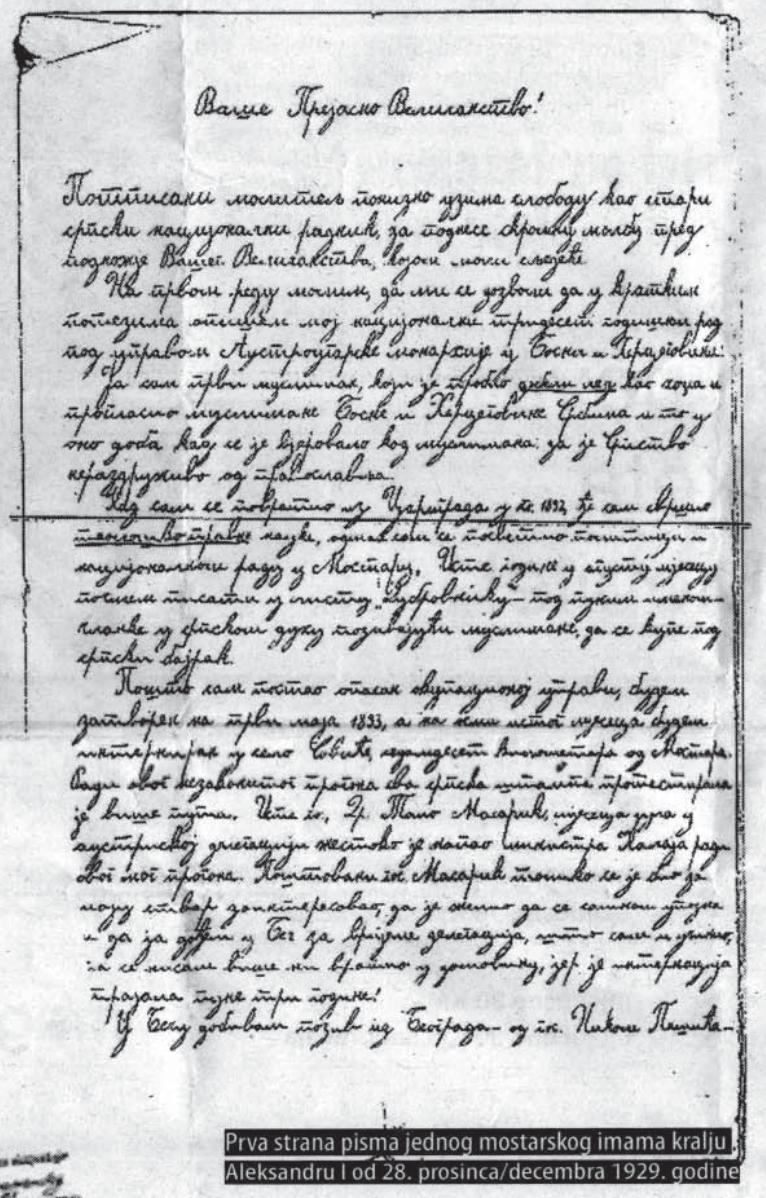
Prva strana pisma jednog mostarskog imama kralju Aleksandru I od 28. prosinca/decembra 1929. godine

liku iskoristio i, kao uslove za ulazak u Vladu, između ostalog, postavio sljedeća dva:

P r v i, da se izmijeni zakonodavstvo o Islamskoj vjerskoj zajednici i

D r u g i, da se iz Vlade i tijela Islamske vjerske zajednice odstrane njegovi politički protivnici, među kojima je na prvom mjestu bio reisu-l-ulema Ibrahim-ef. Maglajlić.

Pošto su uslovi koje je postavio Spaho bili prihvaćeni, a on u Vladi dobio mjesto ministra saobraćaja, Vlada je 28. veljače/februara 1936. godine donijela Uredbu sa zakonskom snagom o stavljanju van snage *Zakona o islamskoj verskoj zajednici Kraljevine Jugoslavije* i *Ustava Islamske verske zajednice*.[18] Reis je smijenjen, a do donošnja novog ustava IVZ, dužnost naibu reisa obavljao je Salih Safvet Bašić, sa zadatkom otpravljanja poslova bivšeg Rijaseta u Beogradu. Novog reisa izabrana je Fehim Spaho. Svoje planove u odnosu na Islamsku zajednicu, kralj ne bi mogao provesti da u tome nije imao podršku i srpstvu opredijeljenih i odanih pripadnika uleme. Ovdje se daju primjeri dvojice imama iz Konjica i Mostara.

Hadži hafiz Abduselam Džumhur iz Konjica, bio je srpski nacionalista.[20] Kao takvog, uhapsile su ga austrougarske vlasti i zatočile u čuvenom koncentracionom logoru za istaknute srpske nacionaliste u Aradu (danas Rumunija).[21] Za nagradu, regent Aleksandar prvo ga je u aprilu 1919. godine imenovao za gradonačelnika Konjica, a 1920. godine za vojnog imama Vojske Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca.[22]

U zbirci *Povjerljivo* Ministarstva pravde nalazi se pismo jednog mostarskog imama, čije se ime zbog zaštite potomstva ne daje, od 28. prosinca/decembra 1929. godine,[23] adresiranom na kralja Aleksandra, koje počinje i završava s *Vaše Prejasno Visočanstvo*. U pismu je podrobno opisao način na koji je, posredstvom predsjednika Vlade Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca Nikole Pašića, po nalogu samog kralja, otputovao u Istanbul i tamo razbio jedan pokret bosanskih muslimana, protivnika velikosrpskog režima. Nakon što obavi prljavi posao, obećana mu je odgovarajuća nagrada.

Zbog dužine pisma, ovdje se donosi samo njegov početak i završetak, koji glase:

Vaše prejasno visočanstvo!

Potpisani molitelj ponizno uzima slobodu kao ***stari srpski nacijonalni radnik*** *da podnese skromnu molbu pred podnožje Vašeg Veličanstva, kojom moli slijedeće.*

....

Vaše Prejasno Visočanstvo,

Pozivom na gore navedeni trud kao i požrtvovani rad za ***svetu srpsku misao****-držim da imam pravo zamoliti Vaše Veličanstvo, da mi se prizna Vašim kraljevskim ukazom moj tridesetogodišnji nacijonalni rad, te prema mojim kvalifikacijama, da budem postavljen za okružnog muftiju u jednoj banovini* (naglasci JM).

S najvišim strahopoštovanjem,

N. N.

Mostar 28/12. 1929.

Jadan bi bio muftiluk na čelu s ovim muftijom.

15 Službene novine KJ 125/1930.

16 Ovo je preimenovana medresa Isabega Ishakovića, sagrađena ***1398.*** godine.

17 Službene novine KJ 120/1930.

18 Službene novine KJ ***252***/1936.

19 Službene novine KJ 256 /1936.

20 Njegov sin Zulfikar-Zuko, poznati akademski slikar-karikaturista, hodoljubac i putopisac, živio je u Beogradu sve do devedesetih godina prošlog stoljeća i govorio čistom ekavicom, a u nedjeljnom izdanju lista *Politika* imao osigurano mjesto za karikaturu (Čuvena je ona njegova karikatura, koja prikazuje Marksa kako piše Kapital, a iznad glave mu visi Staljinov portret). Nekom prilikom, u zloglasnom leglu nacionalizma - Klubu književnika (Francuska 7), uvrijedio ga je pjesnik Branko V. Radičević, psujući mu *tursku majku*. Nakon toga je pokupio najnužnije stvari, sa suprugom Vezirom sjeo u stari Ami-Yogi i zaustavio se u Herceg Novom.. Odmah je progovorio ijekavštinom i do kraja života više nije ništa nacrtao ni naslikao. Tu je i umro, a sahranjen u rodnom Konjicu

21 O tome vidjeti u monografiji Jusufa Mulića i ostalih: *Konjic i njegova okolina u vrijeme austrougarske vladavine* (*KONJIC 3*), Sarajevo, 2007, 251.

22 Na ustupljenoj fotokopiji Dekreta, pisac ove Monografije zahvaljuje Sadiku Džumhuru, zvanom Diksa.

23 Arhiv Jugoslavije, Ministarstvo pravde, Versko odelenje, fascikla 126.

UČENICI NOVOPAZARSKIH SREDNJIH ŠKOLA O VJERONAUCI

Islamska vjeronauka doprinosi formiranju ličnosti učenika

EKONOMSKO-TRGOVINSKA ŠKOLA

Sa časa vjeronauke izlazimo sa više znanja o našoj uzvišenoj vjeri. UbIjeđeni smo da se naš profesor vjeronauke trudi da nas okrene na pravi put i da budemo dobri muslimani, jer nije dovoljno nositi samo muslimansko ime. Uči nas o tome da ne treba da budemo pohlepni, zavidni... Sve je to prolazno, vječna su samo dobra djela.

Sada sa ponosom možemo da razgovaramo o svojoj vjeri.

Selma, Nina, Amela i Samra

Ja lično mislim da je vjeronauka puno uticala na moju ličnost. Saznala sam mnogo o islamu, što nisam prije imala prilike da saznam u svakodnevnom životu. Na časovima vjeronauke sam puno toga naučila o vjeri i vjerovanju u Allaha dž.š., zašta veliku zaslugu ima naš profesor vjeronauke.

Mirela Hodžić i Alisa Kurtović

Hvala Allahu dž.š. što nas je uputio na pravi put i što imamo svijetlu tačku koja nam je obasjala put u vremenu punom iskušenja i raznih poroka. Ta svIjetla tačka je predmet vjeronauka. Stidim se što do prve godine, kada smo počeli izučavati vjeronauku, nisam imala pravu sliku o islamu, poslanicima i o časnom Kur'anu.

Hvala Allahu dž.š. što sam naučila klanjati. Voljela bih da imamo makar dva časa vjeronauke nedjeljno, ali i jedan čas daje mogućnost da nas profesor nauči puno toga o vjeri. Sjećam se kad nam je vjeroučitelj postavio pitanje po čemu se razlikujemo od nemuslimana. Ispostavilo se da se razlikujemo samo po tome što nosimo muslimanska imena, jer većina nas nije znala klanjati.

Sada sa ponosom mogu sa drugima razgovarati o svojoj vjeri i razumjeti šta drugi kažu. Za sve svoje dileme i ono što mi je nejasno mogu pitati profesora i uvijek ću dobiti odgovor.

Halilović Nermina

GIMNAZIJA

Slušati o milosti Uzvišenog Allaha, životu Allahovog Poslanika a.s. i o našoj plemenitoj vjeri, svakako je istinsko uživanje, a prije svega način da oplemenimo naše biće.

Uzimajući u obzir vrijeme u kom živimo, pogrešan sistem vrijednosti kome hrli novopazarska omladina, časovi vjeronauke su za mnoge moje vršnjake jedino vrijeme kada im se pruža mogućnost da održe svijest o, nažalost, zapostavljenoj, inšallah, ne i izgubljenoj istinskoj vrijednosti – islamu.

Uvođenjem vjeronauke kao izbornog predmeta, naš školski sistem pokazao je određenu dozu ozbiljnosti, shvativši da religija igra veliku ulogu u životu svakog pojedinca i da nije nešto što se može zanemariti. Raduje me činjenica da je vjeronauka i sa statusom izbornog predmeta uspjela da podstakne učenike da se pridržavaju islamskih propisa u svim aspektima života.

Vidjevši svoje mlade prijatelje koji se kod profesora vjeronauke raspituju o valjanosti njihovog abdesta, namaza, posta, zahvaljujem se Allahu dž.š. za postojanje želje kod nas mladih da sačuvamo islam.

Amina Nuković

Na času vjeronauke

Pored svih školskih predmeta, koje izuzetno poštujem i trudim se ostvariti što bolje rezultate učeći ih s ljubavlju i u kontinuitetu, vjeronauka se izdvaja kao poseban predmet koji blagotvorno djeluje na učenike, dajući im, prije svega, svijest o iskrenom nijetu. U školi se, doista, može štošta naučiti, ali šta nam to vrijedi ako nije učinjeno u ime Allaha dž.š.? Vjeronauka nas podsjeća na učenje bismile prije svakog dobrog djela, podstiče nas da hvalimo i veličamo Allaha dž.š., kao i da postupamo u skladu sa svim načelima islama.

Pošto je vjeronauka izborni predmet, smatram da učenici koji ne pohađaju časove vjeronauke gube jedinstvenu priliku da u okviru škole, od strane stručnih predavača, nauče nešto o svojoj vjeri.

Ilda Koca

Vjeronauka kao predmet u školi postoji tek nekoliko godina. Još uvijek je izborni predmet sa opisnim ocjenjivanjem, tj. nije obavezan već zavisi od naše volje. Obzirom na tu činjenicu mnogi učenici zanemaruju vjeronauku i smatraju je beznačajnom. To je potpuno pogrešno i to iz više razloga. Kao prvo, nekim učenicima je ovo jedini način da se vjerski edukuju. Naravno, nisu oni jedini krivci za to.

Drugi razlog je što uvijek možemo da postavimo bilo koje pitanje koje se tiče vjere i uvijek ćemo dobiti adekvatan odgovor, jer su profesori vjeronauke izuzetno kompetentni.

Treće, i najvažnije, jeste to što je vjera osnov svakog života. Znanje koje imamo i stičemo o islamu prati nas u svim situacijama i dosta utiče na našu svijest.

Vjera podstiče želju za znanjem, a znanje otkriva bogatstvo vjere. Povećanjem znanja snažimo vjeru, otkrivamo tajne života i osposobljavamo se da živimo u skladu sa Allahovim odredbama.

Emina Totić

MEDICINSKA ŠKOLA

Islamska vjeronauka je po meni vrlo značajan predmet koji nam omogućava da saznamo nešto više o našoj vjeri islamu.

Sretna sam što sam

muslimanka, ali da bih bila prava muslimanka moram biti podučena o vjeri, moram poštovati sve što mi vjera nalaže, a koliki je značaj vjerovanja i ibadeta saznajemo na časovima vjeronauke. Nije dovoljno samo ono znanje koje nosimo iz porodice, jer čovjek uči dok je živ. Na časovima vjeronauke postepeno učimo i bogatimo svoje znanje i duh. To nam omogućava da utvrdimo naše vjerovanje u Jedinog Boga.

Neki ljudi misle da je islamska vjeronauka samo teret više za njihovu djecu, a nisu ni svjesni koliki je značaj ovog predmeta u školi.

O islamu se ne može sve kazati na časovima vjeronauke, ali je to što saznajemo o vjeri dovoljno da se ponašamo onako kako nam vjera nalaže - pristojno i u skladu sa propisima.

Maida Leković

Islamska vjeronauka za mene predstavlja pokazatelj pravog puta. Mnoga djeca žive u porodicama u kojima roditelji ne posvećuju dovoljno pažnje vjerskom vaspitanju. Živeći u takvom okruženju, djeca poprimaju atribute svojih roditelja, tako da je ovo pravi način izlaska iz neznanja i sticanja znanja kojim ne samo da bogatimo svoju duhovnost, već i potrebu da to prenesemo na ljude oko sebe. Jer, kao što znamo, Allah dž.š. zaista voli one koji uče, jer na taj način smo bliži Allahu i to činimo iz ljubavi prema Uzvišenom Gospodaru. Ovo nam omogućava da saznamo ono što nismo znali i na naki način čini nas humanijim, jer ako se držimo svega što možemo čuti na času, onda zaista nećemo dozvoliti da mi, a i ljudi oko nas krenu stranputicom.

Munevera Kurtanović

Informacije koje dobijamo na časovima vjeronauke navode nas da razmišljamo o vjeri i ujedinjuje nas kao muslimane. Zbog toga je vjeronauka bitna, čak od vitalnog značaja za nas muslimane.

Amra Koč

NUSRETA HUDOVIĆ, UČENICA DRUGOG RAZREDA GIMNAZIJE, POBIJEDILA NA REGIONALNOM TAKMIČENJU RECITATORA

Nadam se da sam ovom pobjedom razbila predrasude o mahrami

Glas islama: Kako ste odlučili da se pokrijete?

HUDOVIĆ: U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. *„Allah ne želi da vam pričini poteškoće, već želi da vas čini čistim i da vam blagodat svoju upotpuni, da biste bili zahvalni.“ (Kur'an)*

Mahramu stavih prije nepunih mjesec dana, a osjećam se kao da sam je oduvijek imala. Shvatila sam milion nekih stvari, shvatila sam istinu jer sam prije dva-tri mjeseca puno razmišljala o sebi... Ovaj ajet, koji na početku rekoh, govori o tome da Allah dž.š. želi samo dobro svojim robovima i da islam nije poteškoća. Idem u Gimnaziju i od prve godine, hvala Allahu, imam vjeronauku. Predavanje profesora mi je pomoglo da shvatim da je ovaj svijet prolazan. Slušajući predavanja, dobila sam inspiraciju da saznam još više o svojoj vjeri. Tako sam počela da čitam i istražujem. Nekoliko dana prije pokrivanja shvatila sam da mahrama ne odmaže ženi već je štiti i uljepšava. Dobila sam kasnije podršku od roditelja i od nekih prijateljica. Učvršćivala sam samu sebe čitajući i veličajući Jedinog Gospodara i 11. aprila ove godine, poslije akšam-namaza, stavila sam mahramu.

Nastupile su mnoge priče, kao npr. da neću moći u školu pokrivena, ili kako ću naći posao i sl. Allah dž.š. ne bi naredio mahramu da je ona loša, Allah je mahramu naredio da bi nas zaštitio...

Mahrama uljepšava

svaku ženu, prije svega je štiti! Pokrila sam se i ponosna sam na sebe. I ako mi Allah dž.š. da dug život, uz Njegovu pomoć ću pronaći posao i imati lijepu budućnost, inšallah. Sada mi je jedini cilj da lijepo predstavim svoju vjeru, da dokažem djevojkama koje su mojih godina da mahrama nije zatvaranje i da muslimanka mora da bude nasmijana, komunikativna, prirodna, skromna...

Glas islama: Nedavno ste na takmičenju recitatora u Raški osvojili prvo mjesto. Kažite nam utiske sa tog takmičenja?

HUDOVIĆ: Pobijedila sam na ovom takmičenju i ostvarila ono što sam željela, a željela sam da dokažem da mi mahrama neće smetati jer sam bila izuzetno dobra. Važno je znanje, a znanje i pokazivanje tog znanja veliča islam. Ovom pobjedom sam razbila predrasude o mahrami i o tome da će mi ona zasmetati u životu. Ja imam svoj cilj i, inšallah, trudit ću se još više da ga ostvarim.

Glas islama: Bilo je i nekih ne baš dobronamjernih komentara od strane publike kada su primijetili da nosite mahramu. Kako ste se osjećali u tom trenutku?

HUDOVIĆ: Pa, bilo je, i bit će, svjesna sam toga. Islam je mir, a ja sam djelić tog mira pronašla. Taj komentar je bio samo nepoštovanje i nekultura. Ja sam pobijedila i kada sam prilazila bini, čula sam neki kraći loš komentar. Došla sam mirno na binu i opet kazala stihove svoje pjesme, da bih potvrdila pobjedu. Nisu mogli ništa javno da kažu, a i da su rekli, ništa ne bi promijenili.

Glas islama: Šta planirate dalje?

HUDOVIĆ: Sada, inšallah, idem u Valjevo da se dolje takmičim. Kada završim gimnaziju, planiram da upišem književnost, jer pišem i puno čitam.

U ovom životu težit ću ka sigurnoj vječnosti ispravnim djelima, jer ovozemaljska ljepota ima kraj.

Polaznici vjeronauke novopazarskih srednjih škola obišli Sarajevo i Mostar

U srijedu, 30.04.2008. god. sa sabah namaza uputili smo se ka Bosni i Hercegovini. Bilo nas je četrdesetak djevojaka i nekoliko muškaraca iz četiri srednje škole: Gimnazije, Ekonomsko-trgovinske, Medicinske i Tehničke škole, iz sva četiri razreda. Sa nama su pošli profesori islamske vjeronauke pomenutih škola i profesorica srpskog jezika Medicinske škole.

Prva destinacija nam je bila Sarajevo. Put do tamo je prošao brzo, jer su nastala upoznavanja između djevojaka, razgovori, osmjesi i lijepe riječi. Stigli smo u Sarajevo oko 12 sati i imali slobodno vrijeme do 16 časova da bi prošetali i malo uživali u ljepotama glavnog grada Bosne i Hercegovine.

Prvo što smo posjetili bila je Gazi Husrev-begova džamija, poznatija samo kao Begova. Prvo što uočavamo su pet lukova koji drže šest stubova, visoko minare, kao i sama gradnja džamije. Prilazeći, za oči nam zapada bogat ornament, arabeske i arapski natpisi ukraseni zlatnom bojom koji veličaju Allaha dž.š. Nekoliko ljudi klanja i mi prilazimo klanjati podne namaz. Usput, prolazimo pored šadrvana koji je divno urađen i čija je voda čista i pitka. Ostajemo još malo u krugu džamije, okrepljujući se tišinom koja ovdje vlada, a potom izlazimo.

Baščaršija - potpuna suprotnost mirnoći koju pruža Begova džamija. Graja, buka, ali prijatna. Milozvučna. Ulice vrve od naroda, ljudi koji odmaraju, ulični prodavci ili trgovci koji pozivaju mušterije da uđu u njihove radnje i pazare. Svi su nasmijani, uljudni i dobroćudni, sa spremnom šalom ili dosjetkom na račun Pazaraca. Na sve strane sjaji i šareni se raznolika roba koja mami prolaznike da zastanu i uživaju u tom raskošu.

Baščaršija ima poseban uticaj na čovjeka. Svijetla kaldrma, blagi zvuci muzike pomiješani sa glasovima ljudi i onaj orijentalni duh koji je usađen u svaki kutak ovog dijela Sarajeva, čine da se čovjek osjeća ispunjeno i blaženo.

Taman kada smo se navikli i prilagodili Baščaršiji, došlo je vrijeme da se ide za Mostar. Ponovo autobus, put, ilahije i smijsi. Oko 18 sati stižemo do Mostarske medrese, gdje ćemo prenoćiti. Raspoređujemo se po sobama, odmaramo i spremamo za izlazak i prvu posjetu Mostaru.

Medresa je od grada udaljena oko petnaestak minuta i svi zajedno, oko pedeset nas, idemo ka njemu. Prvo što ćemo vidjeti je, naravno, Stari most sa koga se pruža nevjerovatan pogled. Površina Neretve je kao ogledalo u kome se reflektuju oblici okolnih građevina uz svjetlo koje dočarava cijeli doživljaj.

Drugi je dan. Doručak u kuhinji Medrese bio je u 9 sati. Jeli smo, spakovali se i pošli na vrelo Bune koje se nalazi u Blagaju. Obišli smo dervišku tekiju, slikali se, obišli vrelo Bune, pili njenu vodu. Jedino Bog Svemoćni može da stvori takvo čudo, nešto tako natprirodno, a opet tako opipljivo. Voda neopisive boje, stijene koje izranjaju iz nje i idu ka nebu i vazduh koji je neobičan, a opet prijatan, ostavili su nas bez daha. Ali, to nije sve. Tu se nalazi i kuća koja je bila nekada mjesto okupljanja derviša, a sada je otvorena za posjetioce. Pored tradicionalnog turskog uređenja enterijera, postoje i dva turbeta šehida iz 1840. godine. Nakon nešto više od sat vremena profesori odlučuju da je vrijeme da pođemo za Sarajevo.

Noć pravi od Sarajeva drugačiji grad. Da li zbog uličnih svjetiljki, zbog sada upadljivijih izloga, ili je to možda sve bilo do nas, atmosfera nam se učinila drugačija, ali ništa manje očaravajuća. Poseban doživljaj je šetati pored Miljacke. Vraćamo se u Medresu prepuni navjerovatnih utisaka.

Treći dan obilaska. Dobijamo slobodno prijepodne i uglavnom ga trošimo na kupovinu suvenira i poklona. Prosto je nemoguće vratiti se iz Sarajeva bez ijednog suvenira. Za kraj, ostaje nam još obilazak džamije kralja Fahda bin Abdul Aziz Al Sauda. Pored muškaraca, neke djevojke su izrazile želju da i one klanjaju džumu namaz, a neke su ostale ispred gdje su razgledale tezge sa islamskim knjigama i suvenirima. Nakon džume, u džamiju smo svi mogli da uđemo i razgledamo.

Nakon ovog obilaska krećemo kući. Puni smo priče, jakih utisaka i sa sarajevskim suvenirima dolazimo u Novi Pazar.

Sada smo bogatiji za još jedno putovanje koje je izrodilo puno iskrenih i lijepih prijateljstava. Ostalo nam je u lijepom sjećanju i nadamo se da će biti još ovakvih. Sarajevo ostaje iza nas, ali i u nama.

Zahvaljujemo se Mešihatu Islamske zajednice i Medresi "Gazi Isa-beg", njenom direktoru Nedžad-ef. Hasanoviću što su nam obezbijedili smještaj u medresama u Sarajevu i Mostaru.

Ilma KURTAGIĆ,
Medicinska škola
Majda REDŽEPAGIĆ,
Gimnazija

Dvostruko prvo mjesto na takmičenju iz arapskog jezika

Učenici Novopazarske medrese postigli najbolje rezultate

Takmičenje iz arapskog jezika, koje se održava u Sarajevu na nivou svih medresa, postalo je već tradicija. Naime, ove godine održano je šesto po redu takmičenje za učenike četvrtih razreda.

Dana 05.05.2008. god., ekipa Medrese „Gazi Isabeg“ krenula je put Sarajeva. Našu školu predstavljale su: Selma Plojović, Amela Rahić i Sajma Jerebičanin. Učenice su bile smještene u internatu Ženske medrese gdje su se odmorile i pripremile za takmičenje. Sutradan, 6. maja u 9 časova, počelo je takmičenje. Na samom početku takmičari su dobili određeni test, koji se sastojao iz sljedećih dijelova:

- gramatičkog dijela,
- dijela u kome su takmičari bili dužni odgovoriti na pitanja iz datog teksta i napisati sedam rečenica vezanih za tekst, a koje se direktno ne nalaze u njemu.
- treći dio sastojao se iz vokaliziranja i prevođenja određenog dijela datog teksta.

Takmičari su imali na raspolaganju dva sata za rješavanje ovog testa. Komisiju su sačinjavali profesori arapskog jezika iz svih medresa. Nakon pregledanih testova, saopšteni su rezultati. Naša medresa osvojila je prvo mjesto, kako u ekipnom tako i u pojedinačnom takmičenju. U pojedinačnom natjecanju, učenica Selma Plojović osvojila je prvo mjesto.

Nakon šetnje Baščaršijom naša ekipa se zadovoljna vratila u Novi Pazar, gdje su učenice pripremile izvanredan doček takmičarkama.

Hvala Uzvišenom koji je našu ekipu nagradio za uloženi trud i molim Ga da ovaj uspjeh bude samo jedan u nizu koje će naša Medresa, inšallah, postizati. Amin!

J.S.

Sajma Jarebičanin, Selma Plojović i Amela Rahić pobjednice takmičenja u Arapskom jeziku

Održani tradicionalni sportski susreti islamskih fakulteta i medresa

Ove godine organizator Desetih sportskih susreta je „Behram–begova“ medresa u Tuzli, koji su se održavali 3. i 4. maja 2008. god., na kojima su učešće uzeli učenici medresa i visokoobrazovnih islamskih ustanova.

Na sportskim susretima su učestvovali učenici sljedećih medresa: „Gazi Husrev-beg“ iz Sarajeva, „Osman-ef. Redžović“ iz Visokog, „Elči Ibrahim–pašina“ iz Travnika, „Karađoz-begova“ iz Mostara, „Behram-begova“ iz Tuzle, „Džemaludin-ef. Čaušević“ iz Cazina i „Gazi Isa-beg“ iz Novog Pazara.

Pored medresa, učestvovali su i slijedeće visokoobrazovne islamske ustanove: Fakultet islamskih nauka iz Sarajeva, Islamski pedagoški fakultet iz Zenice, Islamska pedagoška akademija iz Bihaća i Fakultet za islamske studije iz Novog Pazara.

Ovi sportski susreti se tradicionalno održavaju svake godine radi sportskog druženja i međusobnog upoznavanja. Studenti FIS-a su učestvovali u atletici, košarci i fudbalu i ostvarili solidan rezultat, budući da je ove godine bio rekordan broj ekipa.

Najbolji rezultat od učesnika iz Sandžaka postigao je učenik četvrte godine "Gazi Isa-beg" mederese Asmed Sezairi, osvojivši drugo mjesto u stonom tenisu.

Uz dobru or ganizaciju, ovi susreti su protekli u lijepoj atmosferi i mnogo dragih uspomena nosimo iz Tuzle.

Vahjudin ĆOSOVIĆ

Rešad-ef. PLOJOVIĆ

PROPISI O SKRUŠENOSTI I SMIRENOSTI U NAMAZA

Najveći kradljivac je kradljivac svog namaza

Poslanik a.s. kaže: „Najveći kradljivac je onaj koji krade od svog namaza.“ Prisutni su upitali: „Božiji Poslaniče, kako čovjek može krasti od namaza“, a on odgovori: „Ako ne upotpunjuje ruku' ili sedždu ili subbu između ruku'a i sedžde“

PITANJE: Jedan naš čitalac pita kakav je status namaza koji se klanja za imamom koji na prva dva rekata farz namaza (akšam i jacija) uči lagano, a potom na trećem i četvrtom rekatu ne provede ni približno vremena na kijamu, tako da onaj ko bi htio proučiti Fatihu u sebi ne stigne proučiti ni nekoliko ajeta od nje?

ODGOVOR: Poslanik a.s. kaže: „*Prvo zašta će čovjek biti pitan na Sudnjem danu jeste namaz. Pa ukoliko mu namaz bude dobar, dobra su mu i ostala djela, a ukoliko mu namaz bude loš, loša su mu i ostala djela.*“

Stoga je potpuno opravdana i logična zabrinutost svakog muslimana za namaz.

Učenje u namazu - kiraet, jedan je od ruknova, to jest sastavnih dijelova namaza, od čije ispravnosti zavisi ispravnost samog namaza, taka da je potrebno voditi računa kako se ovaj namaski rukn izvršava.

Vrlo često se može uočiti da pojedini džematlije koji dođu obaviti namaz u džamiji, isti obavljaju u žurbi, ne provodeći dovoljno vremena u izvršavanju propisanih namaskih ruknova, kao što su kijam, ruku', sedžda, već iste obavljaju ubrzano, bez smirenosti i skrušenosti u njima.

Smirenost i skrušenost u obavljanju namaskih ruknova je vrlo važan momenat, od kojeg zavisi ispravnost samih namaskih ruknova.

Poslanik a.s. kaže: „*Najveći kradljivac je onaj koji krade od svog namaza.*“ *Prisutni su upitali: „Božiji Poslaniče, kako čovjek može krasti od namaza“, a on odgovori: „Ako ne upotpunjuje ruku' ili sedždu ili subbu između ruku'a i sedžde“ (subba se sastoji u tome da se po povratku sa ruku'a, a prije odlaska na sedždu, osoba ispravi i u takvom stanju zadrži dok ne izgovori „semi'allahu limen hamideh“). (Hadis bilježe Ahmed i Hakim)*

Brojni su primjri iz vremena Poslanika a.s. u kojima sam Resulullah a.s. ukazuje svojim ashabima na važnost smirenosti i skrušenosti u namazu, kao što je to u ovom hadisu kojeg prenosi Buhari: „*Poslanik a.s. je, jednom čovjeku koji je ušao u džamiju, klanjao dva rekata, a potom prišao i poselamio Poslanika a.s., rekao: „Vrati se i ponovo klanjaj, jer nisi klanjao kako treba!“ Nakon trećeg upozorenja dotični čovjek je rekao: „Tako mi Onoga koji te je sa istinom poslao, ja ne znam bolje, pa pouči me!“ Tada je Poslanik a.s. rekao: „Kada stupiš u namaz izgovori tekbir, onda prouči iz Kur'ana ono što ti je lako, što hoćeš. Zatim se sagni na ruku' da se na njemu potpuno smiriš, potom se podigni da se na stajanju potpuno smiriš, zatim se spusti na sedždu da se na njoj smiriš, a onda se vrati na sjedenje tako da se potpuno smiriš. Tako radi u svakom namazu.*“

Citirani hadisi su potpuno jasni i njima ne treba nikakav komentar.

Kada se govori o učenju u namazu, onda svako mora znati da i u njemu postoji smirenost i skrušenost, iako u pomenutim hadisima nije direktno spomenuta, a sastoji se u tome da ono što se traži da bude proučeno u namazu, mora biti proučeno jasno i razgovijetno, bez žurbe. Svaka riječ, svaki harf moraju biti jasno izgovoreni, jer jedan harf može u potpunosti promijeniti značenje određene riječi, stoga je potrebno voditi računa kako se uči Fatiha, ili bilo koja druga sura koju učimo u namazu.

Ono što je važno spomenuti jeste da su svi koji klanjaju dužni voditi računa o načinu učenja i dati sve od sebe da nauče ispravno učiti Kur'an, ili makar ono što uče u namazu, kao što je Fatiha i nekoliko sura.

Međutim, ono što je stvar u kojoj se ne moraju svi slagati i gdje je dozvoljeno različito postupanje, jeste dužina učenja, tako da je svakom prepušteno da prouči onoliko koliko zna i hoće, posebno kada se klanja pojedinačno. Prilikom obavljanja namaza u džematu, odnosno prilikom predvođenja džemata, preporuka Poslanika a.s. imamima jeste da dužinu svog učenja prilagode džematu, to jest njegovim potrebama, jer ukoliko ima starijih ili bolesnih osoba koje imaju svoje posebne potrebe, imam ne smije odužiti sa učenjem i dovesti takve u neprijatnu situaciju.

Poslanik a.s. kaže: “*Kada neko od vas bude klanjao kao imam ljudima, neka bude umjeren, jer među njima ima iznemoglih, bolesnih i ljudi sa drugim potrebama. A kada neko od vas bude klanjao sam, neka oduži koliko hoće.*“

Ono što je pomenuto u pitanju, a to je učenje Fatihe od strane osobe koja klanja za imamom, nakon što je ona već jednom proučena od strane imama glasno, ili je imam uči u sebi, potrebno je znati da je ovo stvar oko koje islamska ulema nema jedinstven stav.

Ulema hanefijskog mezheba smatra da je imamovo učenje u namazu učenje koje je dovoljno za cio džemat, tako da zamjenjuje njihovo pojedinačno učenje. Stoga je dužnost džemata da pomno prati učenje imama i slijedi ga u izvršavanju namaskih radnji, bez obzira da li je pojedinačno svako od njih završio započeto učenje ili nije. Potvrdu za svoj stav nalaze u hadisu Poslanika a.s., kojeg prenose Ahmed, Ibn Madže, Bejheki i mnogi drugi, u kojem kaže: „*Ko bude klanjao za imamom, imamovo učenje je i njegovo učenje.*“

Međutim, ovo ne znači da osoba koja klanja namaz za imamom ne treba voditi računa o svom namazu kojeg klanja za imamom. Naprotiv, potrebno je voditi računa i skrenuti pažnju svakome ko izlazi iz okvira spomenutog, jer imam nije osoba koja klanja samo za sebe, pa je slobodan postupati po svojoj želji, već predvodi sve oni koji ga slijede, koji žele da njihov namaz bude kod Uzvišenog Allaha primljen, da nagrada koju Uzvišeni daje za namaz bude potpuna, a ne krnja, što se dešava ukoliko je namaz nepotpun i manjkav.

Međutim, muktedija traba znati da svaki imam na sebe preuzima odgovornost onih koji ga slijede u namazu, tako da će on lično biti odgovoran pred Uzvišenim za propuste koje je učinio u namazu, a muktediji će, inšallah, namaz biti primljen i za njega će biti adekvatno nagrađen i neće mu biti uskraćena nagrada zbog određenih propusta imama, koji u suštini ne kvare namaz, već umanjuju njegovu vrijednost.

Vaša pisma šaljite na:

Islamska zajednica u Srbiji
(Vjersko-prosvjetna služba)
Gradska 1
36300 Novi Pazar

ili na: ***vps@verat.net***

SENZACIONALNO OTKRIĆE JAPANSKOG UČENJAKA MISARA EMOTA

Blagodati Zemzem vode

Dr. Mehmed-ef. MEŠIĆ

Voda Zemzem, o kojoj nam je Poslanik a.s. puno govorio, postaje tema nauke da potvrdi sve činjenice i otkrije sve tajne vode Zemzem.

Puno je ajeta u Kur´anu a.š. koja govore o važnosti vode. U tom pogledu kaže Uzvišeni: „*I da Mi od vode sve živo stvaramo...*“ *(Al-Anbija, 30)*

Takođe kaže: „*On je u šest vremenskih razdoblja nebesa i Zemlju stvorio - a Njegov prijesto je iznad vode bio - da bi vas iskušao koji će od vas bolje postupati. Poslije smrti bit ćete doista oživljeni, a nevjernici će sigurno reći: - Ovo nije ništa drugo do očita varka.*“ *(Hud, 7)*

Ovaj ajet ukazuje na činjenicu da je Uzvišeni Gospodar odlikovao vodu zato što je Njegov arš (prijesto) bio na vodom u prvobitnom procesu stvaranja.

Uzvišeni Gospodar spominje vodu na preko desetine mjesta u Kur´anu. Ono što nas zanima jeste senzacionalno otkriće japanskog učenjaka Misara Emota da voda posjeduje memoriju, tj. da voda memoriše u sebi sve događaje koji su se dešavali oko nje. Ovaj japanski naučnik je među prvima vršio istraživanja na ovom polju nauke. Uzeo je kapi vode i podvrgao ih analizi, zvučnim signalima, te zaključio da se sastav vode mijenja promjenom zvučnih signala.

Jedno od zadnjih njegovih istraživanja i najpreciznijih analiza jeste na Zemzem vodi. Došao je do konstatacije da se sastav Zemzem vode razlikuje od svih drugih voda. Otkrio je da Zemzem voda posebno reaguje na Božiji govor i da učenje Kur´ana efikasno djeluje na Zemzem vodu.

Kao što znamo, Zemzem voda izvire iz dubina pustinjskih stijena i ona hiljadama godina teče bez zastoja. To svakako zaslužuje pažnju! Hiljadama godina ova voda teče bez zastoja, napaja milione i milione ljudi, a da pritom ne mijenja ni ukus ni sastav, a ni moć datu od njenog Stvoritelja. Ovo je svakako jedan u nizu upečatljivijih dokaza, poslije koga se, naravno, srca pune imanom i jačom spoznajom da je sve stvoreno samo da koristi ljudima, ali kako ljudi uzvraćaju svome Gospodaru?

Istraživanja japanskog učenjaka ukazuju na to da kada se na vodu Zemzem prouči Bismila hemijski i molekularni sastav vode se poboljšava i formira kristalne pejzaže koji tako fino izgledaju kao da su crtani rukom najboljeg slikara. Svakako, ovo istraživanje je doživjelo kulminaciju kada je japanski učenjak vršio eksperiment na Zemzem vodi koja se kristalno razlaže u divne pejzaže, pogotovo kada se na nju počinje učiti Kur´an.

Naučno tumačenje ove pojave

Znamo, još kada smo učili fiziku, da se svaka materija u prirodi sastoji od atoma koji su međusobno povezani i čine različita hemijska jedinjenja, dajući tako svoj doprinos zakonima Stvoritelja i na taj način Mu čineći sedždu.

Naprimjer, ugalj je u suštini dijamant, jer obje ove materije su sastavljene od atoma karbona. Ali atomi uglja se sjedinjuju na drugačiji način od dijamanata. To su pravila zakona Uzvišenoga Gospodara.

Analizirajući vodu koju zaledimo, posmatrajući je pod mikroskopom, primjećujemo njene razne oblike, crteže, ukazujući da nijedna kap vode nije ista, svjedočeći snagu, moć i savršenstvo Uzvišenog Gospodara. Sastavni dijelovi koji čine vodu vodom uvijek se kreću i ne miruju i lako potpadaju pod uticaj zvučnih signala.

Kaže Uzvišeni Gospodar: „*I ne postoji ništa što Ga ne veliča hvaleći Ga, ali vi ne razumijete veličanje njihovo.*“ *(Al-Isra, 44)*

S pravom možemo da konstatujemo da atomi vode kontinuirano slave Allaha dž.š. samim time što mijenjaju svoj sastav i reakciju kada se uči Božiji govor. Njena najveća reakcija se postiže učenjem Kur`ana, jer Uzvišeni je stvorio vodu i svaki njen atom je skrušen i predan Allahu. Sve što je stvoreno reaguje na Božiji govor, samo što nama nije data moć kojom bismo to osjetili.

Ovo se upravo dogodilo japanskom učenjaku koji je istraživao učenje Bismile na Zemzem vodu, pa je otkrio da Zemzem voda dobija svoje najbolje oblike. Možemo s pravom reći da voda učenjem ajeta na njoj dobija sasvim novi sastav koji postaje djelotvorniji u liječenju i jačanju imunog sistema.

Imamo jasne dokaze iz Kur´ana i Sunneta da se učenom vodom može liječiti. U tom prilogu citiramo sljedeći ajet: „*I sjeti se roba našega Ejuba kada je Gospodaru svome zavapio: - Šejtan Me na zlo navraća i misli lažne mi uliva! - Udari nogom o zemlju, eto hladne vode za kupanje i piće!*“ *(Sad, 41-42)*

Voda je jedan od najvažnijih činilaca na Zemlji. U tom kontekstu kaže Uzvišeni Gospodar: „*Jedno od znamenja Njegovih je i to što ti vidiš suhu zemlju, a kada na kraju spustimo kišu, ona se pokrene i uzbuja. Onaj ko njoj daje život oživjet će sigurno i umrle, jer On je kadar sve.*“ *(Fussilet, 39)*

Pogledajte kako Uzvišeni u ajetu vrši komparaciju sa oživljavanjem mrtvih. Možemo zaključiti da voda u sebi nosi snagu liječenja, zato što ćelije organizma bez nje ne mogu živjeti.

Zaključujemo da voda uzrokuje pokretanje Zemlje. Dokazano je naučno da kada se spoje čestice vode sa česticama Zemlje uzrokuju pokretanje (život) ,zato što voda u sebi sadrži svojstvo snage dato od njenog Gospodara i ona to disciplinovano obavlja. U tom smislu kaže Uzvišeni: “*I ti vidiš Zemlju kako je zamrla, ali kada na nju kišu spustimo, ona ustrepće i uzbuja i iz nje iznikne svakovrsno bilje prekrasno.*“ *(Al-Hadždž, 5)*

Zaključit ćemo sljedeće. Voda nosi život za biljke i unosi život u svaku ćeliju našeg organizma. Kao što se zemlja pokreće i buja padanjem kiše na nju, također se naše ćelije oporavljaju dolaskom vode u naše tijelo.

Vrlo je vjerojatno da voda potpada pod uticaj zvuka i zvučnih signala, tako da ona može prenositi glasove kao što ih vazduh prenosi.

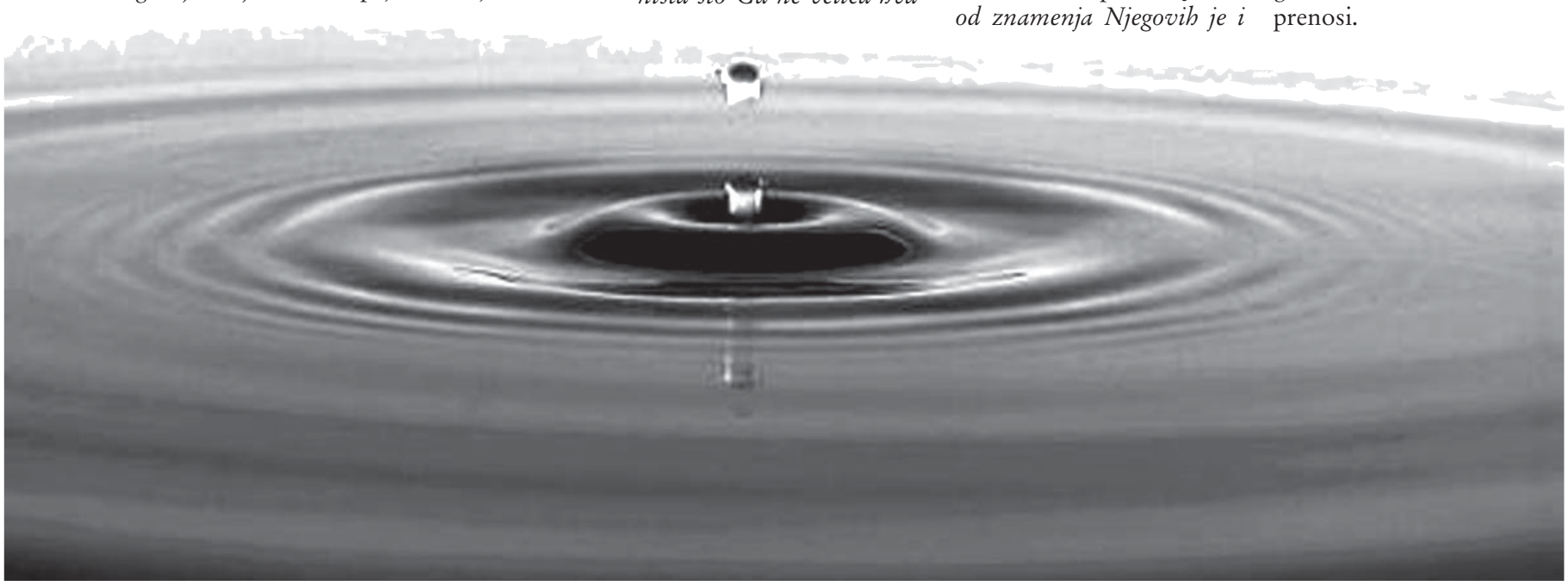

www.glas-islama.com

صوت الإسلام

Glas islama

Zëri islam

﴿ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾ ﴾

E kush ka fjalën më të mirë prej atij që thërret te All-llahu, vepron (punë) të mira dhe thotë: "Unë jam prej muslimanëve?" (Kur'ani)

EL- BERRAU IBNU MALIK EN-NESARIJ

"Mos e caktoni el- Berran në krye të ushtrisë mysliman, nga frika se ai do t'i marrë në qafë ushtarët mysliman për shkak të guximit të tij!"

Omer ibnul Hattab

Ishte flokëshprishur , trupvogël e thatanik , në shikim Të parë syri e shikon me përbuzje dhe neveri.

Mirëpo . megjithatë , ai mbyti njëqind pa besimtarë vetëm në dyluftim , përveç atyre të tjerëve që i ka mbytur në hovin e luftës me luftëtarët tjerë.

Ai ishte trim i guximshëm për të cilin Omeri u kishte shkruar mëkëmbësve të vet në të gjitha anët : që mos ta caktojnë në krye të ushtrisë myslimane, për shkak të frikës se ai do t'i marrë në qafë ushtarët pëe shkak të guximit të tij.

Ai ishte el Berra ibnu Malik el-Ensarijj , vëllau i Enes ibnu Malik el- Ensariut – shërbëtorit të Pejgamberit a.s.

Nëse ia nisim t'i numërojmë heroizmat e el- Berra ibnu Malikut , lypset një kohë e gjatë dhe hapësirë e gjerë. Për këtë e shohim të arsyeshme që të përmendim këtu vetëm njërin prej heroizmave të tij të shumtë dhe kjo të rrëfen edhe për trimëritë e tija të tjera.

* * *

Kjo ngjarje fillon në çastet e para të vdekjes së Pejgamberit a.s. dhe ngritjes së shpirtit të tij te Krijuesi i tij. Atëherë kur fiset arabe nisën ta braktisin fenë e Allahut xh.sh. grupe- grupe , ashtu sikurse kishin hyrë në të grupe-grupe , saqë nuk mbetën në fenë Islame , vetëm banorët e Medinës , Taifit dhe disa grupe aty-këtu , në zemrat e të cilëve Allahu xh.sh. e kishte ngulitur besimin.

* * *

Ebu Bekr Es-siddiku iu kundërvu kësaj kryengritjeje shkatërruese dhe qëndroi para saj ashtu siç qëndrojnë malet. Për shuarjen e saj ai përgatiti njëmbëdhjetë ushtri prej ensarëve dhe muhaxhirëve. Komandantëve të ushtrive ua vuri nj[mbëdhjetë flamuj dhe i dërgoi ata në anë të ndryshme të Gadishullit Arabik që t'i kthejnë renegatët në rrugën e drejtë dhe të vërtetë e t'i detyrojnë devijuesit të kthehen në rrugën e vërtetë islame edhe me përdorimin e forcës e shpatës.

Tradhtari më fuqishëm dhe me numër më të madh ithtarësh ishte Musejleme Kedhdhabi nga fisi benu Hanife.

Nga gjiri i popullit dhe aleatëve të tjerë Musejleme Kedhdhabi pati sukses të tubojë rreth vetes dyzet mijë luftëtarë të rreptë.

Të gjithë ata e kishin përkrahur për shkak të lidhjeve fisnore e jo për shkak të besimit në të. Disa prej tyre thoshin :

Dëshmoj se Musejleme është gënjeshtar ,
Ndërsa Muhammedi është i sinqertë,
Mirëpo , gënjeshtari i Rebias,
Është më i dashur për ne se i sinqerti i Mudarit

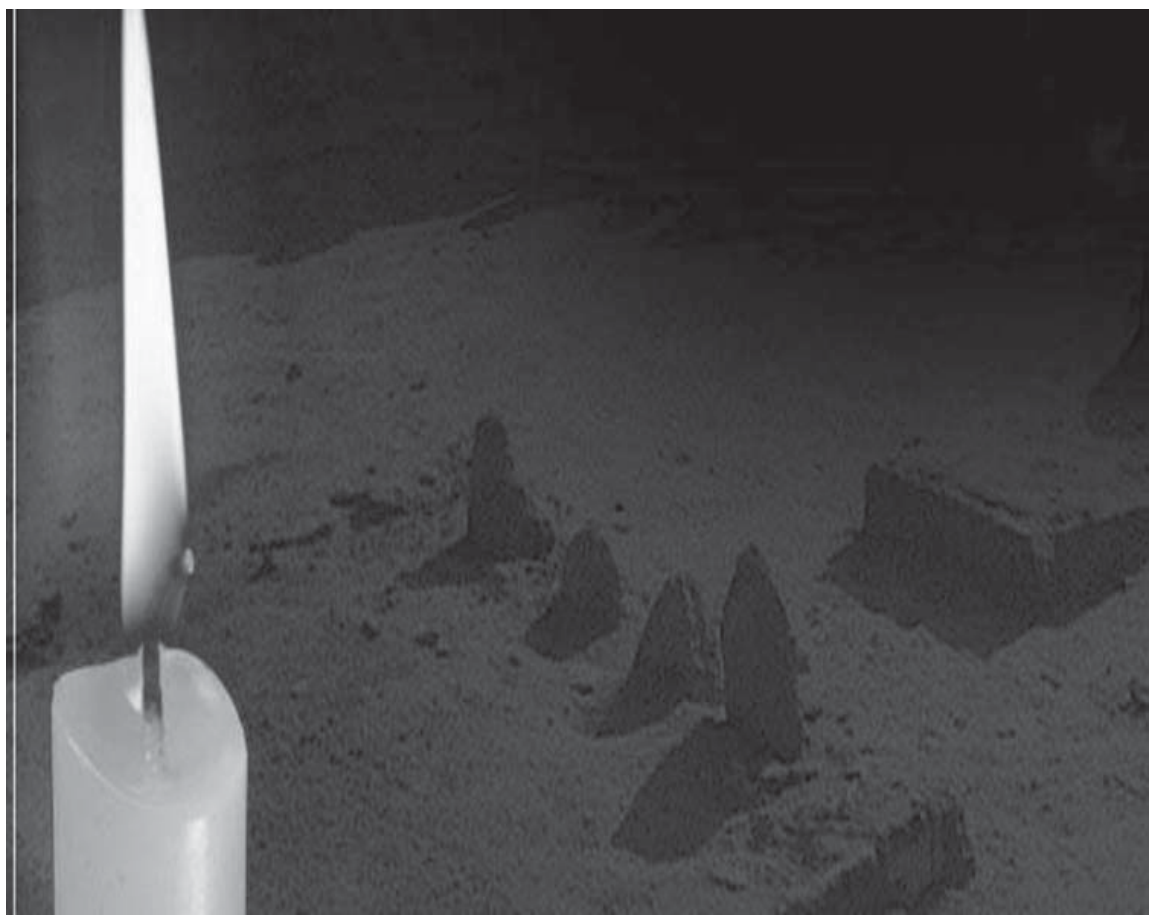

* * *

Musejleme kishte ngadhënjyer kundër ushtrisë së parë të myslimanëve nën udhëheqjen e Ikreme ibnu ebi Xhehlit dhe e kishte detyruar atë të zmbrapset .

Për këtë Ebu Bekr Essiddiku ishte detyruar ta dërgojë ushtrinë e dytë nën udhëheqjen e Halid bin Velidit në përbërjen e së cilës ishte një numër i madh i sahanëve të Pejgamberit a.s. prej ensarëve dhe muhaxhirëve . Në krye të tyre ishte el- Berrau ibnu Maliok el-Ensari dhe në numër i trimave myslimanë.

Dy ushtritë u takuan në tokën e Jemames në Nexhd. Pas një kohe fare të shkurtër , ushtria e Musejlemes tregoi epërsi të dukshme ndaj ushtrisë myslimane . Ushtarët myslimanë filluan të tërhiqen nga pozitat e tyre , derisa ithtarët e Musejlemes e morën tendën e madhe të Halid bin Velidit dhe nxorën atë me themel. Në atë rrëmujë gati sa nuk e mbytën gruan e tij , sikur tymos e merrte nën mbrojtje njëri prej palës kundërshtare.

Në atë moment myslimanët e hetuan se u kanoset rreziku i madh dhe e kuptuan se nëse ata pësojnë disfatë para Musejlemes , Islami më nuk do të mëkëmbet pas kësaj dite dhe Allahu i vetëm më nuk do të adhurohet më në Gadishullin Arabik.

Halid ibnu Velidi pa humbur kohë u ngrit e bëri riorganizimin e ushtrisë së tij. I dalloi muhaxhirët nga ensarët , ndërkaq fiset nomade arabe i ndau veç e veç.

I tuboi bijtë e çdo babai nën një flamur me qëllim që të shohë rezultatet e secilës palë në luftë dhe të shohin se prej cilës anë po goditen myslimanët.

Në mes të dy palëve u zhvillua një luftë e ashpër, të cilën muslimanët nuk e kishin përjetuar më parë. Populli i Musejlemes qëndroi në fushë të betejës sikurse malet e larta dhe nuk i frikësoi aspak e dhëna se në mesin e tyre kishte shumë të vrarë. Në atë luftë muslimanët treguan heroizëm të paparë dhe sikur të tubohesin të gjitha ato heroizma, do të ishte njëra prej epopeve më të bukura në historinë e njerëzimit.

Ky është Thabit ibnu Kajsi, mbartës i flamurit të ensarë-ve, njeri që përgatitet për vdekje, pret qefinin dhe ia hap vetes një gropë në tokë, zbret

DITA E GJYKIMIT (II)

Tregohet nga bashkëshortja e Pejgamberit a.s, Aishja r.a.,të ket thënë: "Ekam dëgjuar të Dërguarin e All-llahut duke thënë: "Në Ditën e Gjykimit, njerëzit do të ringjallen të zbathur e të zhveshur lakuriq..." Unë i thashë,o i Dërguari i All-llahut, a meshkuj edhe femra bashkë, të shohin njëri-tjetrin? Ai tha: "Oj Aishe,

në të deri nën gju dhe qëndron në pozitën e tij duke e mbrojtur flamurin e popullit të vet derisa bie dëshmor.

Ky është Zejd ibnul Hattabi, vëllai i Omer ibnul Hattabit r.a. duke u bërë thirrje muslimanëve:

- O ju njerëz, shtrëngoni dhëmbët, sulmoni armikun tuaj dhe shkoni përpara!

O ju njerëz, betohem në Allahun se nuk do të flas më pas kësaj fjale, asnjëherë, derisa të pësojë disfatë Musejle-meja apo unë ta takoj Allahun dhe t'ia paraqes Atij faktet e mia.

Pas kësaj e sulmoi armikun me tërë fuqinë dhe luftoi derisa ra dëshmor.

Ky është Salimi, robi i Ebu Hudhejfes, e mban flamurin e muhaxhirëve dhe populli i tij ia ka frikën se mos do të dobësohet apo do të luhatet dhe i thotë:

- Ne kemi frikë se mos do të kalojmë ty. Kurse ai u përgjigj: "Nëse më kaloni mua, sa mbartës i keq i Kur'anit jam unë!"

Pastaj u vërsul mbi armiqtë e Allahut derisa u plagos rëndë.

Mirëpo, heroizmat e të gjithëve janë të vogla në krahasim me heroizmin e el-Berrau ibnu Malikut r.a.

Halid ibnul Velidi kur pa se zjarri i luftës sa vinte e bëhej më i nxehtë, iu drejtua el-Berra ibnu Malikut dhe i tha:

- Shko tek ata, o djalosh i ensarëve!

El-Berrau iu drejtua popullit të vet me këto fjalë:

- O popull i ensarëve, mos të mendojë askush prej jush se do të kthehet në Medinë. Nuk ka Medinë për ju pas sotit! Ekziston vetëm Allahu i Madhërishëm e pastaj xheneti!"

Pastaj u vërsul si vetëtima mbi pabesimtarët e me të u vërsul edhe populli i tij. Si vetëtima i shpërthente radhët dhe me shpatën e tij të mprehtë i prente qafat e armiqve të Allahut, derisa u lëkund dheu nën këmbët e Musejlemes dhe ithtarëve të tij, prandaj kërkuan shpëtim në kopshtin, që u njoh në histori më vonë me emrin "Kopshti i vdekjes", për shkak të numrit të madh të të vdekurve në të atë ditë.

* * *

Kopshti i vdekjes ishte i gjerë dhe me mure të larta. Musejlemeja dhe disa mijëra ushtarë të tij hynë brenda, i mbyllën dyert e kopshtit dhe mbroheshin në sajë të mureve të tij të larta. Pastaj filluan t'i gjuajnë muslimanët me shigjeta, të cilat binin sikurse shiu.

Në këtë situatë pa shtegdalje u paraqit heroi dhe trimi i muslimanëve El-Berrau ibnu Maliku dhe tha:

- O popull, më vëni mua në një mburojë dhe çojeni lartë mburojen me shigjeta e pastaj më gjuani në kopsht afër derës. Ose do të bie dëshmor ose do t'ua hap derën juve që të hyni brenda.

* * *

Sa çel e mbyll sytë, el-Berra ibnu Malik u ul në mburojë. Ishte thatanik dhe i lehtë. Për një çast e ngritën atë dhjetëra shigjeta dhe e hodhën në kopshtin e vdekjes, në mesin e disa mijëra ushtarëve të Musejlemes. Ai zbriti mbi ta sikurse rrufeja. Luftoi me ata para derës së kopshtit me shpatën e tij derisa i mbyti dhjetë prej tyre dhe e hapi derën, e në trupin e tij kishte mbi tetëdhjetë plagë prej gjuajtjeve me shigjeta apo nga të rënat me shpatë. Muslimanët menjëherë vërshuan si bletët në kopshtin e vdekjes nga muret apo dyert e tij dhe i shtinë në veprim shpatat e tyre në qafat e tradhtarëve, të cilët ishin të mbrojtur nga muret e larta të kopshtit, derisa i vranë afër njëzet mijë veta dhe arritën deri te Musejlemeja dhe e mbytën edhe atë.

* * *

El-Berranë e morën shokët e tij dhe e dërguan te tenda e vet që të shërohet nga plagët e marra. Halid ibnul Velidi ia shëroi plagët për afro një muaj, derisa Allahu e shëroi dhe ua mundësoi muslimanëve fitoren nga duart e tij.

* * *

El-Berra ibnu Malik el-Ensariju vazhdoi të kërkojë rastin të bjerë dëshmor, rast ky i cili nuk iu dha në kopshtin e vdekjes.

Ai vazhdoi të marrë pjesë në të gjitha luftërat, njëra pas tjetrës, duke dëshiruar ta realizojë dëshirën e tij të madhe për t'u takuar me Pejgamberin e tij fisnik, deri kur erdhi dita e çlirimit të Tusterit, një vend në Persi. Persianët ishin strehuar në një kështjellë të lartë. Muslimanët e rrethuan kështjellën nga të gjitha anët, por meqenëse rrethimi vazhdoi një kohë të gjatë, persianët u gjetën në pozitë të palakmue-shme, kështu që filluan të lëshojnë zinxhirë të hekurt prej mureve të kështjellës, në të cilët ishin lidhur çengele të çeliktë, të nxehura në zjarr, të cilat nguleshin në trupat e muslimanëve, pastaj i ngritnin ata ose të vdekur ose para vdekjes.

Një çengel i tillë kishte kapur Enes ibnu Malikun, vëllanë e el-Berrau ibnu Malikut. Posa e pa, el-Berrau kërceu në murin e kështjellës, e kapi zinxhirin, i cili e çonte vëllanë lart, dhe filloi ta heqë çengelin prej trupit të tij. Ndërkohë dora e tij filloi të digjet dhe të nxjerrë tym, mirëpo ai nuk e ndjeu dhembjen e dorës së vet derisa e shpëtoi vëllanë nga vdekja e sigurtë. Ra në tokë, pasi dora e tij kishte mbetur vetëm kockë, sepse mishi i ishte djegur.

Në këtë luftë el-Berrau e luti Allahun xh.sh. që të bjerë shehid dhe Allahu xh.sh. iu përgjigj lutjes së tij, sepse në përfundim të luftës ai ra shehid, i gëzuar nga takimi i tij me Allahun e Madhërishëm.

* * *

Allahu xh.sh. e zbukuroftë fytyrën e el-Berra ibnu Malikut në xhenet dhe le ta kënaqë në shoqërinë e Muhammedit a.s!

Përzgjodhi: Jahja Ahmeti

gjendja do të jet aq e rëndë, sa që askujt nuk do t'i bjerë në mend ta shikoj tjetrin", ose, sipas një transmetimi tjetër: "çështja atë ditë do të jetë shumë më e rëndsishme se sa të shikojnë njëri-tjetrin". pastaj ia citoi ajetin kur'anor: "secili njeri atë ditë e ka çështjne (e vet),e cila do t'i mjaftojë".

Me njëras tjetër,Aishja r.a. i kishte thënë pejgamberit a.s:"a do të kujtoni familjen tuaj Ditën e Gjykimit?Ai i është përgjigjur:"sa u takon tri vendeve askujt për asken nuk do t'i bjerë në mend:pranë peshojave(të veprave),derisa ta dijë a po i lehtësohet apo po i rëndohet peshoja e tij; Me rastin e shpërndarjes së fletushkave (të veprave),derisa ta dijë se ku po i bije libri i tij:në të djathtë apo në të majtë a pas shpine;Dhe në urën e Siratit,kur vendoset në mes të dy skajeve të Xhehennemit,derisa ta kalojë atë".

Disa prej komentuesve të Kur'anit janë të mendimit që ikja e njerëzve prej farefisit mund të jet edhe nga frika se,po të takoheshin,do t'i kërkonin ndonjë hakëborxhë moral ose material njëri-tjetrit.Prandaj do të ikin:vëllai prej vëllait,se i ka bërë padrejtësi;fëmija prej prindërve, se nuk i ka rrespektuar ose nuk është kujdesur për ta;prindërit prej fëmijës,se nuk e kan edukuar dhe udhzuar në rrugë të Zotit xh.sh.;bashkëshortët ikin prej njëri-tjetrit,sepse nuk i kanë zbatuar obligimet e duhura ndaj njëri-tjetrit etj.

Në fund këto dhe pamje të ngjashme që i sjell Kur'ani, për muslimanin shërbejnë këshilla dhe vërejtje, nëpërmjet të cilave, fitojnë vetëdije më të madhe dhe bindje më të fortë ndaj jetës së padukshme dhe meditojnë për ardhmërinë e tyre,duke u angazhuar aktivisht në çdo punë e vepër të mirë për të mirën e përgjithshme,ngase këto janë pasuria më e mirë dhe më e sigurt për jetën e ardhëshme .Krahas punëve të mira të kësaj jete, muslimani punon edhe për jetën tjetër, për të cilën s'ka dyshim.Mu edhe këtu qëndron fshehtësia e besimit dhe e nxitjes së njeriut në punë për këtë dhe jetën tjetër.

Lusim All-llahun xh.sh që të na shpërblejë për besimin tonë dhe punët tona të hajrit me shpërblimin të cilin na ka premtuar All-llahu xh.sh ku thotë:"Ata të cilët besojnë dhe bëjnë vepra të mira, vendbanim do të kenë parajsën Firdevs.Aty do të qëndrojnë përgjithmonë dhe nuk lypin ta ndrrojnë me asgjë tjetër".(El- Kehf,107-108).

Përgatiti:Abdulla Abdiu

PRIČE IZ HADISA BOŽIJEG POSLANIKA A.S.

Varljivi prvi pogled

Djevojka je izgledala vrlo potišteno, suznih očiju. Molila se Allahu zbog nepravde koju su joj nanijeli, govoreći: „Hasbijellahu ve ni'mel vekil - Allah mi je dovoljan, divan li je On pomagač."

Dijete je na ovo odgovorilo, rječitim jezikom jasne intonacije: „Što se tiče čovjeka, majko, on je oholi nasilnik, ponižava ljude. Ko bude takav, boravište će mu biti vatra. Pa želiš li da budem kao on, da završim onako kako će on završiti? A što se tiče djevojke, ona je čiste ruke, plemenite duše, nije nemoralna ni kradljivica. Ljudi su je nepravedno optužili za takve stvari. Ona negira sve što joj se pripisuje. Da li je zamislivo da vjernica počini tako nešto?!

Ne treba, majko, da oštroumni i pametni sude po spoljašnjem i prividnom! Da podlegnu neistinitim provokacijama. Neophodno je da se dođe do istine kako bi se postigao ispravan stav i uputa."

Ponijela je svoje dojenče, zaključala vrata i žurno se uputila prema kući svog oca. Braća su običavala da se svake srijede u isto vrijeme okupljaju u kući roditelja. Oni bi se tada prisjećali događaja prije ženidbe, iz mladalačkih dana. Svojim prisustvom i okupljanjem djeca bi, srećom i zadovoljstvom, ispunjavali srca njihovih roditelja. Pažljivo su vodili računa da njima čine dobročinstvo i ukazuju potrebnu pažnju.

Dijete joj se rasplakalo, ali je pokušavala da ga smiri dok je užurbano hodala. Nije uspijevala nikako da ga ušutka - sve glasnije je plakalo. „Možda je žedan", pomislila je. Stavila ga je na prsa i zaista je bio gladan. Ubrzo je ušutio, zabavio se dojenjem. Posmatrala ga je pogledom ispunjenim blagosti i ljubavi. Ima li veće ljubavi od one koju majka osjeća prema svom djetetu. Molila je Allaha da učini da bude dobar i uzoran čovjek, ljubila ga je i brisala njegovo lice. Osmatrala je prolaznike kako bi se vratila na put i nastavila dalje.

Iznenada je primijetila konjanika. On je bio na velikom konju koji je predivno izgledao. Od njegovog hoda nastajao je jak, kao muzički, zvuk. Njegova građa je izgledala kao čelik. Izgledao je ogroman, kao veliki zid. Konjanik je čovjek koji je izgledao vrlo zdravo i moćno, predivnog izgleda, vedra lica, odjeven u novo odijelo koje mu je dodatno povećavalo predivan izgled. Rekla je u zanosu, gledajući taj nesvakidašnji prizor: „Allahu, učini mog sina da bude kao ovaj čovjek."

Velika li čuda, dijete je ostavilo majčine prsi i prestalo da doji, kao da je razumjelo šta je rekla. Pogledalo je prema konjaniku osmatrajući ga. Dok ga odmjeravao očima, dječak je progovorio:

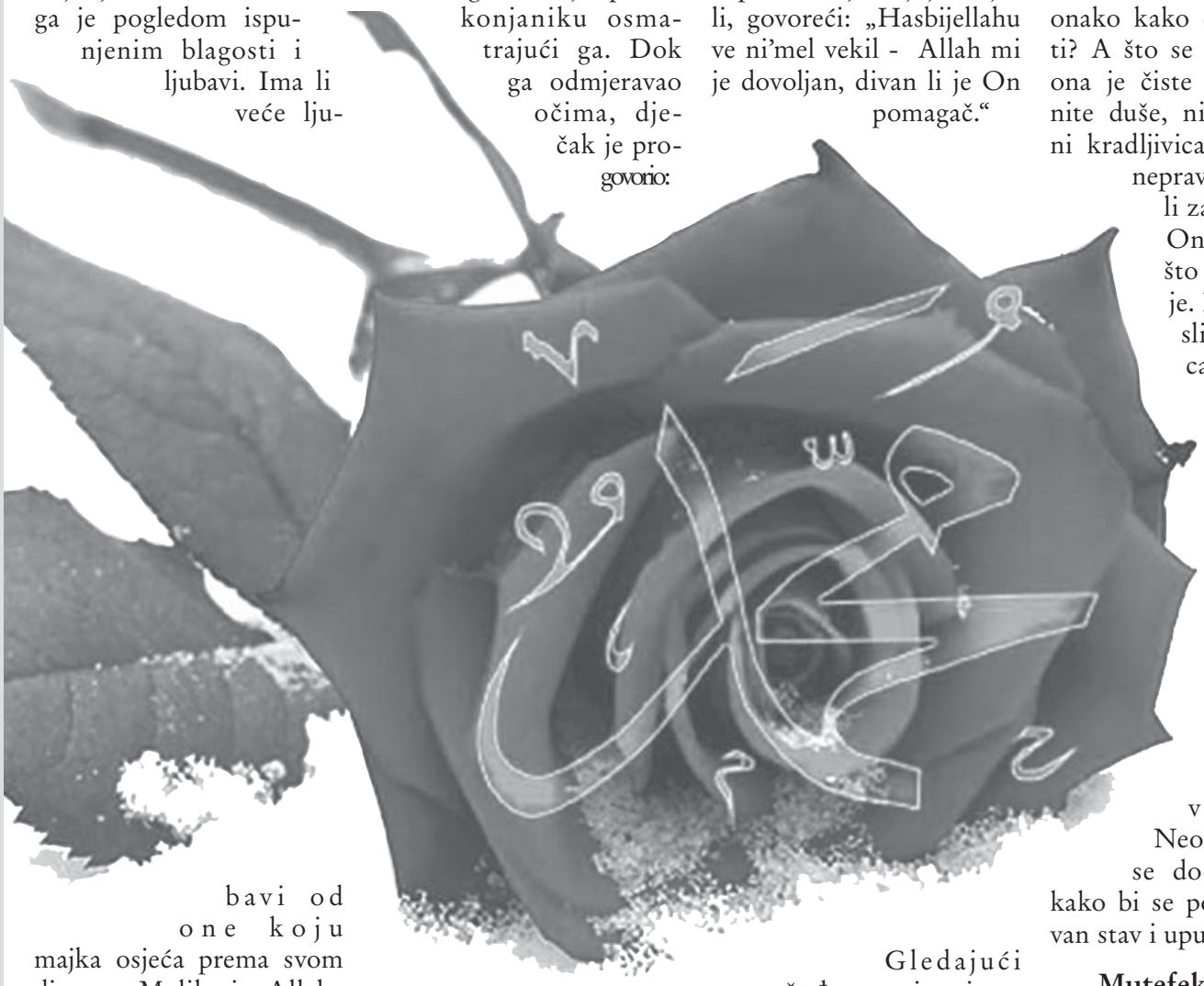

„Allahu, nemoj učiniti da budem kao ovaj čovjek." Okrenulo se zatim i nastavilo dojenje. Majka se iznenadila kada je čula da njeno dijete govori, jer nikada ranije nije progovorilo. Zatim je obuzela sumnja: „Da li je ovo istina ili mi se pričinjava? Da li je zamislivo da dijete od nekoliko mjeseci govori kao odrasli, da izrazi svoj stav?... Zaista je to čudno!"

Ponovo se okrenula masi zaboravivši, ili pokušavajući da zaboravi šta se desilo. Vidjela je ljude kako tuku djevojku, uzvikujući da je nemoralna, da je počinila blud, da je kradljivca. Oko nje je bilo puno ljudi koji za nju nisu imali milosti, a i ko bi imao milosti za jednu nemoralnu kradljivicu? Djevojka je izgledala vrlo potišteno, suznih očiju. Molila se Allahu zbog nepravde koju su joj nanijeli, govoreći: „Hasbijellahu ve ni'mel vekil - Allah mi je dovoljan, divan li je On pomagač."

Gledajući začuđeno taj prizor, ogorčena time da žena počini blud, ili krade, majka je kazala: „Allahu, molim Ti se, nemoj učini mog sina da bude poput nje? Slavljen neka je Allah." Dijete ponovo presta dojiti, baci pogled prema djevojci i uzviknu: „Allahu, molim Ti se, učini da budem kao ona", okrenu se i nastavi dojiti.

Majka se sada uvjerila da je njeno malo dijete zaista progovorilo. Ono je molilo da ne bude kao onaj čovjek, a sada ovo. Zašto si to učinio, sinko? Odbio si da budeš kao on, a moliš da budeš kao ova djevojka? Zašto?

Dijete je na ovo odgovorilo, rječitim jezikom jasne intonacije: „Što se tiče čovjeka, majko, on je oholi nasilnik, ponižava ljude. Ko bude takav, boravište će mu biti vatra. Pa želiš li da budem kao on, da završim onako kako će on završiti? A što se tiče djevojke, ona je čiste ruke, plemenite duše, nije nemoralna ni kradljivica. Ljudi su je nepravedno optužili za takve stvari. Ona negira sve što joj se pripisuje. Da li je zamislivo da vjernica počini tako nešto?!

Ne treba, majko, da oštroumni i pametni sude po spoljašnjem i prividnom! Da podlegnu neistinitim provokacijama. Neophodno je da se dođe do istine kako bi se postigao ispravan stav i uputa."

Mutefekun alejh

Prijevod sa arapskog
Mr. Hajrudin-ef. Balić

IRAN - SIMBOL JEDINSTVA, USTRAJNOSTI I DOSTOJANSTVA

Studijsko putovanje direktora medresa iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Sandžaka

U suorganizaciji iranske fondacije „Mula Sadra“ i Rijaseta Islamske Zajednice u BiH organizovano je desetodnevno, studijsko putovanje direktora šest medresa iz Bosne i Hercegovine, Medrese Gazi Isa-beg u Novom Pazaru i Islamske gimnazije u Zagrebu. Najzaslužniji za organizaciju su svakako Muharem-ef. Omerdić, rukovodilac vjersko prosvjetne službe Rijaseta Islamske zajednice u BiH, koji je bio i vođa puta, te Ajetullah Aid Akber, direktor iranske fondacije „Mula Sadra“ u Sarajevu.

Islamska Republika Iran broji oko 70 miliona stanovnika. Mali je procenat nemuslimana, a preko 90% stanovništva su muslimani šije. Iran je država sa bogatom kulturom i tradicijom, prelijepim džamijama, gostoprimljivim, hrabrim, jedinstvenim i odlučnim narodom, te jakom i razvijenom ekonomijom. Jednom riječju, spoj duhovno-tradicionalnog i materijalno-savremenog svijeta.

U srijedu, 09.04.2008. god., nakon toplih riječi ispraćaja od strane direktora Fondacije Aida Akbera, brigu o delegaciji na sarajevskom aerodromu preuzima vodič i prevodilac Ertan Basarik, diplomirani teolog iz Prijepolja, inače službenik Fondacije „Mula Sadra“.

Na aerodromu u Teheranu direktore dočekuju dva učtiva i ljubazna domaćina, šejh Sulejmani i Ihsan. Prva destinacija je drevni islamski grad Kom.

Kom je od Teherana udaljen 93 km i ima preko milion stanovnika. Ono po čemu je ovaj grad prepoznatljiv je svakako veleljepna džamija Hazreti Ma'sume (ćerka osmog imama kod šija), koja se u narodu nazi-

Ajetullah Dženneti

va Harem. Prvi namaz u džematu delegacija je obavila upravo u ovoj džamiji.

Formalne razlike u namazu između šiitskog i sunijskog načina obavljanja ovog osnovnog ibadeta u islamu su slijedeće:

- Prilikom abdesta, šije ne peru noge već ih samo potiru i ne peru uši.

- Spajaju podne i ikindiju namaz i akšam i jaciju namaz, dakle imaju pet namaza koje klanjaju u tri namaska vakta.

- Klanjaju spuštenih ruku.

- Broj rekata farzova je, naravno, isti, kao što je i obavljanje osnovnih ruknova namaza identično sunijskom načinu. Postoje samo neke manje razlike po pitanju broja rekata suneta kod nekih namaza. Podne kod njih ima osam rekata, ikindija također osam, akšam četiri rekata suneta koji se klanjaju poslije farza, a jacija dva rekata koji se klanjaju sjedeći poslije farza i jedanaest rekata koji se klanjaju poslije pola noći.

- Prilikom obavljanja namaza, mujezin je okrenut prema džematu i ne klanja namaz već prenosi tekbire koje izgovara imam.

- Obavezna je zemljana pločica koja se naziva *muhr* i na kojoj se čini sedžda.

- Na drugom rekatu svakog namaza na kijamu uči se kunut dova.

- Džuma se u svakom gradu obavlja na jednom mjestu koje se naziva *musallah*, što je svakako praksa Resulullaha s.a.w.s.

Prvi sastanak delegacije je upriličen prije akšama sa Sejdom Husejnijem koji, zapažamo, na glavi nosi crni turban, što je pokazatelj da je iz loze Božijeg Poslanika s.a.w.s. Nakon razgovora u toku kojeg su razmijenjene tople bratske riječi, obišli smo tzv. Hidrovo brdo sa kojeg se pruža divan pogled na milionski Kom.

Drugog dana našeg boravka obišli smo kuću imama Homejnija. Imam Homejni je rođen 24.07.1902. god. u gradu Homejnu u kući koja je još tada bila poznata kao kuća nauke, bogobojaznosti, džihada i hidžre. Njegovo porijeklo se veže za Fatimu Ez-Zehra. Učio je skoro sve islamske znanosti pred eminentnim šiitskim učenjacima. Još od rane mladosti pokazivao je znake vanredne inteligencije i pronicljivosti, kao i smisao za organizaciju i vođstvo. Bio je mučen i proganjan. U inostranstvu - Turskoj, Iraku i Francuskoj, proveo je skoro 14 godina, da bi 1979. god. uspio sprovesti plan Islamske revolucije kada ga je na aerodromu u Teheranu dočekalo više od šest miliona ljudi. Preselio je 1989. god., a dženazi je prisustvalo devet miliona ljudi. Ostavio je iza sebe petoro djece - dva sina i tri ćerke.

Šahovi dvori u Teheranu

Nakon toga, obišli smo muzej koji je u sklopu Harema Hazreti Ma'sume. Prepoznatljiv je po ulaznim vratima koja su stara preko dvjesto godina, zatim starim rukopisima Kur'ana, raznim vrstama ćilima i prekrivača, od kojih je najzanimljiviji ćilim star nekoliko stotina godina, debljine svega dva milimitra i izrađen od posebne svile, kao i razne vrste sablji i drugog oružja, razne statue izrađene od kamena itd. Interesantno je bilo vidjeti Mushaf iz drugog stoljeća po Hidžri, zatim metale iz predislamskog perioda, kao i razne ostatke Safevijske i Kačarijske dinastije.

Džumu namaz smo, naravno, obavili u Haremu Hazreti Ma'sume, gdje je prisustvovalo više desetina hiljada ljudi. Imam drži uvijek dvije hutbe, jednu vjersku, a drugu političku. Ono što nam je posebno imponovalo jeste to što je imam poselamio našu delegaciju sa mimbere i poželio nam da se lijepo osjećamo u Iranu, a bili smo udostojeni i da uđemo na specijalni ulaz za musafire

i budemo u prvom safu.

Nakon džume namaza, delegacija je krenula put Isfahana gdje će provesti naredna dva dana. Razdaljina između Koma i Isfahana je oko 310 km, a između ova dva grada je i grad Kašan. Isfahan ima 1,8 miliona stanovnika, a sa okolnim pokrajinama koje mu pripadaju ima i preko 4,8 miliona žitelja. Impozantan je broj džamija koji se penje do 2.000. Za razliku od Koma, Isfahan je pravi turistički grad, prepun kulturno-historijskih spomenika, lijepo uređenih trgova i parkova, kao i velikih, zanimljivo sazdanih mostova.

U Isfahanu su ponikli znameniti ashabi i učenjaci poput Selmana El-Farisija, Ebu Ragiba El-Esfahani, kao i poznati filozof i mislilac Ibn Sina, koji je određeno vrijeme bio i namjesnik Isfahana.

Prva naša destinacija u Isfahanu je veleljepna džamija površine 22.000 metara kvadratnih, sa velikim platoom i četiri mihraba, što aludira na četiri mezheba. Unutar džamije su brojne prostorije u kojima su se izučavale razne islamske znanosti, zato je i naziv ove Allahove kuće upravo „Džamija“ - univerzitet. Ova, zlata vrijedna građevina, preživjela je mnoge dinastije - Mongole, Tatare, Safevije, i sve ove dinastije su imale svoj udio u dogradnji nekih dijelova džamije.

Nakon toga, naši vodiči su nam ugovorili sastanak sa poznatim učenjakom u Isfahanu, pa i u cijelom Iranu. Ajetullah Mezahiri

Sa bosanskim ambasadorom Senahidom Bristrićem

Ispred džamije Hazreti Ma'sume (Kom)

U muzeju u Komu

Dvorac 40 stubova (Isfahan)

je čovjek koji je spojio nauku i praksu. Rezidencija u kojoj prima delegacije je prelijepo uređena, prepuna dekoracija sa raznim vrstama cvijeća. Ajetullah Mezahiri nas je lijepo ugostio i obratio nam se riječima punim poštovanja. Jedinstvo, angažman na zbližavanju sunija i šija su bile poruke ovog alima, a otprilike i svih onih sa kojima ćemo se kasnije susretati.

Posjetili smo i tzv. Tresuće minare koje je, prema historijskim spisima, projektovao i sagradio Šah Husejn, čiji se mezar nalazi na ulazu u džamiju. Ovo je nazaobilazna destinacija turista koji plaćaju nekog od radnika u ovom kompleksu da zatrese jednu minaru, a onda se u isto vrijeme jasno primjećuje da se i druga minara pomjera. Objašnjenja za ovaj fenomen su različita, ali je najlogičnije da su dvije minare povezane čeličnom oprugom, a i izgrađene su od posebne vrste cigle.

Dvorac „Četrdeset stubova“ je bio naše sljedeće odredište. Ovaj dvorac je također turistička atrakcija i dobio je naziv po dvadeset stubova koji ga drže, a ispred njih je ogromni bazen u čijoj se vodi stubovi preslikavaju i tako se dobija broj 40. Unutar dvorca se nalazi muzej na čijim zidovima su naslikane borbe između Osmanlija i Safevija.

Trg „Imam Homejni“ je nešto od čega zastaje dah. Drugi je po veličini u svijetu, poslije Tjumena u Indiji. Lijepo uređena travnata površina, ogromne fontane, različite vrste cvijeća, fijakeri koji mame turiste, daju poseban čar cijelom ovom kompleksu koji je dužine 650 m, a širine 150 m. Prostor je ograđen dvorcima i odajama šahova. Džamija i medresa su u sastavu cijele ove priče.

Poslije duhovnih i turističkih znamenitosti, ljubazni domaćini su nam priredili prijem kod direktora fabrike porcelana „Zarin“, gospodina Hassaija. Fabrika zapošljava hiljadu radnika od kojih su 700 žene. Pripada jednoj od 40 industrijskih zona u Isfahanu i udaljena je od grada 45 km. Po proizvodnji porcelana, Iran zauzima visoko drugo mjesto nakon Kine.

Po proizvodnji prirodnog gasa i izvozu nafte, Iran je druga država u svijetu. U samom su svjetskom vrhu i po proizvodnji gvožđa, tako da smo u tom smislu i posjetili željezaru udaljenu 63 km od Isfahana. Željezara zapošljava sedam hiljada radnika i proizvodi pet miliona tona gvožđa godišnje, što predstavlja 48% ukupne proizvodnje gvožđa u Iranu. Ono što je za nas bio nesvakidašnji prizor jeste 1.600 hektara zelene površine oko fabrike, što sa obaveznim filterima nivo zagađenosti vazduha svodi na minimum.

Rijeka koja protiče kroz Isfahan naziva se Zejande Rud, a cijelim njenim tokom su izgrađeni prelijepi mostovi. Među najstarijim, ali i najljepšim, je most sa 33 lučna otvora koji je dug oko 300 m, a sagrađen je 1001. godine po Hidžri.

Nakon dva dana provedena u prelijepom Isfahanu, vraćamo se u Kom u kojem ostajemo još četiri dana. Bit će nam dovoljno da sa našim vrsnim vodičima obiđemo na desetine obrazovnih institucija i sastanemo se sa eminentnim ličnostima iz kulturnog, vjerskog i političkog života.

Posjeta fakultetu „Imam Homejni“ je na nas ostavila dubok utisak i bili smo bogatiji za jedno veliko iskustvo. Na fakultetu studira 1.600 studenata i uglavnom su stranci. Savremeno opremljen internat sa bazenom, đakuzi kadama, modernim kupatilama i saunama, sportskim terenima, amfiteatrom, kabinetima informatike i drugim pratećim

Trg imam Homejni (Isfahan)

Sa direktorom željezane (Isfahan)

Prodekan Fakulteta humanističkih nauka

objektima, doista podiže rejting ovom fakultetu. Ono što je zajedničko za skoro sve obrazovne institucije jeste da imaju svoje biblioteke. Ovaj fakultet posjeduje biblioteku sa 65 hiljada knjiga.

Od obrazovnih institucija koje smo posjetili izdvajam Univerzitet „Džamiatu-l-Mustafa-El-Alemijje“ i sastanak sa rektorom El-E'arafijem, kada je potekla inicijativa o saradnji između iranskih i bošnjačkih univerziteta u smislu razmjene studenata, organizovanja ekskurzija i sl. Obišli smo i jedan od ogranaka Univerziteta - Islamski fakultet i sastali se sa dekanom, zatim Centar za kompjutersko istraživanje islamskih nauka i sastanak sa Muhsinom Mesdžijem, direktorom ovog naučnog instituta.

Biblioteka starih rukopisa „Ajetullah Maraši Nedžefi“' predstavlja pravo kulturno blago Irana i cijelog islamskog svijeta. Sa 37 hiljada rukopisa i 75 hiljada naslova svrstava je na treću poziciju po broju knjiga ove vrste u svijetu. Pri ovoj biblioteci postoji i naučni odjeljak za izučavanje biografija poznatih svjetskih alima. Prijatno nas je iznenadio podatak da je jedan od profesora obradio biografije 400 alima Bošnjaka.

Upoznali smo, naravno, i nekolicinu bošnjačkih studenata koji studiraju u Komu. Među njima, svakako, najzapeženiji su braća Halilovići iz Prijepolja koji su još 1992. god. porodično doselili u Kom. Najstariji brat, Seid Halilović, imao je svega 12 godina kada je došao iz Prijepolja i uspio je okončati osnovnu školu, a zatim mu je bilo omogućeno, kao super inteligentnom učeniku, da završava uporedo sa srednjom medicinskom školom i islamski fakultet. Završio je magistrat sa najboljom ocjenom na univerzitetu, a trenutno privodi kraju dva doktorata iz oblasti islamske filozofije. Predaje na islamskom fakultetu, oženjen je Irankom i otac jednog djeteta. Njegov mlađi brat, Teheran Halilović, sa svoje 22 godine, privodi kraju doktorat i najmlađi je predavač na islamskom fakultetu. Treći brat Muamer je na postdiplomskim studijama. Za dvije godine planiraju da se vrate u Sandžak i daju svoj puni doprinos na podizanju svijesti o islamu i širenju Allahove riječi. Otac im je preselio i ukopan je u Komu, a majka, iako u godinama, ne prestaje se baviti naukom.

Obišli smo i drugu po veličini u svijetu štampariju Kur'ana Časnog. Direktor štamparije, Nasir Baba Muhammed, nam, uz nezaobilazni iranski čaj, pripovijeda da svako jutro 150 radnika sa abdestom ulazi u štampariju i otpočinju svoj posao. Za jedan dan se može odštampati 15 hiljada primjeraka Kur'ana i 75 hiljada primjeraka drugih knjiga. Štampaju i prijevode Kur'ana na nekoliko najpoznatijih svjetskih jezika.

Sastali smo se i sa Ajetullahom Misbah Jazdijem, direktorom privatnog naučnog instituta za izučavanje humanističkih nauka, zatim sa Sejjidom Hasanom Rebbanijem, direktorom Centra za islamsko misionarstvo, zatim sa šejhom Binijazom – dekanom Fakulteta za žene „Bintu Huda“, na kojem studira 650 studentica iz 51 države svijeta. Imali smo prilike upoznati i Aminu (bivšu Mariju) Ćorak iz Hrvatske koja je konvertirala na islam i trenutno je druga godina islamskog fakulteta. Studentice imaju izuzetne uslove na ovom fakultetu.

Ispred fabrike porcelana "Zarin" - Isfahan

Posjetili smo i virtualni univerzitet „Imam Homejni“ na kojem studenti slušaju predavanja i polažu ispite preko interneta i trenutan broj studenata je dvije hiljade.

Sastali smo se i sa Ajetullahom Muhammedom Rejšehrijem, osnivačem i direktorom Instituta „Daru-l-Hadis“, koji pored istraživačkog dijela posjeduje i fakultetski dio gdje pohađa nastavu nekoliko stotina studenata u izuzetno savremenim uslovima.

Posljednji naš sastanak u Komu je bio sa Ajetullahom Subhanijem, direktorom Instituta „Sadik“. Subhani, kao i svi ostali alimi koje smo imali prilike upoznati, napisao je veliki broj knjiga (oko 200) i spada u red poznatijih učenjaka šiitskog pravca.

Posljednja dva dana našeg boravka u Iranu smo proveli u prijestolnici Teheranu. Sa 12 miliona stanovnika, Teheran se svrstava među veće svjetske gradove. Obišli smo mezar imama Homejnija, zatim njegovu rezidenciju, a onda iz jedne takve krajnje skromnosti, obišli smo raskošne Šahove dvore.

Iskoristili smo priliku da se upoznamo sa ambasadorom Bosne i Hercegovine u Iranu, Senahidom Bristićem, a potpisnik ovih redova je imao prilike sastati se sa otpravnikom poslova Ambasade Srbije, gospodinom Fahrudinom Mekićem.

Obišli smo još dva naučna instituta „Nur“ i „Ehlu-l-Bejt“ i posljednji naš sastanak je bio sa Ajetullahom Džennetijem, predstavnikom vijeća imama Hamneija, sadašnjeg duhovnog vođe muslimana u Iranu.

Puni utisaka, bogatiji za mnoga iskustva i poznanstva, napuštamo Teheran.

Činimo dovu Uzvišenom da ujedini naša srca, da izbriše averziju i netrpeljivost između nekih sunija i šiija i da nas Njegovom milošću uvede u Džennet.

Tekst:
Nedžad-ef. HASANOVIĆ

Iskender Čelebijina (Melajska džamija)

Sead-ef. ŠAĆIROVIĆ

Građena početkom 16. vijeka, Melajska džamija je jedna od najstarijih građevina u Novom Pazaru. U pisanim dokumentima se spominje 1528. godine. Njen graditelj je Iskender Čelebi, sin Jakub – bega, koji je bio imućan i ugledan građanin. Po nekima, bio je spahija. U narodu je poznata kao Melajska džamija, po Mustafi Melajcu, koji potiče iz ugledne stare novopazarske porodice, koji je između dva svjetska rata vodio brigu o džamiji i njenom održavanju.

Mahala koja se razvila oko džamije nosila je ime po graditelju ovog objekta. Dr. Ejup Mušović navodi da je Iskender Čelebijina mahala po popisu iz 1540. godine imala 15 domaćinstava, a 1640. - 25 domaćinstava.

Džamija se nalazi u centru grada, na uglu ulica Rifata Burdžovića i Deda Šehovića. Imala je veliki plac i mekteb na njemu, što je bila praksa većine graditelja i vakifa da u sklopu džamijskog kompleksa izgrade mekteb. Vjerovatno da je na mjestu mekteba izgrađena kuća za stanovanje imama koji službuju u džamiji. Ona je imala i svoj vakuf od čijih prihoda se održava zajedno sa mektebom, te davale plate imamu i muezinu, kao i onima koji su vodili brigu o njoj. Prema dr. Mušoviću, ta vakufska sredstva su iznosila 1540/42. godine 35.000 akči. Ovim prihodima treba dodati još sredstva od 19 dućana, mlina i pekare. Finansijska sredstva dobijana ovim putem su krajem 16. vijeka ukinuta. Danas od ovih dućana nema ni traga, osim jednom koji se nalazi u ulici Deda Šehovića neposredno uz džamijski plac. I ovi, kao i mnogi vakufi, stradali su tokom godina u raznim ratovima, požarima, a velika većina koja je dočekala komunizam, državnom odlukom oteta je iz vlasništva Islamske zajednice, koja očekuje da joj država vrati ono što je otela i na takav način pokaže muslimanima da poštuje vjerska i ljudska prava. Obzirom da je usvojen Zakon o vraćanju (restituciji) imovine crkvama i vjerskim zajednicama, koji je stupio na snagu, s pravom očekujemo da se on poštuje i da će država imati sluha da Islamskoj zajednici vrati ono što je njeno.

Melajska džamija je više puta stradala u ratovima i požarima koji su je zahvatali. Zbog čestih rekonstrukcija ona nije sačuvala svoj prvobitni izgled, niti je prilikom obnova vođeno računa o upotrebi fundamentalnih materijala kako bi se očuvala njena monumentalnost i stari izgled. U novije vrijeme je renovirana više puta. Godine 1980. izvršena je velika rekonstrukcija u kojoj su ozidani potpuno novi zidovi, kada je džamija dobila sadašnji izgled. Već 2005. godine ovaj džemat je zatražio saglasnost od Medžlisa Islamske zajednice Novi Pazar da izvrši rekonstrukciju fasade spoljnih zidova džamije i adaptaciju munare.

Džamija ima uređenu unutrašnjost sa klima uređajima i parnim grijanjem, posjeduje lijep i prostran mahvil i malu džamijsku biblioteku. Opasana je lijepom ogradom i posjeduje sređenu baštu sa raznovrsnim cvijećem. Pored ulaznih vrata ima dženaze kamen (mejtaš), pa se nerijetko u njenom dvorištu klanjaju dženaze namazi. U dvorištu džamije je abdesthana smještena u građevini koja ima oblik šadrvana. Džamija je jako posjećena zbog svoje atraktivne lokacije i sređenosti, te unutrašnjeg mira i ugodnog ambijenta koji privlači. U njoj su odvajkada službovali vrijedni i dobri imami, pa je i to jedan od razloga njene posjećenosti i popularnosti među narodom.

Melajska džamija je navika omladine i džematlija i ona živi u srcima i očima ljudi, omiljena je i takva će i ostati dok bude islama i muslimana na ovim prostorima.

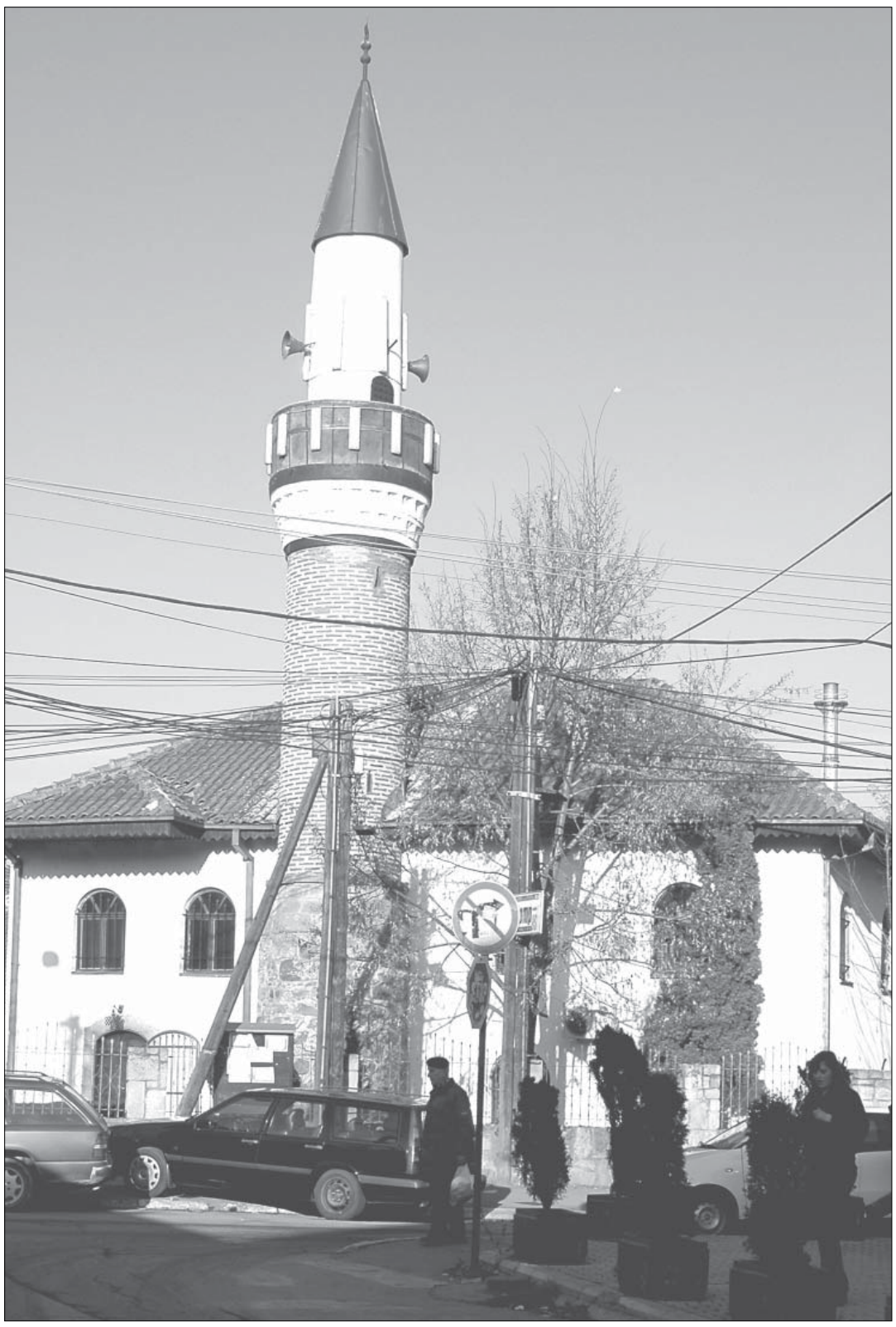

Melajska džamija je više puta stradala u ratovima i požarima koji su je zahvatali. Zbog čestih rekonstrukcija ona nije sačuvala svoj prvobitni izgled, niti je prilikom obnova vođeno računa o upotrebi fundamentalnih materijala kako bi se očuvala njena monumentalnost i stari izgled.

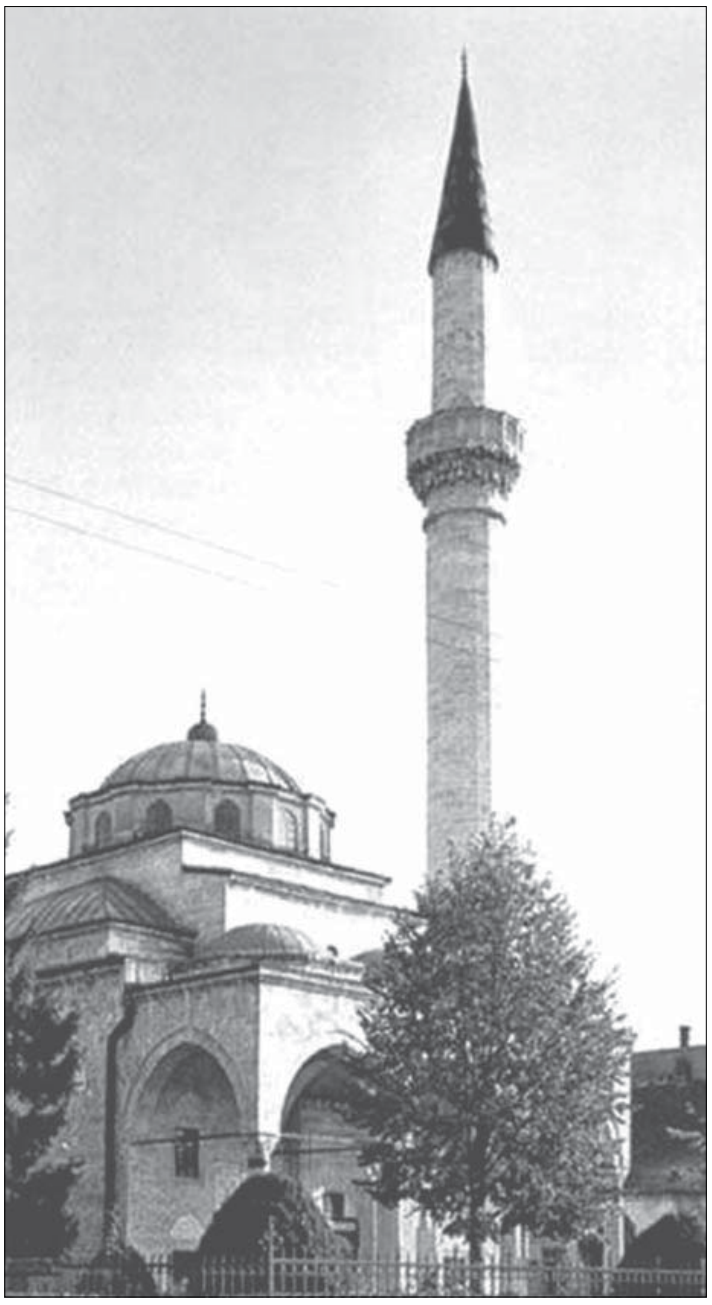

Sjećanje na Ferhadiju

Senad REKIĆ

Rano svitanje 7. maja 1993. godine ostavilo je najdublju, najbolniju ranu u biću i duši Banjaluke. Ogromnim količinama eksploziva vitki sklad džamije Ferhadije i Arnaudije pretvorio se u gomile rasutog, ranjenog i ubijenog kamena. Njihov dostojanstveni plač čuli su zaljubljenici grada i svi oni koji su u sebi sačuvali makar mrvu dobrote.

Prema podacima, u Bosni i Hercegovini prije agresije bile su 1.144 džamije, 557 mesdžida, 954 mekteba, 15 tekija, 90 turbeta i 1.425 ostalih vakufskih objekata. Kada izračunamo vrijednost ovih objekata, mjeri se u milionima maraka, što svakako znači privrženost muslimana svojoj rodnoj grudi. Dosta je džamija sa historijskim datumom, koje su uvijek imale značaj, kako domaće tako i svjetske baštine. Džamije su u većini slučajeva imale osmanski stil munara, što danas nije slučaj. Džamije su isključivo služile za vjersku upotrebu muslimana u BiH, a kasnije su na vojnim kartama džamije služile kao vojni ciljevi i brojne kote, što naravno sa drugim vjerskim objektima nije bio slučaj. I ovaj nam podatak govori da su im smetale još onda, kada su se mnogi zaklinjali u JNA, a kasnije srpsku vojsku.

Broj porušenih džamija je ogroman, a među njima je jedna od historijskog značaja, kako za domaću tako i za svjetsku javnost. To je Ferhadija džamija. Džamija pokraj Vrbasa u Banjoj Luci. Među onima koji su tog tužnog maja 1993. godine sa suzama u očima i zapitanošću u duši posmatrali rušenje Ferhadije, poslije noći u kojoj se sav grad tresao od razornih eksplozija, bio sam i ja. Još dok sam zavodnjelih očiju gledao ostatak Ferhadije (i ne samo nje), zadao sam sebi, a i preuzeo amanet, da ću nešto napisati, čim budem u prilici, o džamiji Ferhadiji. Rušenje banjalučkih i okolnih džamija bio je najsnažniji udar u biće bošnjačkog naroda u gradovima sjeverne Bosne i njegovu želju da ostane gdje je bio. Ukratko, Ferhadija je bila bijela, vitka, skladna, s proporcijama čiji su brojčani odnosi čuvali u sebi jednu lijepu priču, džamija koju je sagradio nepoznati, ali zacijelo jedan od najdarovitijih učenika Kodže Mimara Sinana, za namjesnika bosanskoga Ferhat-pašu Sokolovića. Džamija Ferhadija bila je od 1579. godine duhovni skup grada na Vrbasu, sa tvrđavom Kastel i džamijom Arnaudijom (koja je sagrađena nekoliko godina kasnije). Ona čini osnovu Donjeg Šehera. Minule su mnoge nedaće, poplave, požari, zemljotresi i ratna stradanja, ali Ferhadija i Arnaudija su istrajavale u svom postojanju. Sve su vlasti i sva vremena, manje ili više, uvažavali njihovo urbanističko otkriće grada. Oko Ferhadije su bila turbeta Ferhat-paše Sokolovića, njegovog bajraktara i njegove unuke Safi-kadune, za koju je vezana jedna od najljepših banjalučkih legendi, ona o Safikadi.

Naime, 6. maja 1993. godine, kada su oni slavili Đurđevdan, kao svoj vjerski i „državni“ praznik, uvijek smo se pribojavali da bi se moglo nešto desiti. Poznato je, u stvari, da im je u krvi učiniti destrukciju drugome u povodu nekog njihovog praznika. Prisjetimo se razgovora rahmetli Ibrahim-ef. Halilovića, tadašnjeg muftije banjalučkog, i njegovih saradnika koji su bili u Banjaluci: „Sutradan ujutro, 7. maja u 5,30 sati, zazvonio je telefon. Probudilo me je, ali je mama bila brža i podigla slušalicu. Ona je govorila: ‘Dragi moj Ibrahim efendija, je li moguće? Je li do temelja?’ Kada sam došao muftiji, čvrsto smo se zagrlili i zaplakali. Prošlo je nekoliko minuta kada smo progovorili prvu riječ. Jednostavno, niti se moglo, niti imalo šta kazati...“

I naravno, mnogima je rušenje Ferhadije i ostalih džamija bio kamen na srcu, a njima kamen sa srca. Unazad nekoliko godina trava je obrasla mjesto na kojem je bila Ferhadija, gdje su je koristila i djeca tražeći prostor za igru. Malo je bilo onih koji su svjesni da gaze sveto tlo, jer i nisu bili iz ovog grada. Banjoj Luci su, koliko god je to bilo moguće, oduzeli dušu i identitet. Djelovala je kao jedan veliki mezar. Tako je bilo nekoliko godina, dok se nisu pojavile nove snage i želje da se otpočne sa obnovom Ferhadije. Moramo priznati, nakon tame u ovom gradu, počeli su da pušu povoljniji vjetrovi pa se početak obnove uveliko spremao. I baš kad misliš da je prošlo, 7. maj se ponavlja, ali ovaj put sa umno bolesnom masom ljudi koji nisu željeli i ne žele da ponovo vide džamiju Ferhadiju. U tom svom bjesnilu, grupe razularenih srpskih mladića i školaraca ruše, pale, kamenuju i ubijaju sve pred sobom. Zapalili su nekoliko autobusa, razbili na stotine ljudskih glava, te ubili Murata Badića, ako Bog da, šehida, koji je htio da ponovo vidi rađanje Ferhadije. Prizor je bio za svaku osudu, ali i ovaj put kao i uvijek, samo se riječima reagovalo, nikakvih sankcija nije bilo.

Nasuprot svemu ovome, Bošnjaci su uporni i nisu stali u svom nijetu. Hrabri reisu-l-ulema dr. Mustafa-ef. Cerić, muftija banjalučki Edhem-ef. Čamdžić i njima najbliži saradnici sa džematlijama i imamima Banje Luke položiše temeljac za obnovu Ferhadije. Ovaj čin je umnogome stvorio povoljnu situaciju za buduće povratnike u ovaj grad i na ove prostore.

Danas, kada posjetite Banja Luku i mjesto Ferhadije, vidjet ćete da ona oživljava. Ovaj put Banjoj Luci, kako god, vraća se duša i identitet. Na poznatom uglu vide se zidine Ferhadije, koja se obnavlja. Sada djeluje prepoznatljivo, radno i veselo. Gradnja džamije ide sa potpunim izvornim načinom gradnje, što podrazumijeva i materijal od kojeg je građena. Raduje nas činjenica što je Rijaset IZ-e u BiH datum 7. maj izabrao za Dan džamija, kao sjećanje na rušenje džamije Ferhadije. Taj datum nas podsjeća na tvoju, moju džamiju i svakako na Ferhadiju. Tom prilikom u svim džamijama se organiziraju sergije posvećene obnovama džamija na području BiH, posebno manjeg BH entiteta. Sa razlogom možemo kazati, džamija Ferhadija, bez obzira što nije završena njena obnova, pomaže svim ostalim džamijama u BiH.

Da budem dosljedan u svojoj iskrenosti, vjerovao sam rah. Ibrahim-ef. Haliloviću da će Ferhadija ponovo biti izgrađena. U to me često uvjeravao kada sam ga nekoliko puta posjetio, pa mi je jedne prilike kazao: „Dragi Senade, ti si mlad i doživjet ćeš, ako Bog da, rađanje Ferhadije, možda ću i ja tu biti negdje, posmatrati...“ i nije dalje ništo govorio. Kako vrijeme prolazi, svjedok sam tome da Ferhadija, uz Allahovu pomoć i pomoć vjernika, ponovo se uzdiže iz mezara. Isto tako vjerovao sam i današnjem muftiji Edhem-ef. Čamdžiću da će Ferhadija biti obnovljena, što se i očekivalo.

Stoga, pomozimo obnovu džamije Ferhadije i svih džamija u Bosni i Hercegovini. Imamo priliku za to. Na to nas podsjeća svake godine sjećanje na džamiju Ferhadiju. I neka je veliko hvala svim donatorima, učesnicima u njenoj obnovi, bez obzira koliko i na koji način pomogli. Takvima će Allah dž.š. sagraditi kuću u Džennetu.

KOME JEDINA BRIGA BUDE AHIRET, ALLAH DŽ.Š. ĆE GA POŠTEDJETI DRUGIH BRIGA

Brini o Ahiretu

Šejh Mahmud Muhammed el-Haznedar

Vjernik, daija, živi sa brojnim brigama. Nekada te brige mogu prouzrokovati rastrojstvo i udaljavanje srca od pravog cilja, okrećući se poslovima dunjalučara i njihovim brigama, što će uticati na to da specifičnost i posebnost nestane i da se mjere pomjere!

Dunjaluk ima jednu posebnu, sebi svojstvenu, osobinu – Allah dž.š. ga nikome nije vječno dao: „Allahov dž.š. hakk i pravo je to da neće uzdići neku od dunjalučkih stvari, a da je ne spusti na zemlju!“ (Buhari, br. 6136)

U pitanju su samo dani koje Allah dž.š. među ljudima okreće, uzdižući jedne a spuštajući druge; ojačavajući jedne a ponižavajući druge – kako bi se ispunio Allahov dž.š. hikmet i Njegova mudrost u iskušavanju Njegovih robova! Allah dž.š. dunjaluk i ovosvjetske ljepote daruje kako mu'minu - vjerniku, tako i kafiru - nevjerniku, ali znajte da Allah dž.š. Svoj din daje samo onima koje On voli!

Poslanik s.a.w.s. se začudio Abdullahu b. Amru r.a. onda kada je Abdullah popravljao i zidao zid svoje kuće, želeći da njegovo srce u potpunosti raskači od dunjaluka, podsjećajući ga na skori događaj koji će mu se desiti, tj. na smrt, kako bi se što bolje za nju pripremio, pa mu reče: „Smrt je brža od toga!“ (Ebu Davud, br. 5236; Tirmizi, br. 2335), tj. popravljaš svoju kuću iz bojazni da ti se ne uruši za vrijeme života, a možda će se tvoj život urušiti i možda ćeš umrijeti prije nego li se tvoja kuća sruši! Popravljanje, zidanje i nizanje cigli ahiretske kuće i dobrih djela je preče od popravljanja, zidanja i nizanja cigli dunjalučke kuće!

Dakle od sunneta Muhammeda s.a.w.s. je opomenuti smrću i kratkoćom života one koji se dunjaluku i dunjalučkim uživanjima predaju, kao što je od sunneta Muhammeda s.a.w.s. opomenuti i skrenuti pažnju onima koji su se Ahiretu predali, a na dunjalučke hakkove i obaveze zaboravili, kao što Allah dž.š. kaže: *„I ne zaboravi udio svoj na ovome svijetu!“ (El-Kasas, 77)*

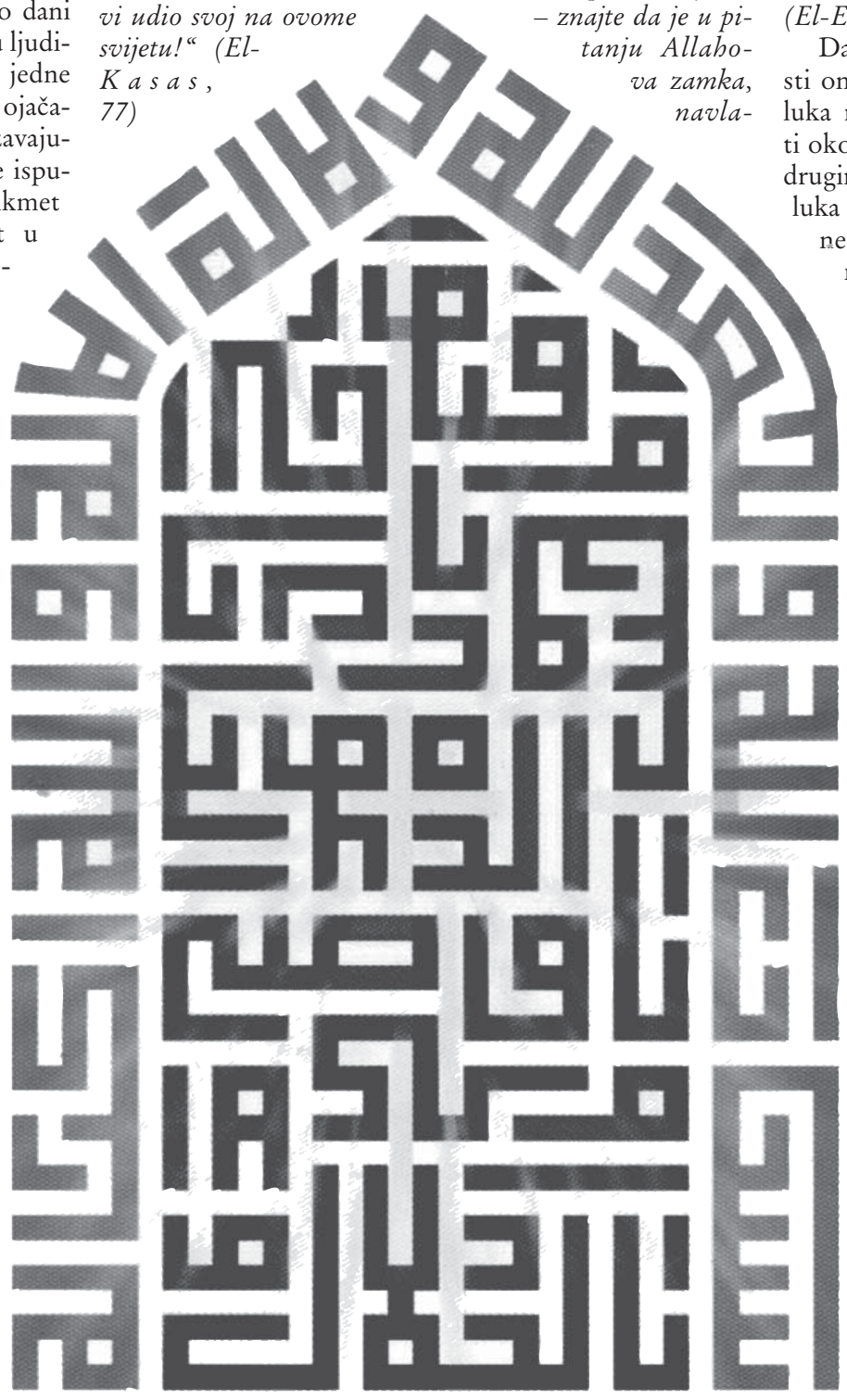

Islam je staza umjerenosti i sredine, koja ne dozvoljava čovjeku da skreće niti ulijevo niti udesno!

Islam je spoj dina i dunjaluka i neprestanog rada za oba svijeta, kao što je rečeno: „Radi za onaj svijet kao da ćeš sutra umrijeti, a radi za ovaj svijet kao da ćeš vječno živjeti!“

Čovjek koji je okružen brojnim ni'imetima i blagodatima ovoga svijeta može, kasnije, biti izložen većoj odgovornosti i kazni, a da toga nije ni svjestan! Poslanik s.a.w.s. kaže: *„Ako vidiš da Allah dž.š. daje nekom Svom robu blagodati dunjaluka – dok je taj rob neprestano u grijesima i neposlušnosti prema Njemu – znajte da je u pitanju Allahova zamka, navlačenje i istidradž prema tom čovjeku!“ (Medžme'ul-Zeva'id, br. 17796)*

Allah dž.š. kaže: *„A poslanike smo i narodima prije tebe slali i neimaštinom i bolešću ih kažnjavali ne bi li poslušni postali. Trebalo je da su poslušni postali kad bi im kazna Naša došla! Ali, srca njihova su ostala tvrda, a šejtan im je lijepim prikazivao ono što su radili. I kada bi zaboravili ono čime su opominjani, Mi bismo im kapije svega otvorili; a kada bi se onome što im je dato obradovali, iznenada bismo ih kaznili i oni bi odjednom svaku nadu izgubili, i zameo bi se trag narodu koji čini zlo, i naka je hvaljen Allah, Gospodar svjetova!“ (El-En'am, 42-45)*

Dakle, nemoj da te žalosti ono što te je od dunjaluka mimoišlo i nemoj da ti oko čezne za onim što je drugim ljudima od dunjaluka dato, zbog toga što ne treba zavidjeti na dunjalučkim blagodatima onih ljudi koji te Allahove dž.š. ni'imete ne koriste na pravi način, već ih zloupotrebljavaju i harame se njima, zbog čega će biti kažnjeni možda i na oba svijeta!

Nekome će dunjalučke ljepote i uživanja biti ubrzana nagrada koju im je Allah dž.š. dao kako bi im uskratio vječitu ljepotu i uživanje onda kada ćemo svi biti u najvećoj potrebi za njom! Kada su ashabi r.a. spomenuli blagodati i ljepote koje uživaju Bizantijci i Persijanci, Poslanik s.a.w.s. je rekao: *„To su ljudi kojima je Allah dž.š. dao da uživaju samo na ovome svijetu!“ (Muttefekun 'alejh)*

Poslanik s.a.w.s. je rekao: *„Oni koji su bili najsitiji na Zemlji – bit će najgladniji na Sudnjem danu!“ (Hasen, Sunen Tirmizi, br. 2478; Sunen Ibnu Madždže, br. 3351)*

Allah dž.š. kaže: *„Onome ko žudi za ovim svijetom, Mi mu brzo dajemo ono što hoćemo a i kome hoćemo, ali ćemo mu poslije toga Džehennem pripremiti, u kome će se osramoćen i odbačen peći.“ (El-Isra', 18)*

Islam je staza umjerenosti i sredine, koja ne dozvoljava čovjeku da skreće niti ulijevo niti udesno!

Islam je spoj dina i dunjaluka i neprestanog rada za oba svijeta, kao što je rečeno: „Radi za onaj svijet kao da ćeš sutra umrijeti, a radi za ovaj svijet kao da ćeš vječno živjeti!“

Draga braćo, znajte da ćemo odgovarati i da ćemo biti pitani za svaki ni'imet, blagodat i uživanje u kojem smo. Propao je onaj koji je ni'imet i Allhovu dž.š. blagodat zloupotrijebio i hakka njenog nije ispunio, a nije propao onaj koji određenog ni'imeta nikako nije dobijao!

Ebu Hurejre r.a. prenosi da je Allahov Poslanik s.a.w.s. rekao: *„Prvo pitanje koje će biti upućeno čovjeku na Sudnjem danu u vezi blagodati jeste: Zar ti nismo tijelo zdravljem opskrbili i zar te nismo hladnom*

vodom pojili!?“ (Tirmizi, br. 3358)

Zdravlje tijela i pitka, čista i hladna voda su dva ni’imeta bez kojih se faktički ne može ni živjeti i nema života bez njih. Stoga, kada budemo odgovarali za život kako smo ga živjeli – bit ćemo pitani za ni’imet zdravlja i vode, jesmo li ih koristili u haramu ili dobrim djelima i halalu!

Dakle, draga braćo, kao što smo u prethodnim hutbama govorili – džennetski put je prepun iskušenja i prepreka i neće ih savladati niko osim onaj kome Ahiret bude sva briga. Poslanik s.a.w.s. je rekao: *„Džennet je zastrt poteškoćama, dok je Džehennem zastrt užitkom i strastima!“ (Muslim, br. 2822)*

Musliman, koji je svjestan veličine Božije, sve svoje briga skraćuje na jednu, a to je Ahiret i vječni spas! Pravi musliman sav svoj trud i svo svoje vrijeme troši na putu ostvarenja tog cilja, ne osvrćući se na dunjalučka kratka uživanja i razonode! Musliman je onaj koji ne prodaje skupo za jeftino! Onoliko koliko Allah dž.š. ima mjesta u srcu tvome, toliko ćeš i ti kod Allaha dž.š. imati mjesta, kao što je Poslanik s.a.w.s. rekao: *„Ko želi znati šta ga sutra čeka kod Allaha dž.š. – neka samo pogleda u ono šta je on danas pripremio za Allaha dž.š.!“ (Zuhd l-ibni Mubarek, br. 849, Darekutni u Efradu)*

Ko bude neprestano razmišljao o Allahovom raziluku i zadovoljstvu, takvog neće omesti nikakvo uživanje ili ni’imet, niti će ga ikakvo iskušenje zaslijepiti. Ko se s Allahom dž.š. bude družio u ljepoti i imanju, Allah dž.š. će mu se naći na usluzi onda kada mu bude teško.

Poslanik s.a.w.s. je rekao Ibnu Abbasu r.a.: *„Čuvaj Allaha – sačuvat će te; čuvaj Allaha – uvjek će ti izlaziti u susret; znaj za Allaha u uživanju i lakoći – znat će za tebe onda kada budeš u teškoći. Ako nešto moliš – moli od Allaha, a ako pomoći tražiš – traži je od Allaha...“ (Sahih, Musned Ahmed b. Hanbel, br. 2804)*

Da bi čovjek bio u ovakvom halu, treba da je neprestano svjestan Allaha dž.š. i da Ga se neprestano stidi više nego što se stidi od ljudi i Allahovih dž.š. stvorenja! Poslanik s.a.w.s. je rekao: *„Ono što ti je mrsko da ti ljudi znaju ili da ti ljudi vide – nemoj ga činiti ni onda kada si sam!“ (Hasen, Kunzul-’Ummal, br. 5270); ili: „Obožavaj Allaha dž.š. kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš – On tebe vidi!“ (Muttefekun ‘alejh)*

Osoba koja razmišlja o Ahiretu, kada zgriješi, sjeti se Allaha dž.š., brzo se pokaje i povrati pravom putu. Poslanik s.a.w.s. kaže: *„Ostavite loše djelo ako se sjetite Allaha dž.š.!“ (Hasen, Medžme’ul-Zeva’id, br. 17687)*

Onaj ko bude strepio i ko se bude plašio od Allaha dž.š. na ovome svijetu, i ko se griješenja prema Njemu bude čuvao, i onaj koji o Ahiretu bude uvijek razmišljao – takav će biti bezbjedan i miran na Sudnjem danu. Poslanik s.a.w.s. kaže da je Allah dž.š. rekao: *„Tako Mi Mog veličanstva i veličine, neće Moj rob imati dva mira niti dva straha! Ako bude bezbjedan i miran od Mene na dunjaluku – prepasti ću ga na Dan okupa svih ljudi, a ako Me se bude plašio na dunjaluku – bit će miran i bezbjedan na Dan okupa svih ljudi!“ (Sahih, Hiljetul-Evlija’, 5/189)*

Onaj koji razmišlja o Ahiretu – razmišlja o tome šta će ga Dženetu približiti, kao i o onome šta će ga od Džehennema udaljiti. Ono što čovjek hoće i za čim žudi – Allah dž.š. će mu to i dati! Poslanik s.a.w.s. kaže: *„Džennet vam je bliži od kopče na vašoj cipeli, ali je isti slučaj i sa Džehennemom!“ (Sahihul-Buhari, br. 6123)*

Ako čovjek bude iskren u borbi sa svojim nefsom i u borbi sa svojom dušom, Allah dž.š. će mu olakšati put ka Njemu! Allah dž.š. kaže: *„Allah još više povećava uputu onima koji se žele uputiti!“ (Merjem, 76)*

Onaj koji uvijek razmišlja o Ahiretu, ne gleda na dunjaluk kao na vječnu kuću zbog toga što zna da je na dunjaluku samo putnik ka vječnosti. Poslanik s.a.w.s. kaže da mu je Džibril a.s. rekao: *„O, Muhammede, živi koliko hoćeš – umrijet ćeš; voli koga hoćeš – rastavit ćeš se od njega; radi šta želiš – to će te i čekati!“ (Sahih, Mustedrek od imama Hakima, br. 7921)*

Poslanik s.a.w.s. se čudio tome kako je mnogo širom otvorenih vrata hajra i dobra, a tako malo ljudi na njih ulazi, i kako je mnogo uskih i stisnutih vrata šerra i zla, a tako mnogo ljudi se na njih probija.

Poslanik s.a.w.s. je rekao: *„Nisam vidio ništa nalik džehennemskim strahotama, a da su ljudi tako nemarni spram njih, niti sam vidio išta nalik dženetskim ljepotama, a da su ljudi tako nemarni spram njih!“ (Hasen, Tirmizi, br. 2601)*

Osoba koja razmišlja o Ahiretu čuva se šerra i zla, a teži svakoj vrsti hajra i dobra! Osoba koja razmišlja o Ahiretu je onakva kako je Poslanik s.a.w.s. naredio da se bude: *„Ponašaj se na dunjaluku kao da si stranac ili putnik!“ (Buharija, br. 6053)*

Svi znate kako se treba ponašati jedan stranac ili jedan putnik i šta mu je činiti. Ko ne zna put, ili nema opskrbe i novaca, ili ne umije čitati znake, ili bude spor u hodu – takav putnik neće stići na svoje odredište! Kome Ahiret bude sva briga, Allah dž.š. će njegovo srce osloboditi od ostalih briga!

Poslanik s.a.w.s. kaže: *„Kome sve brige budu jedna briga – briga proživljenja i Sudnjeg dana, Allah dž.š. će ga sačuvati od ostalih briga, a koga rastrgnu dunjalučke brige, Allah dž.š. se neće obazreti na njega!“ (Hasen, Ibnu Madždže, br. 257)*

Na drugom mjestu Allah dž.š. kaže: *„Kome Ahiret bude najveća briga, Allah dž.š. će mu dati bogatstvo u srcu, bit će miran i spokojan, a dunjaluk će mu silom doći, a kome dunjaluk bude najveća briga, Allah će mu siromaštvo pred oči posaditi, neće biti miran i spokojan, a od dunjaluka će mu doći samo ono što mu je određeno!“ (Sahih, Ibnu Madždže, br. 4105)*

Dakle, predavanje Ahiretu je isplativo, dok predavanje dunjaluku ne može promijeniti ono što je već određeno!

Iz svega navedenog možemo zaključiti slijedeće:

1. Allahov zakon i Sunnet po pitanju svih dunjalučkih stvari jeste da ih uzdiže, ali i spušta na zemlju.
2. Od znakova prezrenosti dunjaluka je i taj da ga Allah dž.š. poklanja i nevjerniku, za razliku od dina.
3. Što ima više ni’imeta, blagodati i uživanja, time je i odgovornost veća.
4. Nekome će dunjalučke blagodati i uživanja biti nagovještaj pošteđenosti istog na Sudnjem danu.
5. Put ka Dženetu je prepun prepreka i iskušenja.
6. Osoba koja razmišlja o Ahiretu:
   - Zna za Allaha u lakoći i teškoći.
   - Kaje se kada zgriješi.
   - Razmišlja o onome što će je približiti Dženetu, kao i o onome što će je udaljiti od Džehennema.
   - Ne gleda na dunjaluk kao na vječnu kuću.
   - Skroman je na dunjaluku i ne rasipa se.
   - Brine i boji se Allaha dž.š.
   - Jedina briga mu je Ahiret.
   - Srce mu je bogato i spokojno.

Prijevod s arapskog jezika:
Sead-ef. JASAVIĆ

IZ ISLAMSKOG BONTONA

Pravila islamskog ponašanja

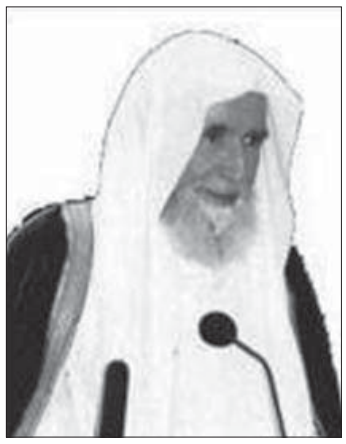

Abdu-l-fettah Ebu Gudde

Obuvanje, izuvanje i odlaganje obuće

Prilikom ulaska u kuću izuj obuću i uredno je odloži. Nemoj zaboraviti na islamske norme pri obuvanju i izuvanju obuće. Prvo obuješ desnu pa lijevu nogu, dok ćeš izuti prvo lijevu, pa onda desnu nogu. Allahov Poslanik s.a.v.s. je rekao: *"Kada neko od vas obuva obuću neka prvo počne desnom nogom, a kada se izuva neka počne lijevom. Neka desna noga bude prva pri obuvanju, a zadnja pri izuvanju." (Hadis prenose Buharija, Muslim i drugi)*

Prije nego uđeš u dvorište ili zgradu, pogledaj svoju obuću. Ako na njima primijetiš nešto od tragova puta, otkloni to sa njih trljajući ih o zemlju. Tako će spasti ako ima nešto zalijepljeno za cipele. Islam je vjera čistoće i ljubaznosti.

U posjeti

Nemoj sjedeti osim ondje gdje budeš ponuđen da sjedneš. Nemoj na drugom mjestu nikako sjedat. Ako sjedneš onamo gdje ti hoćeš, možeš vidjeti avret kuće. To ti nije dozvoljeno da gledaš i time ćeš napraviti neugodnost ukućanima. Obavezan si postupiti onako kako ti ukućani kažu. Prihvati ono čime žele da ti ukažu poštovanje i da te ugoste.

U predaji koja govori o prihvatanju islama čestitog ashaba, Adijja bin Hatima Et-Taija r.a., on nam priča: *"...Onda me je Allahov Poslanik s.a.v.s. poveo kod sebe kući. Kada smo ušli u kuću uzeo je jastuk od kože i dobacio ga meni, govoreći: "Sjedni na ovo." Rekoh: "Ne, nego ti sjedni." Na to Allahov Poslanik s.a.v.s. uzvrati: "Ne, nego ti." Pa sam sjeo na jastuk, a Allahov Poslanik s.a.v.s. je sjeo na zemlju." (Hadis prenosi Ibn Kesir u svojoj knjizi „El-Bidaje wen-Nihaje")*

Haridžeh bin Zejd navrati Ibn-Sirinu u posjetu. Našao je Ibn-Sirina kako sjedi na zemlji pored jastuka, pa je htio da sjedne sa njim (na zemlju). Reče mu: „Zadovoljan sam onim čime si ti zadovoljan (Zadovoljan sam da sjednem na zemlju kao ti)." Ibn Sirin mu odgovori: „Ja nisam zadovoljan onim za tebe u mojoj kući čime sam zadovoljan za sebe. Sjedi onamo gdje ti je rečeno."

Nemoj sjedeti na mjestu na kome sjedi gazda kuće, osim ukoliko te

pozove da tamo sjedneš. Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: *"Neka ne predvodi čovjek čovjeka u njegovoj kući (kao imam u namazu) i neka ne sjedi u njegovoj kući na njegovom mjestu, osim sa njegovom dozvolom." (Prenosi ga Muslim)*

Ne pretaražuj tuđu kuću pogledom

Ako uđeš u tuđu kuću - kuću svog rođaka ili prijatelja, i ponudi te da kod njega odsjedneš ili prespavaš, nemoj mu kuću pregledavati kao detektiv. Ogradi svoj pogled samo na ono što je potrebno da vidiš. Nemoj otvarati zatvorena vrata, ormare, sanduke, kutije, kese i novčanike. Ono što je prekriveno nemoj otkrivati. To je suprotno lijepom islamskom ponašanju i emanetu - povjerenju koje ti je ukazano kada ti je dozvoljeno da uđes u kuću, odsjedneš ili boraviš. Budi lijepog ponašanja i bontona, pa ćeš kod onog ko te je ugostio zaradit ljubav, poštovanje i povjerenje. A Allah dž.š. će te, dok čuvaš i sprovodiš Njegove naredbe, čuvati i učiniti Svojim štićenikom.

Odgovarajući termin i trajanje posjete

Za posjetu odaberi pogodno vrijeme. Posjetkuj shodno prisnosti sa onima koje posjećuješ i situaciji u kojoj se nalaze. Nemoj odugovlačiti posjetu i otežavati ukućanima. Nemoj dolaziti u terminima nepogodnim za posjetu, kao što su: termini obroka, spavanja i odmaranja.

Imam Nevevi u svom djelu „El-Ezkar", pri kraju poglavlja o propisima nazivanja selama, kaže: „Pohvaljeno je (mustehab) da musliman posjeti dobre muslimane, prijatelje i rođake i da im uzvrati gostoprimstvo i dobročinstvo, te održava te islamske, prijateljske i rodbinske veze. To se razlikuje shodno stanju u kome se nalaze, prisnosti sa njima i njihovom slobodnom vremenu. Također, posjeta treba biti ugodna i u pogodnom vremenu. Mnogo je hadisa i predaja koje nam o ovome govore i one su nam poznate."

Razgovaranje prilikom posjete

Kada želiš govoriti, nemoj govoriti osim ono što odgovara prilici i mjestu, tražeći dozvolu za govor. Ako si od mlađih na skupu, nemoj govoriti osim odgovarajući na pitanje koje je lično tebi upućeno. Govori samo onda kada znaš da će tvoj govor biti dobro primljen među prisutnima i da ćeš ih njime razveseliti i oraspoložiti. Nemoj biti opširan u govoru. Ne zaboravi na pravila lijepog ponašanja u načinu sjedenja, obraćanja i držanja govora.

Pozdravljanje prisutnih, a posebno uvaženih ljudi

Kada pristupiš skupu, poselami sve prisutne. Ako se želiš rukovati počni od uvaženijih, učenijih ili starijih među njima. To su svojstva koja su u islamu cijenjena i uvažena. Nemoj počinjati sa rukovanjem od prvog kojeg vidiš u redu, pa makar bio i sa desne strane, ako nije od uvaženih među ljudima. Počni od onoga koga prisutni cijene. Ako ne znaš ko je najuvaženiji među ljudima, ili su jednako uvaženi, počni od najstarijeg, jer to možeš lako uvidjeti. Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: *"Daj prednost starijem."* I kaže Resulullah s.a.v.s.: *"Poštuj one koji su po godinama stariji." (Hadis prenose Buharija i Muslim)* Također, kaže: *"Počnite od uvaženijih..." ili je rekao: "...starijih." (Hadis prenosi Ebu Ja'la i Taberani u „El-Evsatu")*.

Posjetkovanje

Kada pristupaš skupu, nemoj sjesti između dvojice koji već sjede, već sjedni sa njihove desne ili lijeve strane, jer Allahov Poslanik s.a.v.s. kaže: *"Ne sjedi se između dva čovjeka, osim sa njihovom dozvolom." (Prenosi ga Ebu Davud)*

Lijepo je kada ti naprave mjesta da sjedneš među prisutne, da se skupiš, a ne da prekrstiš noge. Ibnul-E'arabi kaže: „Rekao je neki mudrac: - *Dvojica su nasilnici: čovjek kome se pokloni savjet pa ga uzme za zlo i čovjek kome se napravi mjesto gdje je tijesno pa sjedne prekrstivši noge."* (*„Edebul-Imlai wel-istimla" od Hafiza Sum'anija r.a., 133 str.)*

Nemoj prisluškivati međusobne razgovare, osim ukoliko je govor upućen tebi ili svim prisutnima. Prisluškivanje je nepristojno muslimanu i ružno djelo. Allahov Poslanik s.a.v.s. je rekao: *"Ko bude prisluškivao razgovor ljudi, a oni to ne budu mrzili, bit će mu, na Sudnjem danu, nasut u uši topljeni bakar." (Prenosi ga Buharija i drugi)*

Znaj da nije dozvoljeno da se došaptavaš sa jednim ako sjedite samo vas trojica, jer ovakvim postupkom se kod onog trećeg javlja osjećaj usamljenosti i izolovanosti. Kroz glavu mu prolaze razne misli koje su nekad blizu, a često daleko od istine. Ovo ne priliči muslimanima. Zbog toga je Allahov Poslanik s.a.v.s. zabranio ovakvo ponašanje: *"Neka se ne došaptavaju dvojica sa kojima je treći." (Prenose ga Imam Malik i Ebu Davud)*.

Ovakva greška se ne može zamisliti kod jednog muslimana, jer pogrešnost ovakvog postupka može biti uočena prirodnim osjećajem za dobro i loše. Ovaj hadis prenose Imam Malik i Ebu Davud od Abdullaha bin Umera r.a.

Ibn-Umer r.a. je upitan: „A ako budu četvorica?" Odgovori: „Nema problema." Nije problem u takvom slučaju došaptavati se i pričati zasebno od druge dvojice.

- Nastavit će se -

Adabi i propisi zakletve Božijim imenom

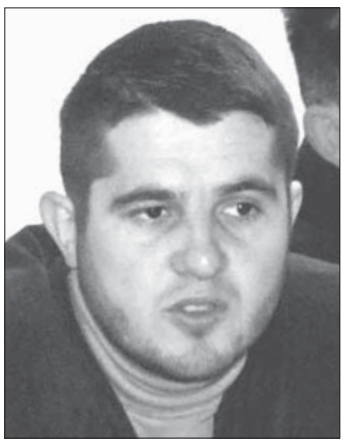

Nihad-ef. GEGIĆ

Muhamed a.s. je rekao: "Tri su osobe koje Allah na Sudnjem danu neće ni pogledati, niti će ih osloboditi grijeha. Naprotiv, njih čeka teška kazna, a to su: osoba koja se oholo ponaša, osoba koja prenosi tuđe riječi i osoba koja prodaje svoju robu krivo se kunući."

Da bi se upoznali sa adabima i propisima zakletve trebamo se, prije svega, upoznati sa definicijom zakletve. Zakletva je potvrđivanje nečega (izrečenog stava ili informacije) uz spominjanje Allaha ili Njegovih imena i svojstava. U arapskom jeziku zakletva se kaže *jemin* i dobila je ime po desnoj ruci, koja se isto tako zove. Kada bi se ljudi jedni pred drugima na nešto zaklinjali, udarali bi desnicom o desnicu i na taj način potvrdili svoju zakletvu. U izvorima islama, Kur'anu i Hadisu, zakletva se spominje na mnogo mjesta. Kaže Uzvišeni Allah dž.š.:

وَلاَ تَنقُضُواْ الأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلاً إِنَّ اللهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ

„...i ne kršite zakletve kada ste ih potvrdili i Allaha kao jamca sebi uzeli..." (En Nahl, 91)

وَيَسْتَنبِئُونَكَ أَحَقٌّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنتُمْ بِمُعْجِزِينَ

„Oni te zapitkuju: 'Da li je istina da će ono biti?' Reci: 'Jest, Gospodara mi moga, zaista je istina i vi nećete moći umaći!" (Junus, 53)

Iz govora Allahovog Poslanika a.s. izdvajamo neke hadise u kojima Poslanik a.s. kaže: *„Tako mi Onoga pored Koga nema drugog božanstva, neki od vas će raditi djela stanovnika Dženneta sve dok između njega i Dženneta ne bude osim koliko podlaktica, pa će ga prestići ono što je u Knjizi zapisano..." (Buhari)*

„Tako mi Onoga u čijoj je ruci Muhammedova duša, ja se nadam sa ćete biti polovina od stanovnika Dženneta." (Buhari)

Svi ovi ajeti i hadisi nam ukazuju da je zakletva dozoljena, ali isključivo Allahovim imenom, koja su posebna za Njega i sa kojima se ne naziva niko osim Njega. Takva zakletva je validna i ona za sobom povlači kefaret ako se prekrši. Da nije dozvoljeno zaklinjati se ničim mimo Allaha dž.š. dokazuje nam i hadis Božijeg Poslanika a.s. u kojem kaže Omeru r.a.: *„Allah vam, uistinu, zabranjuje da se zaklinjete svojim očevima. Ko hoće da se zaklinje, neka se zaklinje Allahom ili neka šuti." (Buhari)*

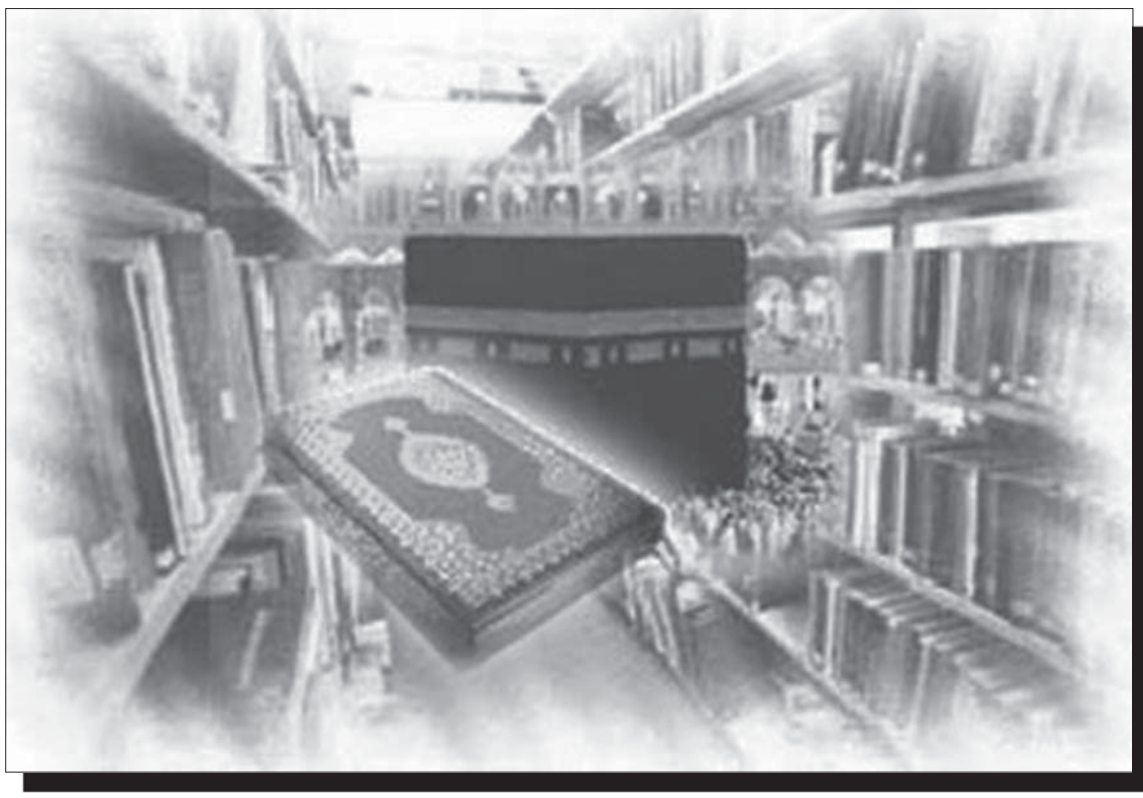

Zaklinjati se bilo kojim Allahovim stvorenjem poput oca, majke, duše, časti, života, Kabe, zemlje, nebesa itd. je grijeh i strogo zabranjeno, jer zaklinjanje predstavlja vid veličanja, a veličanje ne zaslužuje niko, osim Uzvišenog Allaha.

O svojim zakletvama treba strogo voditi računa, kao što su to radili naši ispravni prethodnici. Neki se nisu uopšte ni zaklinjali Allahom, a drugi su iz predostrožnosti davali otkup za ono zašta su sumnjali pri ispunjenu onoga našta bi se zaklinjali. Imami Ahmed je oporučio pri svojoj smrti da se za njega da otkup zakletve. Rekao je: „Možda sam nekada prekršio zakletvu."

Imam Šafija je rekao da se nije nikada zakleo Božijim imenom ni za istinu, a kamoli za laž.

Prenosi se da bi Ejub a.s., kada bi prošao pored dvojice koja bi se zaklinjala Allahom, odlazio i davao otkup za njih da ne bi imali grijeha, a da toga nisu ni svjesni.

Čestit, valjan i uljudan musliman ne nalazi za potrebno da se uopšte ičim zaklinje kada nekom nešto priča, jer takvom čovjeku ljudi obično vjeruju bez zakletve, zato što ga poznaju kao poštenog, pa i ne traže da se kune. Zaklinjanje u svakidašnjem, običnom životu je vrlo čest, raširen, ali i vrlo ružan običaj kod nas. Česta upotreba zakletve redovno je znak nesugurnosti u istini. Lijepo naš narod kaže: "Ko se mnogo kune, malo vjeruje."

Dešava se i to da se pojednici hoće i krivo zakleti. Moramo znati da je to po vjeri težak grijeh, pa se toga moramo klonuti da ne bismo time uprljali svoju dušu, a ujedno ponizili svoje ljudsko dostojanstvo. A Allahom se mnogo zaklinje samo onaj koji Allaha ne poznaje, koji prema Njemu u svojim prsima strahopoštovanje ne osjeća. Ovakvi ljudi zaboravljaju na velike prijetnje koje im je uputio Muhamed a.s. kada je rekao: *"Tri su osobe koje Allah na Sudnjem danu neće ni pogledati, niti će ih osloboditi grijeha. Naprotiv, njih čeka teška kazna a to su: osoba koja se oholo ponaša, osoba koja prenosi tuđe riječi i osoba koja prodaje svoju robu krivo se kunući."*

U drugom hadisu Božiji Poslanik a.s. kaže: *„Veliki grijesi su: širk (pripisivanje druga Allahu), neposlušnost roditeljima, ubistvo nedužne osobe i lažno zaklinjanje."*

Od adaba zakletve jeste i to da čovjek ispuni svoju zakletvu i da to učini u određeno vrijeme ili mjesto. Lijepo je kada nas neko zakune Allahovim imenom da mu se udovolji ako se radi o dozvoljenim stvarima. Ako se čovjek zakune pa uvidi da je bolje da drugačije postupi treba da uradi ono što je ispravnije, s tim što će učiniti kefaret (iskup) koji se sastoji u hranjenju ili odijevanju deset siromašnih muslimana, ili ako to nije u mogućnosti onda treba postiti tri dana. Ebu-Hurejre r.a. prenosi da je Allahov Poslanik s.a.v.s. rekao: *„Ko se zakune, pa uvidi da je drugačije bolje i ispravnije od onoga našto se zakleo, neka učini kefaret za svoju zakletvu i neka uradi ono što je bolje."*

Svaku zakletvu kojom se čovjek kune da neće činiti farz ili dobra djela, dužan je da prekrši, naravno uz kefaret. Strogo je zabranjena zakletva kojom se prisvaja tuđi imatak. To je ujedno i lažna zakletva, što je veliki grijeh.

Poslanik a.s, je rekao: *„Ko svojom (lažnom) zakletvom prisvoji pravo nekog muslimana, Allah mu je vatru učinio obaveznim boravištem, a zabranio mu je boravak u Džennetu." Jedan čovjek ga upita: „A ako bi to bilo nešto neznatno, Allahov Poslaniče?" „Makar bilo kao grančica (drveta) eraka (koje se upotrebljava za misvak)", odgovori Poslanik s.a.v.s.*

Sve gore spomenuto nam ukazuje da je zakletva dozvoljena, ali se mora o njoj mnogo voditi računa i nije preporučljivo da se često upotrebljava jer će, u tom slučaju, postati navika pa će je čovjek izgovarati kao nešto nebitno.

Selam - islamski pozdrav

Ebu Hurejre prenosi: „Rekao je Allahov Poslanik a.s.: - Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete međusobno voljeli. Hoćete li da vas uputim na nešto - ako ga budete radili, voljet će te se: širite selam međusobno.“ (Muslim i Ebu Davud)

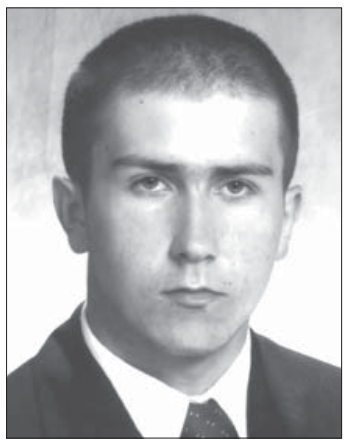

Mirfat-ef. FIJULJANIN

Nivo kulture jednog naroda ogleda se, između ostalog, i u jeziku. Način pozdravljanja kao i izrazi koji se tom prilikom koriste različiti su u različitim kulturama. Uglavnom se njima izražavaju međusobne želje za zdravljem, srećom, blagostanjem i sl. U islamskoj kulturi primat ima arapski jezik, tako da i muslimani nearapi koriste priličan broj arapskih riječi u svakodnevnoj komunikaciji. Jedan od takvih primjera je i način pozdravljanja, gdje se koriste arapski izrazi i nesumnjivo je to najljepši način započinjanja razgovora ako se zna značenje selama.

Jezički, SELAM ima dva osnovna značenja. Prvo, ESSELAMU ALEJKUM znači: *„Neka je mir, spas na tebe.“* A mir, potpuni mir i spas kod Boga su nešto veliko za čim teži svaki vjernik. Drugo značenje SELAMA je: Es-Selam jedno od Božijih imena, kako kaže Poslanik a.s.: *„Es-Selam je jedno od Allahovih lijepih imena koje je On uspostavio na Zemlji, pa ga međusobno širite.“* Ovo drugo značenje ima za cilj podsjetiti sagovornike da je Allah taj koji bdije nad njima, tako da ono što uslijedi u njihovom razgovoru ili djelima bude u skladu sa Allahovim propisima. Uistinu, ako se SELAM razumije i na ovaj način u smislu podsjećanja na Allahovo sveprisustvo, to će samo povećati pažnju sagovornika koji su tako započeli razgovor pa će paziti na ono što govore. Brojni su hadisi koji preporučuju selam, pa ćemo u prijevodu navesti neke:

Abdullah ibn Amr prenosi: „Pitao je neki čovjek Allahovog Poslanika koji je islam najbolji, pa je odgovorio: - *Da nahraniš siromaha i da nazoveš selam poznatom i nepoznatom.“ (Buhari)*

Ebu Hurejre prenosi: „Rekao je Allahov Poslanik a.s.: - *Nećete ući u Džennet dok ne budete vjerovali, a nećete vjerovati sve dok se ne budete međusobno voljeli. Hoćete li da vas uputim na nešto - ako ga budete radili, voljet će te se: širite selam međusobno.“ (Muslim i Ebu Davud)*

Ebu Umame prenosi: *„Najbolji ljudi kod Allaha su oni koji prvi nazovu selam.“ (Ebu Davud)*

Većina islamske uleme kaže da je nazivanje selama pritvrđeni sunnet, a da je odgovor na već nazvani selam farz. Spomenut ćemo još jedan hadis od Abdullaha ibn Mesuda koji kaže da je Poslanik a.s. rekao: „Kada musliman prolazi pored grupe muslimana pa im nazove selam, imat će za jedan stepen veću nagradu od njih zato što ih je podsjetio na selam, a ako mu uopšte ne uzvrate, uzvratit će mu selam oni koji su bolji od njih (meleki).“ (Bezzar i Taberani)

Iz ovih, kao i brojnih drugih predaja, može se zaključiti da je selam obavezni dio svakodnevice jednog muslimana i da je način na koji musliman govori i postupa usklađen sa željom za mirom, spasom i Allahovim zadovoljstvom. Kaže Allahov poslanik a.s.: *„Ko vjeruje u Allaha i Sudnji dan, neka govori dobro ili neka šuti.“* I uistinu, ako razgovor započnemo selamom to je dobar podsticaj da govorimo samo dobro. U suprotnom, način na koji smo započeli razgovor kosit će se sa onim što je uslijedilo.

U islamskoj tradiciji selam se može nazvati sa više ili manje izraza, što se da zaključiti iz predaje koju prenosi Ebu Hurejre da je neki čovjek prolazio pored Allahovog Poslanika a.s. koji je sjedio među svojim ashabima pa je čovjek rekao „Esselamu alejkum“, našta je Poslanik a.s. odgovorio: „Deset sevaba.“ Pa je naišao drugi čovjek i rekao: „Esselamu alejkum ve rahmetullah“, našta je Poslanik a.s. kazao: „Dvadeset sevaba.“ Zatim je naišao treći i rekao: „Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu“, pa je Poslanik a.s. dodao: „Trideset sevaba.“

U skladu sa kur'anskim ajetom iz sure En'am gdje Allah dž.š. kaže: *„Ko uradi dobro djelo, bit će desetostruko nagrađen...“*, Poslanik s.a.w.s. u ovom hadisu objašnjava svojim ashabima izraze koji se mogu koristiti prilikom nazivanja selama, pa kaže za prvi i najkraći - deset sevaba, za srednji - dvadeset sevaba i treći - trideset sevaba.

Allah dž.š. kaže u suri Nisa: *„Kada pozdravom pozdravljeni budete, ljepšim od njega odgovorite ili ga uzvratite. Allah će za sve račun tražiti.“* Zato musliman prilikom pozdravljanja treba koristiti slične ili još ljepše izraze i riječi sa obaveznim osmjehom na licu koji izražava srdačnost i islamsko bratstvo.

Uistinu, divni su savjeti Allaha dž.š. i Njegovog Poslanika koji je svoj ummet upućivao na dobro i ništa drugo osim dobra. Kao što čovjek prima savjete od onih koje voli i poštuje, na primjer od svojih roditelja, znajući da mu nikako ne mogu zlo poželjeti, svaki svjestan musliman će slijediti savjete i upute Poslanika a.s znajući da su usmjereni njegovom vlastitom dobru. U jednom od hadisa koje smo spomenuli Poslanik s.a.w.s propisuje lijek za zavist, mržnju i razdvojenost muslimana i kaže: *„Širite selam međusobno, pa će te se voljeti.“* Uistinu su lijekovi Poslanika s.a.w.s. vječni, pa neka Allah njima izliječi našu dušu. Amin.

U islamskoj tradiciji selam se može nazvati sa više ili manje izraza, što se da zaključiti iz predaje koju prenosi Ebu Hurejre da je neki čovjek prolazio pored Allahovog Poslanika a.s. koji je sjedio među svojim ashabima pa je čovjek rekao „Esselamu alejkum“, našta je Poslanik a.s. odgovorio: „Deset sevaba.“ Pa je naišao drugi čovjek i rekao: „Esselamu alejkum ve rahmetullah“, našta je Poslanik a.s. kazao: „Dvadeset sevaba.“ Zatim je naišao treći i rekao: „Esselamu alejkum ve rahmetullahi ve berekatuhu“, pa je Poslanik a.s. dodao: „Trideset sevaba.“

PRILOG O MUSLIMANIMA IZ GORE

Goran(c)i - zaboravljeni Turci

Gora se nalazi na jugu Kosova, kod Prizrena, na području opštine Dragaš i obuhvata 17 sela, a to su: Restelica, Brod, Dragaš, Rapča, Radeša, Globočica, Vranište, Kruševo, Kukaljane, Dikance, Lještane, Ljubovište, Mlike, Orčuša, Krstec, Zli Potok i Bačka. Prema nezvaničnim podacima, na ovom području živi oko 13 hiljada Gorana(ca). U drugim mjestima Kosova Gorana(ca) ima oko 5 hiljada, dok ukupan broj Gorana(ca) koji žive u bivšim jugoslovenskim republikama, kao i u devet sela sjeverne Albanije, uz granicu s Kosovom te raseljenih diljem evropskih zemalja, posebno nakon rata na Kosovu 1999. godine, ne računajući one koji su učinili hidžru u Tursku odmah nakon Drugog svjetskog rata, tačnije između '50-ih i '60-ih godina, dostiže od 30 do 40 hiljada.

Međunarodna organizacija za prosperitet i suradnju (UKİD: Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Derneği), 2006. godine dala je sebi zadatak da naučno istražuje socijalne, kulturne, etničke i folklorske konstrukcije naroda koji žive u zemljama Evrope sa kojih se povukla Osmanska država. Članovi UKID-a i dalje aktivno rade na realizaciji socijalnih projekata.

Organizacija UKID novembra 2006. godine poslala je grupu od desetak profesora Sakarijskog univerziteta (Sakarya Üniversitesi) sa vodičem prof. dr. Musa Tašdelenom sa ciljem naučne posjete, analize i istraživanja na području Gore. Uvaženi profesori na području Gore obavili su detaljno istraživanje, a rezultate su sakupili u dvije knjige koje su objavljene od strane UKID-a pod nazivom „Gora Abidesi", što znači „Spomenik Gore" i „Kayıp Mirasın İzinde Gora Halk Sanatları", što znači „Na tragu izgubljenog umjetničkog nasljeđa naroda Gore". Iz istraživanja se zaključilo ove teme pružaju veliki potencijal za istoriju Balkana, naročito za područje Gore, kao i van nje, gdje treba napraviti još detaljnija istraživanja.

Tragajući za identitetom žrtava koje su pale u bici na Čanakaliji, ova ekipa naučnika pronašla je tragove grupe Turaka koji su se zvali Kumani-Pećenici. Nakon nekoliko vijekova traganja za ovom grupom turskog naroda, pronađeni su na Kosovu. Ta ista grupa ljudi došla je sa Kosova u Čanakale da bi žrtvovali svoje živote na Allahovom putu i tako postigli najveći stepen šehida.

Jedan od istraživača, redovni profesor na Univerzitetu u Sakariji, doc. dr. Ebu Bekir Sofuoğlu, kaže: „Tragajući za kosovskim šehidima u Čanakaliju, pronašli smo na Kosovu tragove Kumana-Pećenika koji su ratovali pod komandom seldžučkog vladara Alp Arslana u bici zvanoj Malazgirt 1071. godine. Ujedno, ove dvije grupe Turaka učestvovanjem u ovom ratu bile su povod otvaranje kapija drugim grupama Turaka za doseljenje u Anadoliju."

Vijekovima se nije znalo gdje su živjeli Pećenici, ali se ispostavilo da na jugu Kosova živi narod kojeg nazivaju Goran(c)i.[1] Historičar Ebu Bekir Sofuoğlu, koji je do sada obavio razna istraživanja zasnovana na naučnim dokazima, nakon istraživanja koje je uradio na ovom području kaže: „Traganje za porijeklom i identitetom žrtava koje su pale na Čanakaliji odvelo nas je do jednog pozitivnog otkrića, tj. da pronađemo tragove Kumana-Pećenika, kojima se u istoriji Balkana gubi svaki trag. O broju žrtava sa

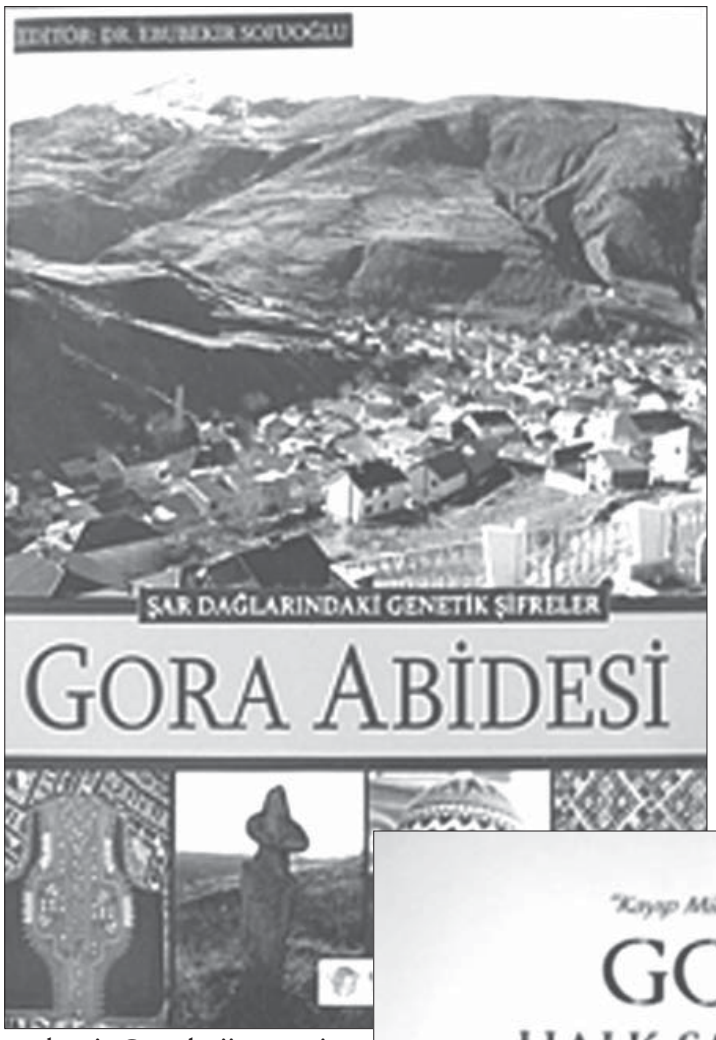

područja Gore koji su poginuli na Čanakaliji postoji podatak da ih je bilo 450. U potrazi za žrtvama koje su pale na Allahovom putu u ovoj bici, došli smo do pronalaska ove istorijske istine, gdje smo, nažalost, svjedoci da oko područja Gore, države u okruženju, kako bi ojačale svoje strateške i geopolitičke interese, žele promijeniti istorijske činjenice bez naučnih istraživana i dokaza.“ Sofuoğlu isto kaže da je na ovu temu urađena je doktorska disertacija koja je objavljena od strane izdavačke kuće „Yarimada” kao knjiga pod naslovom „Kosova’nın Çanakkale Kahramanları“, što znači „Kosovski heroji u Čanakaliji“.

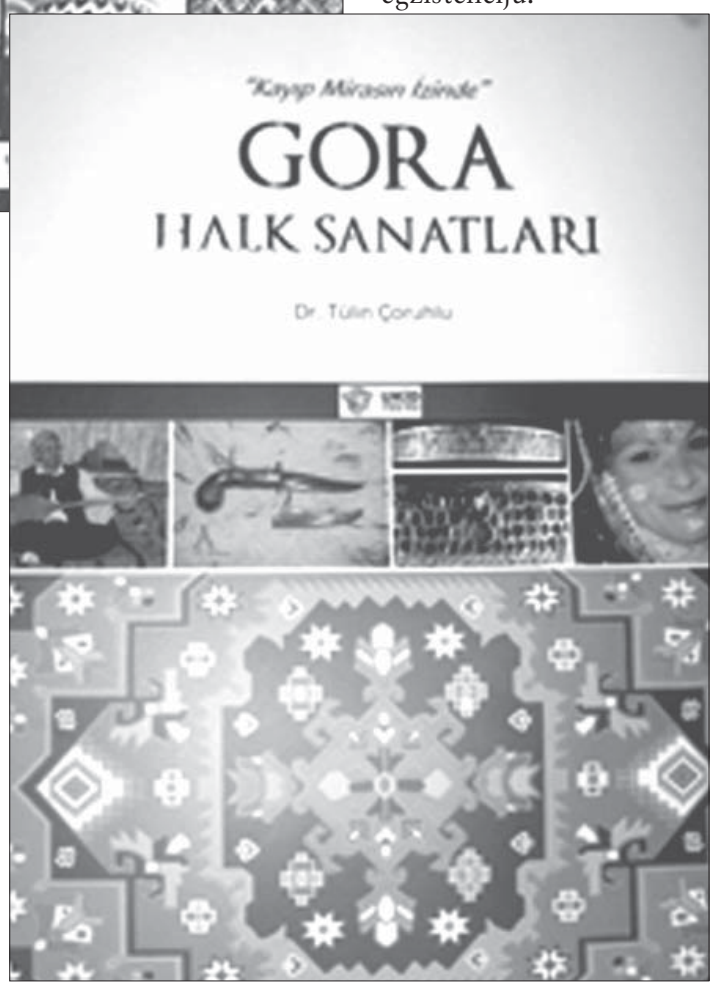

Sa Kosova u bici učestvovalo osam bataljona

Sufuoğlu uz to kaže da je narod Gore, radi bitke na Čanakaliji, došao je u Anadoliju i zajedno sa turskim narodom ratovao protiv neprijatelja koji je htio okupirati tursku teritoriju. Sofuoğlu nastavlja, pa kaže: „Prema kazivanjima bližnje rodbine onih koji su učestvovali u bici u Čanakaliji, iz Dragaša (Gore i Opoja) bio je jedan bataljon, dok je ukupno sa Kosova u ovoj borbi uzelo učešće osam bataljona. Po naredbi halifinog namjesnika u Debru, po kosovskim džamijama na vazovima upoznati su muslimani da je turski narod započeo borbu sa onima koji imaju za cilj okupaciju turske zemlje, pa onaj ko želi uzeti učešće u ratu protiv neprijatelja islama može se pridružiti rame uz rame zajedno sa turskim narodom. Na osnovu ove naredbe iz Dibra i poziva u kosovskim džamijama, iz Gore se odazvalo četiristo pedeset osoba.

Sofuoğlu kaže: „Kada pogledamo kulturni i socijalni život goranskog stanovništva, uoačavamo da su porijeklom od Kumana i Pećenika. Stanovnici Gore smatraju da su turskog porijekla i svoj identitet označavaju kao Turci. Uzimanje učešća u bici na Čanakaliji upravo povezuju sa ovim!” Vodič ove grupe profesora koja je vršila istraživanja u oblasti Gore, prof. dr. Musa Tašdeljen, kaže: „Identitet čini vezu jednog naroda i to je najvažniji faktor egzistencije tog naroda, što ga i razlikuje od ostalih naroda. Nijedno društvo niti narod, ukoliko ne uoči svoju etničku raznolikost, ne može nastaviti svoju egzistenciju.“

Danas na balkanskim prostorima, osim Goranske zajednice, žive još dvije zajednice koje se nazivaju Torbeši i Pomaci i koje dijele isti jezik i kulturu sa Goranskom zajednicom. Zajednice koliko god da se suoče sa promjenama (asimilacijama), njihovi socijalni i kulturni elementi su stalni (besmrtni) i nepromjenljivi i oni obezbjeđuju nastavak etničko-kulturnog identiteta. Povodom ovog rada, on svoje mišljenje iskazuje na seljedeći način: „U ovom značenju, obraćajući se učenim ljudima iz Gore i tako uzimajući u obzir njihove riječi, te istražujući područje Gore sa svim njegovim karakteristikama, počev od mezara, brda i planina, sela, kuća, kao i intervjui sa narodom, doveli su nas do nekih saznanja u vezi sa goranskim običajima i tradicijom.“

Ova grupa naučnika istraživala je motive na mezarima, ćilimima, tepisima, kao i na narodnoj nošnji koju goranski narod koristi za svadbena veselja. „Takođe smo analizirali njihovu narodnu muziku, običaje u slučaju rođenja i smrtnog slučaja, običaje kod svadbenih veselja i vjeridbi, kao i jezik kojim govore Goran(c)i. Iz ovih prvih naših rezultata dala se mogućnost da paralelno utvrdimo sličnost goranskih običaja sa običajima kod Turaka u samoj Turskoj, kao i u Srednjoj Aziji kod Kazahstanaca i kirgizkog naroda.“ Između Gorana(ca) i Kazahstanaca postoje zajednička vjerovanja, koje ćemo navesti kao primjere koji ukazuju na bliskost između naroda Gore i Srednje Azije, što predstavlja jedan od važnih dokaza da su ovi narodi istog identiteta. Ova vjerovanja zastupljena su i kod mnogih drugih turskih naroda. Naprimjer, pokuđene i zabranjene stvari su:

- Gaženje po sofri i hljebu,
- Sjedenje na kućnom pragu i gaženje po njemu,
- Sječenje noktiju uoči akšama i u večernjim satima, kao i čišćenje kuće,
- Prekidanje starije osobe u govoru dok on sam ne završi,
- Brojanje zvijezda prstima, jer se toj osobi mogu pojaviti bradavice,
- Pokazivanje prstom ka nebesima,
- Davanje noža nekome na poklon i igranje djece sa nožem,
- Bacanje hljeba na pod i gaženje po njemu,
- Zviždanje, naročito noću,
- Stavljanje nečega oko vrata,
- Glasno smijanje, bilo to s razlogom ili bez razloga,
- Gledanje u ogledalo poslije nastupanja prvog mraka,
- Trgovina i druge novčane radnje poslije nastupanja prvog mraka,
- Dijeljenje hljeba jednom rukom,
- Prigovaranje za hranu koja se jede,
- Rušenje gnijezda pticama i mravinjaka,
- Odgovaranje prije nego starije osobe postave pitanje,
- Uzimanje hrane prije nego počnu muškarci, poslije žene, a onda djeca,
- Sjedenje na tuđi krevet,
- Uzimanje hrane lijevom rukom,
- Odlaganje pantolona i čarapa kod glave na krevetu. Kod Goranaca se čak u sobu, gdje se spava, ne unose ni čarape.*

Pripremio: Ajhan BEĆIRI

---

[1] Ovaj naziv dobili su na osnovu regionalnog područja gdje žive. Područje gde živi ovaj narod naziva se Gora, a njih nazivaju Gorani ili Goranci. Međutim, neki ljudi i institucije, radi ostvarivanja ličnih interesa, koji su bili dio Miloševićeve politike, ne mareći za posljedice koje bi mogle zadesiti ovaj narod, počeli su Goran(c)e predstavljati kao naciju, što je to ovaj narod poslije rata na Kosovu platio skupo. Dobar broj njih je napustilo svoj zavičaj i krenuo ka Zapadnoj Evropi, gde su mnogi dobili strana državljanstva. Dio njih je ubijen, dio je pretučen, a nažalost i danas neki manipulišu ovom zajednicom radi vlastitih interesa.

Korištena literatura i linkovi:

- Komisija, *Gora Abidesi*, editor: Ebu Bekir Sofuoğlu, İstanbul: Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Derneği (UKİD) Kültür Yayınları, 2006.
- Tülin Çoruhlu, *Kayıp Miras İzinden Gora Halk Sanatları*, İstanbul: UKİD yayınları, 2007.
- Muhammed Aruči, Günümüz Dünyasında Müslüman Azınlıkları, *Eski Yogoslavya II*, Istanbul: TDV ISAM yayınları, 1998.
- www.ukid.org.tr
- www.milligazete.com.tr
- www.dunyabulteni.net

Uređuje:
Dr. Admir-ef. MURATOVIĆ

Baroso: Islam je neodvojivi dio Evrope

Predsjednik Evropske komisije, Hose Manuel Baroso, kazao je da je islam neodvojivi dio Evrope, ukazujući pritom na veoma važnu i suštinsku ulogu koju islam i muslimani igraju u procesu modernizacije i prosperiteta Evropske unije.

Vjerski predstavnici muslimana su zatražili od čelnih ljudi Evropske unije

Reisu-l-ulema, Hose Manuel Boroso, Janez Janša i Hans-Gert Potering (s desna na lijevo)

"da se sa riječi pređe na djelo" i da posljedica toga bude znatno konkretniji boljitak u odnosima evropskih zvaničnika prema islamu i muslimanima u Evropi.

Ovo su neki od glavnih zaključaka nedavnog samita koji je održan na veoma visokom nivou, između predstavnika Evropske komisije i 20 najistaknu-

Reisu-l-ulema na samitu u Briselu

tijih predstavnika vjerskih zajednica u Evropi, koji je održan u Briselu. Na sastanku se razgovaralo o potrebi zajedničkog djelovanja na polju pokretanja sveukupnog dijaloga između predstavnika nacionalnih i vjerskih zajednica, a sve tre velike religije: islama, kršćanstva i judeizma, kao i veliki broj mislilaca i novinara. Glavna tema kongresa će biti iznalaženje jasnih dokaza o potrebi međureligijskog razumijevanja, što je glavni osnov za otpočinjanje međureligijskog dijaloga koji će biti postavljen na zdrave temelje.

U pauzi između izlaganja učesnika na ovom kongresu bit će otvoren i pušten u rad Centar za međureligijski dijalog. Na ovaj način islamski učenjaci žele da svijetu pošalju jasan signal u kojem stoji da je budućnost ovog svijeta u dijalogu, a ne u sukobu različitih civilizacija. Sukobom bi bili pogođeni svi, a dijalogom bi bila data šansa budućim pokoljenjima da nastave ovim putem koji svakako vodi prosperitetu svih.

U Kataru se otvara Centar za međureligijski dijalog

Glavni grad Katara, Doha, sredinom ovog mjeseca ugostit će šesti po redu kongres za međureligijski dijalog, na kojem će učešće uzeti brojni istaknuti vjerski autoriteti iz

Neki od najavljenih učesnika skupa

Elektronska banka krvi u Saudiji

Kako pokazuju istraživanja, svaki deseti bolesnik koji zatraži bolničko zbrinjavanje u potrebi je za izvjesnom količinom krvi. Ovo se posebno odnosi na one čiji bolnički tretman podrazumijeva i razne oblike hirurških zahvata, kao i oni koji su usljed teških saobraćajnih ili nekih drugih oblika nesreća na putu do bolnice izgubili puno krvi. Svima njima nekada sekunde znače "spas", a vrlo često se desi da u bol-

Logo banke

nici nema dovoljno rezervi krvi ili se javi problem zbog različitosti krvnih grupa.

Sve ovo podstaklo je grupu mladića i djevojaka iz Saudijske Arabije da ponude na internetu mjesto gdje se mogu javiti i ostaviti podatke svi oni koji su u prilici i imaju želju da na ovaj način učestvuju u spašavanju mnogih ljudskih života. Ovo će, kako kažu oni, u mnogome olakšati brzi pristup informacijama o potencijalnim, odgovarajućim dobrovoljnim davaocima krvi, posebno u momentima kada su manevarski prostor i vrijeme izuzetno skučeni.

Posebnost ove "banke krvi" objašnjava Hasan Dževdi, jedan od kreatora ove web stranice: "Ova stranica nije ni u čijem vlasništvu, ona ima status vakufa, niti iko ima od nje bilo kakve koristi. Nagradu i sevabe očekujemo od Allaha dž.š."

Sarkozi: Podržat ćemo Palestince tokom našeg predsjedavanja EU

Francuski predsjednik Nikola Sarkozi u javnom nastupu se obavezao da će učiniti sve, tokom francuskog predsjedavanja Evropskom unijom, da se život Palestinaca u Gazi i šire popravi i učini mnogo kvalitetnijim. Sarkozi je u intervjuu za tuniski list "Šuruk" kazao sljedeće: "Želja za postizanjem mira na Bliskom istoku mora da uključuje dvije stvari: prvo - priznavanje prava Izraelu na postojanje u miru; pozivi na uništenje države Izrael su aspolutno neprihvatljivi. Također, iskrena namjera za postizanje mira mora da podrazumijeva i nezamisliva je bez poštovanja prava Palestinaca, uključujući i pravo da imaju svoju nezavisnu državu."

Sarkozi je, također, kazao: "Došlo je vrijeme da se okonča okupacija započeta 1967. godine i ovo mora biti tema mirovnog procesa. Ja sa svoje strane

Sarkozi

obećavam da će se tokom francuskog predsjedavanja Evropskom unijom učiniti sve da se stanje Palestinaca umnogome poboljša."

Ihsanolu pozvao građanske organizacije da pomognu borbu protiv siromaštva... ...Vlade su omašile

Generalni sekretar Organizacije islamske konferencije, Ekmeludin Ihsanolu, zahvaljujući se brojnim građanskim inicijativama i predstavnicima nevladinog sektora na svemu što su učinili i čine na polju borbe protiv sverastućeg siromaštva u svijetu, pozvao ih je da i dalje rade i što je moguće još aktivnije, jer je problem sa kojim se svijet suočava, kada je siromaštvo u pitanju, veoma veliki. „Vaša uloga" – kazao je Ihsanolu – „i danas je veoma značajna, pogotovo zbog činjenica da su vlade zemalja koje su najpozvanije da nešto učine po ovom pitanju potpuno zakazale. Uglavnom se zadržavaju na proklamacijama, dok veoma malo čine kako bi život milionima siromašnih ljudi u svijetu učinili što lakšim."

Prvi put u Egiptu hotel sa "5 zvjezdica" bez alkohola

U situaciji koja je bez presedana, kada je u pitanju ovaj karakter turističkih

Hotel "Grand-hajat" u Kairu

usluga u Egiptu, vlasnik luksuznog hotela "Grand Hajat", saudijski biznismen, donio je odluku da se iz hotelske ponude izbaci alkohol. On je formirao poseban tim administracije čiji će jedini zadatak biti da nadzire sprovođenje ove odluke u djelo.

Ova odluka je naišla na neodobravanje od strane konzorcijuma u čijem je vlasništvu svjetski lanac "Hajat" hotela, pod čijim imenom i radi ovaj hotel u Egiptu. Oni su kazali da je ova odluka "nepromišljena i da će im nanijeti velike gubitke".

U Ministarstvu turizma Egipta kažu da oni nisu nadležni da rješavaju novonastalu situaciju vezanu za spor između vlasnika hotela i "vlasnika brenda". "Ako u ugovoru stoji da pomenuti vlasnik hotela može sam da odabere hoće li držati alkohol ili ne, onda on ima pravo da sam odluči. No, u bilo kojoj od ovih situacija Ministarstvo nije nadležno da donosi konačan sud" – kaže se u saopštenju Ministarstva turizma. U ovom hotelu također nema ni diskoteke za razliku od drugih hotela iz "porodice Grand Hajata" u ostalim dijelovima svijeta.

Ovo nije izolovan slučaj kada su hoteli "sa četiri i pet zvjezdica" u pitanju u arapskom svijetu. Sličnih primjera je u Jordanu, Saudijskoj Arabiji itd.

Levingston izgubio izbore za gradonačelnika Londona

Kandidat Konzervativne partije Boris Džonson, u "foto-finišu" izbora za gradonačelnika Londona, pobijedio je kandidata Radničke partije, Kevina Levingstona, čovjeka koji je bio i ostat će upamćen kao veliki prijatelj i zaštitnik muslimanske manjine koja živi u glavnom gradu Velike Britanije.

Prema službenim rezultatima izborne komisije, Boris Džonson osvojio je milion i 168 hiljada glasova, dok je za Levingstona glasalo milion i 128 hiljada punoljetnih građana prijestolnice.

Bivši i novoizabrani gradonačelnik Londona

U svom govoru nakon objavljivanja službenih rezultata, Džonson je sa posebnim akcentom analizirao dosadašnji rad vlasti u Londonu na čijem je čelu bio Levingston, smatrajući da milioni građana Londona bivšem gradonačelniku duguju posebnu zahvalnost za sve ono što je uradio za vrijeme osmogodišnjeg uzastopnog boravka na mjestu gradonačelnika.

Tokom predizborne kampanje, Levingston je trpio brojne napade zbog činjenice da je bio i ostao veliki prijatelj i borac za prava muslimana koji žive u Londonu, a posebno zbog činjenice da je bio prisan sa šejhom Jusuf el Kardavijem, predsjednikom Svjetske unije islamskih učenjaka.

No, i pored te "otežavajuće okolnosti", Levingston niti jednog trenutka nije odustao od borbe za prava muslimana, boreći se posebno protiv rastuće islamofobije, koja je posebno prisutna u medijima.

Prema "Tajmu", 11 muslimana među prvih 100 najpoznatijih u svijetu

Prema listi, koju je objavio ugledni američki časopis "Tajm", među prvih 100 ličnosti iz oblasti politike, nauke, sporta, umjetnosti, koji su se posebno istakli u 2008. godini, našlo se i 11 osoba islamske vjere, među kojima je i jedna Iračanka, vlasnica fabrike za proizvodnju odjeće.

Među najpoznatijim ličnostima muslimanske vjere koji su se našli na "Tajmsovoj listi" su: vođa malezijske opozicije - Enver Ibrahim, šiitski lider u Iraku - Muktada Sadr, guverner Dubaija - šejh Muhammed Ali Mektum, saudijski biznismen - emir Velid bin Talal, američki ljekar turskog porijekla - Muhammed Evz. Na spisku je također i osoba koju predstavljaju kao vođa Talibana u Avganistanu - Bejtullah Mahsud.

Pored "ostalih zvjezda" ove liste, svoje mjesto našla je i Iračanka Mediha Husein, stara 37 godina, za koju je jordanska kraljica Ranja Abdalla kazala: "Ona nije te snage, možda, kao što su ostale "zvijezde" sa ove liste, ali je ona primjer jedne hrabre Iračanke, koja je postala simbol borbe protiv teških uslova života. Protiv neimaštine, protiv činjenice da se i u takvim teškim uslovima može, ako se ima volje za to, boriti za život dostojanstven čovjeka."

Velika džamija u Kordobi

Pronađeni ostaci džamije u Granadi

Ekipa arheologa iz španskog grada Granade saopštila je da je na jednoj lokaciji u samom gradu pronašla ostatke koji upućuju da se tu nalazila džamija, koja najvjerovatnije potiče iz vremena muslimanskog upravljanja Andaluzijom.

Ovo otkriće vremenski se poklopilo sa otvaranjem jedne od najvećih džamija u Španiji, nedaleko od glavnog grada ove države, Madrida.

Na konferenciji za štampu, kojoj je prisustvovalo preko 200 novinara i španskih zvaničnika, vođa ove ekipe istraživača, profesor Antonio Malbika Kijo, kazao je: "Ovo otkriće, do kojeg je došao ovaj tim istraživača, nedaleko od Granade, predstavlja jedno od najvažnijih otkrića iz ove oblasti."

Ovo otkriće ukazuje i potvrđuje određene špekulacije po kojima je u Španiji postojao muslimanski grad i prije grada Zehra, kojeg je osnovao andaluzijski halifa, Abdurrahman Nasir, 350. godine po Hidžri.

Na to ukazuju i sljedeće riječi vođe ove ekipe istraživača: "Ovo što smo pronašli odnosi se na ostatke najstarijeg muslimanskog grada u Evropi, grada koji je najvjerovatnije stariji i od grada Zehra, čiji ostaci su otkriveni 1911. godine, za kojeg je do sada tvrđeno da je predstavljao najstarije muslimansko naselje u Evropi.

Učenje Kur'ana napamet - društveno-korisni rad ili zatvor

Katar – Stručnjaci iz oblasti prava slažu se u činjenici da je glavna suština pritvaranja ljudi nakon učinjenih krivičnih i prekršajnih djela doedukacija zatvorenika i pomaganje da se više ne povrate djelima zbog kojih i dospijevaju u zatvor. Zbog toga su u Medžlisu šura u Kataru počeli ozbiljno razmatrati da, kada su u pitanju krivična djela za koje je predviđena manja zatvorska kazna, to bude zamijenjeno nekim oblicima društveno-korisnog rada, među kojima je i učenje Kur'ana napamet. Medžlis je na svom zasjedanju donio odluku da se ubrza procedura donošenja zakona koji predviđa 14 stavki iz oblasti društveno-korisnog rada koje će se primjenjivati kao zamjena za zatvaranje određenih kategorija prijestupnika.

SUĐENJE ŠEŠELJU - STRAVIČNI ZLOČINI

Svjedok zločina u Čelopeku

Svjedok optužbe na suđenju Vojislavu Šešelju opisao je zločine koje su pripadnici paravojne jedinice „Žute ose“ počinili nad muslimanima i nad njim samim u Čelopeku. Optuženi Šešelj nije imao nikakvih pitanja za svjedoka.

Zaštićeni svjedok optužbe, VS-1065, je u nastavku suđenja Vojislavu Šešelju, pred Haškim tribunalom, opisao teške zločine nad pritvorenim Bošnjacima koje je u selu Čelopek kod Zvornika u proljeće 1992. počinio Dušan Vučković, zvani Repić, sa svojom paravojnom jedinicom „Žute ose“.

VS-1065 svjedočio je da je Vučković u maju i junu 1992. u Domu kulture u Čelopeku, koji je i prije toga ubijao i zlostavljao, naredio dvojici očeva i sinova i šestorici drugih zarobljenika da se popnu na binu.

„Naredio im je da se svuku i onda su bili primorani na oralni seks. (...) Mi drugi morali smo da gledamo. (...) Repić je išao između nas i birao ljude koje bi ubijao hicima iz malokalibarske puške. (...) Ubio ih je desetak. (...) Ubio je nožem i dvojicu koji su bili na bini, a jednom je odsjekao polni organ. (...) Poslije su neki morali da iznesu tijela i nikada se više nisu vratili”, izjavio je VS-1065.

Po njegovim riječima, od Bajrama do Vidovdana nije bilo ubistava, a zvornička policija obećala je zaštitu zatvorenicima.

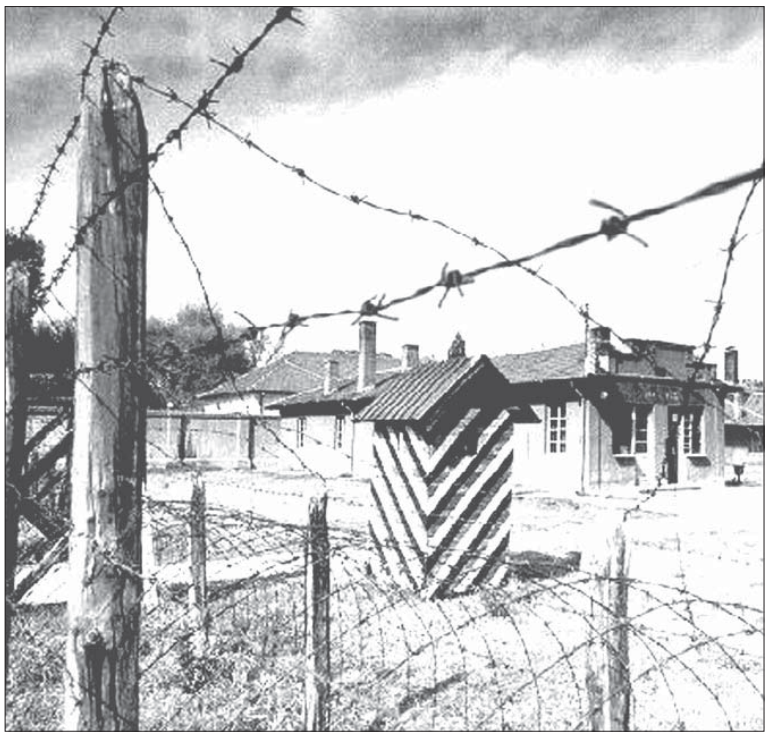

Na Vidovdan, međutim, Vučković-Repić je iskoristio priliku kada su vrata Doma kulture ostala otvorena, ušao i rafalima iz automatske puške ubio 22 pritvorenika, a 24 je ranio, od kojih su dvojica docnije umrla.

Ostale zatvorenike Repić je primorao da uklone tijela, pjevajući pjesmu njemu u čast.

Milenko Lazić, čuvar u zatvoru za muslimanske civile u Domu kulture u Čelopeku, ranije je, u nastavku suđenja za ratne zločine u opštini Zvornik u Beogradu, potvrdio da je pripadnik jedinice „Žute ose“, izvjesni Duško Vučković, zvani Repić, pucajući iz automata ubio i ranio više zarobljenika ali, kako je rekao, za druga zlostavljanja i ubistva prvi put je čuo na današnjem suđenju.

Odgovarajući na pitanja o konkretnim slučajevima ubistava i teške torture u Domu kulture u Čelopeku, u kom su, prema optužnici, bila zatočena 163 muslimana iz zvorničkog naselja Divič, Lazić je rekao da se takve stvari „nisu događale u njegovoj smjeni“.

Svjedok je naveo da je od drugih čuvara saznao da su jednom prilikom zarobljenike izveli pripadnici paravojnih formacija koje je predvodio izvjesni Niški, za kog se zna da je poginuo na ratištu, i da su im oduzeli novac, nakit, satove i druge vrijednosti, ali nije mogao da potvrdi druge detalje iz optužnice.

Prema optužnici, u Domu kulture u Čelopeku ubijen je veliki broj Bošnjaka, a za neka od tih zlodjela i za zločine na drugim lokalitetima, u postupku pred Vijećem za ratne zločine u Beogradu terete se pripadnici paravojne formacije „Žute ose“: Dragan Slavković, Ivan Korać, Siniša Filipović i Dragutin Dragićević. Nekadašnji predsjednik Opštine Zvornik i komandant Teritorijalne odbrane Zvornika Branko Grujić i Branko Popović optuženi su da su znali, ali da nisu spriječili te zločine, kao i prisilno iseljavanje muslimana iz sela Kozluk i Skočić.

Duško Vučković - Repić takođe je bio optužen za zločine u Domu kulture u Čelopeku i u drugim zatvorima na teritoriji opštine Zvornik, ali je uoči početka suđenja umro u pritvoru Centralnog zatvora u Beogradu.

Mladoženja 22 dana, zatvorenik 16 godina

BESAM MAKDISI

Ne može ući u njihovu sobu. Obuzima je strah kada se približi vratima. To su osjećanja koja su ovladala njenim srcem i dušom. Bila je nevjesta koja samo što se udala, dvadeset i dva dana ranije, kada su u njihovu kuću upale snage okupatora Palestine i otele njenog dragog, a sa njim i snove njenog života.

Petnaest godina nije bilo dovoljoa da Šadije Berik povrati svoje snove i pretvori ih u javu.

Ona i dalje čeka svoga dragog Besama Makdisija, koji leži u zatvorima Izraela.

On je optužen da je uznemiravao stanovnike naselja koja su postavljena na palestinskoj zemlji i da je pripadnik Hamasa. Ono što ovoj djevojci daje nadu jeste to da je samo godinu dana ostalo od okončanja kazne kojom je osuđen njen muž davne 1993. godine.

Ona se nada da će izaći iz hladnih kazamata i tamnih samica, napominjući da njen primjer, nažalost, nije jedinstven u Palestini. Mnogo je razdvojenih familija i mladih parova, koliko je djece koja čekaju svoje roditelje, majki svoje sinove, mladih svoje muževe.

Sjećanje Besamove majke na dan njegovog hapšenja

Ona se teško prisjeća dana kada je uhapšen i plačno govori kako joj je teško i da pomisli da je njen sin otet samo dvadeset dva dana poslije ženidbe. Tada je imao dvadeset i jednu godinu, a evo već je prošlo petnaest godina. Tri godine Besam nije imao pravo na posjetu, nakon čega su mu dozvolili da primi majku i suprugu, ali preko stakla koje je i zvuk presijecalo, tako da su se mogli samo gledati. Majka mu je poručivala: „O sine, Besame, strpi se, izdrži. Tebi je, ako Allah da, Džennet zagarantovan, a i oslobođenje je blizu. Allah je s tobom zadovoljan.“

Već godinama majka zbog bolesti nije u stanju ni tako da ga obilazi, ali je supruga uvijek u posjeti. Ona urani i cijeli dan prolazi mnoge kontrole da bi ga samo vidjela i kasno uvečer se kući vratila. Tako godinama.

Ostalo je još godinu dana da se ova tužna priča i teška nepravda okonča i da ova porodica pokuša organizovati svoj život na okupu svojih članova.

www.islamonline.net

MAROKO (II dio)

Esad KOLAŠINAC

Islam je službena religija u Maroku. Od 1965. godine, osim radnog pravosuđa, postoji jedinstveno pravosuđe koje je ukinulo vjerske šerijatske sudove. U sferi porodičnog i nasljednog prava, muslimani Maroka slijede malikijsko pravo. Druga pravna građa oblikovana je prema francuskom modelu.

U Maroku ima 40.000 džamija koje su pod nadzorom marokanskog Ministarstva vakufa i vjerskih pitanja. One sadrže prepoznatljive elemente marokanske arhitekture, četvrtastu munaru, krov umjesto kupole, keramičke detalje i slično. U Maroku 98.7% sunijskih muslimana slijede malikijski mezheb.

Islamske institucije

U Fesu se nalazi najstariji univerzitet u islamskom svijetu - Univerzitet Karavijina, poznat po svojih 14 vrata. Univerzitet datira iz 9. stoljeća. Islamski univerzitet postoji i u Marakešu.

Civilizacijske znamenosti

Po svojim kulturnim i historijskim znamenitostima prepoznatljivi su sljedeći gradovi: **Fes** iz 809. godine, koji je bio prijestolnica mnogobrojnih marokanskih vladara od 9. do 17. stoljeća, vjersko i kulturno središte Maroka. **Maknes,** druga vjerska i kulturna prijestolnica Maroka. **Marakeš,** na jugu, treća kraljevska prijestolnica Maroka, osnovan 1062. godine. **Tandžer,** grad koji vezuje Afriku i Evropu, Zavičaj Ibn Batute, poznatog moreplovca. **Kazablanka,** industrijska i trgovinska prijestolnica Maroka sa više od milion stanovnika, osnovana u 16. stoljeću u blizini starog grada Ante. **Varzezat,** grad na jugu Maroka, vrata prema pustinji, grad u kome su se snimili brojni svjetski filmovi. **Suvejra,** grad galebova, starih topova i kula, poznat i kao sastajalište evropskih hipika. **Volubilis,** iskopine rimskog grada iz 3. stoljeća.

Ismail Jenibajrak, predstavnik turske nevladine organizacije "Esnafi"

Bošnjaci u Turskoj malo znaju o situaciji u Sandžaku

Turska nevladina organizacija “Esnafi” u dva navrata je poklonila odjeću učenicima Medrese „Gazi Isa-beg“. Odjeća je kupljena novcem kojeg su prikupili Bošnjaci koji žive u Turskoj, ali i Turci koji žele da pomognu učenicima ove vjerske škole.

Predsjednik ove organizacije Ismail Jenibajrak, inače porijeklom Škrijelj iz Boroštice, najzaslužniji je za realizaciju ove humanitarne akcije. On je najavio da ova organizacija namjerava da obuče oko 2.000 mališana koji pohađaju mektebe „Wildan“ i „Reuda“, koji posluju u okviru Mešihata Islamske zajednice u Srbiji. Ova organizacija će dostaviti i odjeću za žene koje se oblače u skladu sa islamskim propisima.

Odjeća koju su do sada poklonili je izuzetnog kvaliteta.

„Preko 90% Bošnjaka koji žive u Turskoj ne zna da u Novom Pazaru postoje Medresa, mektebi, Fakultet... Ima mnogo imućnih Bošnjaka u Turskoj koji su dobri vjernici i koji bi rado pomogli rad ovakvih ustanova“ – kaže Ismail.

R.S.

Omladina džemata El-Iman posjetila studente u Pragu

U subotu, 12. aprila 2008. god., zajedno sa džematlijama džemata El-Iman u Beču, posjetili smo glavni grad Češke Republike - Prag. Nakon tročasovnog putovanja stigli smo u Prag gde su nas toplo dočekali turski studenti koji žive i studiraju u ovom gradu. Poslije doručka, dok smo pili čaj, raspitivali smo se o stanju muslimana u Češkoj, kao i o studentima, njihovim problemima i poteškoćama. Prevodilac nam je bio Smail Ličina koji je diplomirao medicinu u Turskoj, a koji je inače na specijalizaciji na Univerzitetu u Beču. Naš vrijedni džematlija prelijepog glasa Esad Salihović proučio nam je jednu ilahiju na turskom jeziku koja je izazvala zadovoljstvo kod studenata te dala poseban čar i ljepotu samom sijelu. Kada smo krenuli u zijaret nekih mjesta ostavili smo skromni novčani prilog studentima.

U Češkoj živi više od sto hiljada muslimana, pretežno Arapa. Nažalost, prisustvo muslimana u Pragu, koji ima oko milion i šesto hiljada stanovnika, slabo je vidljivo. Na ulicama ćete teško susresti pokrivenu muslimanku, za razliku od nekih drugih evropskih gradova, poput Beča, Minhena ili Pariza. Rijetko ćete naići na turski restoran, doner ili butik.

Posjetili smo dva manja mesdžida - jedan arapski i jedan turski. Iako je bilo malo džemata na podne namazu, ipak se osjećala neka toplina koja je isijavala sa nurli lica Azerbejdžanaca, Uzbekistanaca i ostalih. Po centru grada smo šetali puna dva sata obilazeći neka značajna mjesta, a zatim smo posjetili jednu osnovnu školu koju su osnovali Turci, a koja se prostire na osam hiljada kvadratnih metara i četiri hiljade kvadratnih metara korisne površine. Škola je moderno opremljena i ima više od stotinu učenika. Nastava se plaća i iznosi oko četiri hiljade eura godišnje po učeniku.

Poslije zajedničkog ručka krenuli smo za Beč, malo sretni a malo tužni. Sretni što i u ovoj hladnoj zemlji ima aktivnih muslimana, a tužni zato što je njihov uticaj trenutno sveden na minimum. Zamolili smo Gospodara da im podari svako dobro i da ih učvrsti na putu istine.

Mithat-ef. MUJOVIĆ, imam u Beču

Otvoren mekteb u naselju Nedakusi

U naselju Nedakusi, u industrijskoj zoni Bijelog Polja, već duže vrijeme se osjeća nedostatak vjerskih objekata, a time i vjerskih aktivnosti.

Davno je bilo kada su mještani Nedakusa imali prostorije gdje su se održavale vjerske aktivnosti, ali vremenom ovaj džemat je prestao da funkcioniše.

Tim povodom, Odbor IZ-e Bijelo Polje je sazvao sastanak sa mještanima zainteresovanim da pomognu afirmaciju islama u svom naselju.

Delegaciju su sačinjavali: predsjednik Odbora Mithat Bahović, rukovodilac vjersko-prosvjetne službe Enis-ef. Burdžović, koordinator Omladinskog kluba Nijaz-ef. Mušović, sekretar Odbora Kemal Mekić i šef Rahmet službe Muris Ljaljević.

Sastanak je upriličen u porodičnoj kući Hajriza Ramovića. Nakon analiziranja stanja i mogućnosti zaključeno je da je uspostavljanje mekteba prioritet. Principom da se izgrađuju najprije sadžidi - klanjači, pa mesadžidi - džamije, jasno je da će mekteb proizvesti sadžide koji će u budućnosti graditi džamije i brinuti o vjeri.

Nakon toga, kontinuiranim naporom aktivista iz Nedakusa i koordinatora Omladinskog kluba, obezbijeđena je prostorija za mektebsku nastavu, u kući Adila Ćatovića, i sav potrebni materijal.

Mekteb je počeo sa radom 30.03.2008. godine. Za manje od mjesec dana upisano je preko četrdeset polaznika. Nastavu održava Nijaz-ef. Mušović.

Nakon otvorenja mekteba u Nedakusima, slijede i pripreme oko otvaranja drugog mekteba na Loznicama.

Nijaz-ef. MUŠOVIĆ

www.dzamije.info

Na stranici www.dzamije.info nalazi se datoteka sa slikama džamija iz Bosne i Hercegovine. Posjetioci mogu naći slike džamija koje su tokom rate srušene, koje su rat preživjele i slike novosagrađenih džamija. Cilj projekta je sakupljanje i prezentacija slika svih aktuelnih i svih srušenih džamija širom BiH, kako iz velikih i poznatih gradova tako i iz najmanjih sela. Također, cilj projekta je da posjetiocima stranice dočara raskošnost, ljepotu i raznolikost bosanskih džamija sa prepoznatljivom arhitekturom.

Team-dzamije.info srdačno poziva sve da posjete stranicu i želi posjetiocima ugodno vrijeme pretražujući stranicu www.džamije.info.

Ukoliko neko želi podržati rad teama-dzamije.info, neka pošalje slike džamija na adresu info@dzamije.info .

Da Bog da pa da ispunimo naše ciljeve.

MEDŽLIS ISLAMSKE ZAJEDNICE
BEOČIN

RASPISUJE

KONKURS

za popunu upražnjenog radnog mjesta imama, hatiba i muallima u Medžlisu Islamske zajednice Beočin.
Kandidat treba ispunjavati sljedeće uslove:

STRUČNA SPREMA - Obavezna završena medresa, uz status studenta islamskog ili društvenog smjera.
RADNO ISKUSTVO - Poželjno.
PORODIČNI STATUS – Oženjen.

Potrebno je da ne postoje nikakve pravno-administrativne ili druge prepreke za postavljenje od strane Muftijstva novosadskog.

Budućem uposleniku (i članovima porodice) obezbijeđen je stan.

Visina plate je određena pravilnikom Medžlisa IZ-e Beočin.

Kandidati su obavezni da uz prijavu dostave kraću biografiju, dokaze o stručnoj spremi i radnom iskustvu, uvjerenje o studentskom statusu.

Prijave slati na adresu Muftijstva novosadskog:
Ul. Futoška 61, 21000 Novi Sad.
Informacije na telefon 021 6619 444

Konkurs je otvoren 15 dana od dana objavljivanja.

IKC BEHAR

RASPISUJE SVOJ TREĆI JUBILARNI KONKURS NA TEMU

Kur'an je bio moral Božijeg Poslanika Muhmmeda a.s. Kur'an živi i sada kao moral svih muslimana.

Islamski kulturni centar "Behar", Grand Rapids, Michigan, je sa svim svojim dosadašnjim literarnim natječajima želio sve podsjetiti kakvo je mjesto Božijeg poslanika Muhameda alejhi selam u srcima muslimanima.
Teme prošlogodišnjih natječaja su nas podsjećale na uzor Poslanika u praktičnom životu muslimana. Ove godine smo se željeli podsjetiti na hadis koji nam je objasnio da je Kur'an bio moral Božijeg Poslanika.
Kur'an ostaje živ, danas kao moralna uputa i uporište svih muslimana svjeta
Jedan od zaključaka iz realizacija prošlogodišnjih konkursa je da je potrebno podsjetiti sve koji žele učestvovati da je ovo literarni konkurs i da najjače utiske ostavljaju radovi koji se bave ličnim doživljajem i osjećajima na zadatu temu.
Moral je kruna svakog čovjeka, pa se tako ovom temom zaokružije i naš serijal literarnih natječaja.
Zato molimo da nam pošaljete vaše lične literarne doživljaje teme o Kur'anu kao moralu muslimana.

Rok za pristizanje radova je do 26. maja 2008.

Slanjem rada autor ustupa autorsko pravo ICCGR za objavljivanje rada na web stranicama za informacije o natječaju, kao i u knjizi sa zbirkom odabranih radova sa sva tri natječaja koja će, inšallah, uskoro biti objavljena.

POBJEDNICI DOSADAŠNJIH NATJEČAJA IMAJU PRAVO UČEŠĆA, ALI NJIHOVI RADOVI NE MOGU BITI U KONKURENCIJI ZA PRVE TRI NAGRADE.

1. I nagrada = Plaketa i 500 US$
2. II nagrada = Plaketa i 250 US$
3. III nagrada = Plaketa i 150 US$

Radovi veličine slova 12, s duplim proredom, moraju biti poslati na web adresu:
dzematbehar@gmail.com
Svi pristigli radovi moraju imati propratno pismo sa podacima autora, uključujući:

1. Ime i prezime:_____
2. Puna adresa: _____
3. Telefon:_____ Mobilni:_____

Odluke o pobjednicima će biti objavljene dvije do tri sedmice nakon završetka konkursa na našem web sajtu: www.iccgr.net

Na osnovu člana 52. Statuta,
Upravni odbor Medrese Gazi Isa-beg u Novom Pazaru, raspisuje

KONKURS

Za prijem učenika-ca u I (prvi) razred Medrese "Gazi Isa-beg" u Novom Pazaru za školsku 2008/2009. godinu. Školovanje u Medresi "Gazi Isa-beg" traje četiri godine. Škola je internatskog tipa.

Kandidat za prijem u Medresu treba da ispunjava slijedeće uslove:
- da nije stariji-a od 17 godina,
- da je završio-la osmogodišnju školu s odličnim ili vrlo dobrim uspjehom i primjernim vladanjem,
- da je duševno i tjelesno zdrav-a,
- da je završio-la drugi stupanj vjeronauke.

Prijemni ispit se sastoji iz pismenog i usmenog dijela. Prednost za upis imat će kandidati koji su završili osmogodišnju školu s odličnim uspjehom i oni koji na prijemnom ispitu pokažu najviše znanja.
Prijemni ispit će se održati u Medresi "Gazi Isa-beg" 14. juna 2008. godine za muškarce i djevojke. Prijemni ispit počinje u 9 sati.
Molbe za prijemni ispit podnose se na adresu:
Medresa "Gazi Isa-beg", uluca Gradska 1/b, 36300 Novi Pazar.
Krajnji rok za podnošenje molbi je 11. jun 2008. godine.

Uz molbu se prilažu i sljedeća dokumenta:
- izvod iz matične knjige rođenih,
- svjedočanstvo o završenoj osmogodišnjoj školi (orginal) ili svjedočanstva za 5, 6, 7. i 8. razred,
- ljekarsko uvjerenje da je kandidat du{evno i tjelesno zdrav,
- pismeni pristanak roditelja ili staratelja da kandidat može upisati Medresu,
- pismeni pristanak roditelja, ili staratelja ili džematskog odbora (Medžlisa Islamske zajednice) da će redovno uplaćivati Direkciji Medrese određeni doprinos za izdržavanje u internatu.

Molimo sve kandidate da tačno naznače **adresu prebivališta, kao i broj telefona,** kako bismo ih uredno i na vrijeme mogli obavijestiti o rezultatima prijemnog ispita.
Naknadne molbe i molbe sa nepotpunom dokumentacijom neće se uzimati u razmatranje.

Važna napomena: Kandidati koji su zainteresovani za upis u Medresu ove godine mogu koristiti Informator koji sadrži pitanja iz testa na prijemnom ispitu.
Ostale informacije mogu se dobiti na telefon (020) 311 770

Predsjednik Upravnog odbora Medrese
Muftija Rešad-ef. Plojović

Glas islama
List za vjeru, društvo i kulturu

Izdavač: Izdavačka ustanova
El-Kelimeh Novi Pazar
Štampa:
Grafokarton Prijepolje

Glavni i odgovorni urednik:
Hajrudın BALIĆ

Urednik u redakciji:
Semir REBRONJA

Pomoćnik glavnog
i odgovornog urednika:
Fahrudin SMAILOVIĆ

Redakcija:
Refik SADIKOVIĆ
Mehmed MEŠIĆ
Rešad PLOJOVIĆ
Bekir MAKIĆ
Sead ŠAĆIROVIĆ
Almir PRAMENKOVIĆ
Misala PRAMENKOVIĆ
Sanela KARIŠIK-MISIRLIĆ
Sead IBRIĆ
Esad KOLAŠINAC

Malik NUROVIĆ, distribucija

Kompjuterska priprema:
Samir ŠKRIJELJ, lektura
Mujahid HIRSCH, dizajn
Salahudin FETIĆ, prijelom

Adresa redakcije:
Ul. Gradska 1
36300 Novi Pazar

Telefoni:
Tel.: ++ 381 (20) 337 270
Fax: ++ 381 (20) 334 020

Žiro račun:
160-15374-29

E-pošta:
redakcija@glas-islama.com
semir@glas-islama.com
hajrudin@glas-islama.com
fahrudin@glas-islama.com
refik@glas-islama.com
salahudin@glas-islama.com

Internet adresa:
www.glas-islama.com

Rješenjem od 12.12.1996. g. GLAS ISLAMA je registrovan kod Ministarstva za informacije Republike Srbije pod registarskim brojem 2281.

Rukopisi, diskete i fotografije se ne vraćaju

Redakcija Glasa islama odgovorna je samo za stavove iznesene u rubrici "Naše viđenje". Za stavove u ostalim prilozima odgovorni su potpisani autori.

Na osnovu članova 45, 46, 47. i 48. Statuta,
Fakultet za islamske studije raspisuje

KONKURS

Za upis na prvu godinu studija u školskoj 2008/2009. godini

Pravo učešća na konkurs imaju svršenici medresa i srednjih škola IV stepena. Za kandidate koji nisu završili medresu bit će organizovana pripremna godina iz stručnih predmeta u periodu od 1. jula do 30. oktobra.
U prvom upisnom roku, dokumenta se predaju u periodu od 23. do 27. juna, a prijemni ispit će biti organizovan 1. jula 2008. godine.
U drugom upisnom roku, dokumenta se predaju u periodu od 1. do 5. septembra, a prijemni će biti organizovan 8. septembra 2008. godine.
Kandidati su dužni da podnesu slijedeća dokumenta:
- izvod iz matične knjige rođenih,
- svjedočanstva svih razreda srednjeg obrazovanja,
- diplomu o završenom četvorogodišnjem obrazovanju,
- potvrdu o završenoj pripremnoj godini (za kandidate koji nisu završili medresu).

Nastava na Fakultetu organizovana je kao četvorogodišnji studij. Naredne akademske godine Fakultet će otvoriti sljedeće odsjeke i smjerove:

I - ŠERIJAT
1. smjer za Fikh
2. smjer za Usuli fikh

II - KUR'AN I SUNNET
1. smjer za Kur'an
2. smjer za Sunnet

III – ORJENTALNI JEZICI
1. smjer za Arapski jezik
2. smjer za Turski jezik

IV - DA'WA I MEDIJI
V – AKAID I KOMPARATIVNE RELIGIJE
VI - RELIGIJSKA PEDAGOGIJA

Dokumenta se predaju u Studentskoj službi Fakulteta. Za informacije kandidati se mogu obratiti nadležnoj službi Fakulteta, ul. Rifata Burdžovića 1, ili na tel./fax: +381 20 316 904, e-mail: fisnp@ptt.yu.

D E K A N
Prof. dr. Mevlud-ef. Dudić

DOO

UJKANOVIĆ
BEBI OPREMA

tel: 020/386-385
020/386-280
mob: 063/404-139

Ul. Veljka Vlahovića 18b
Novi Pazar

BESTATTUNGSDIENST "ŠUŠKO" POGREBNE USLUGE

PRIJEVOZ DŽENAZA IZ SVIH EVROPSKIH ZEMALJA ZA SANDŽAK, BIH I DRUGA ODREDIŠTA

MI VAM NUDIMO:

- dugogodišnje iskustvo
- sređivanje kompletne dokumentacije,
- kvalitetno i potpuno islamsko opremanje dženaze
- exhumacije
- pristupačnu cijenu
- prisustvo pri transportu specijalnim pogrebnim autom imama Bekir-ef. Šuško

S obzirom da smrt ne bira vrijeme slobodni ste u svako doba obratiti se nama

IZBJEGNITE KOMPLIKACIJE - NAZOVITE NAS!!!

0049 172 63 25 762
Bekir-ef. ŠUŠKO

KOMPLETNA IZRADA I UGRADNJA NIŠANA U SKLADU S MUSLIMANSKIM OBIČAJIMA

szk "BERZAH"

radnja za preradu, ugradnju, promet mermera i izgradnju nadgrobnih spomenika
Novi Pazar, Selakovac, Dubrovačka 416/bb

tel: +381 20 315 100
mob. +381 63 8 464 981

Posjetite nas na
www.kelimeh.com
ON-LINE prodaja
tel: 020 334 020
mob: 064 16 222 84
e-mail:
kelimeh@gmail.com

IZDAVAČKA USTANOVA EL-KELIMEH PREDSTAVLJA

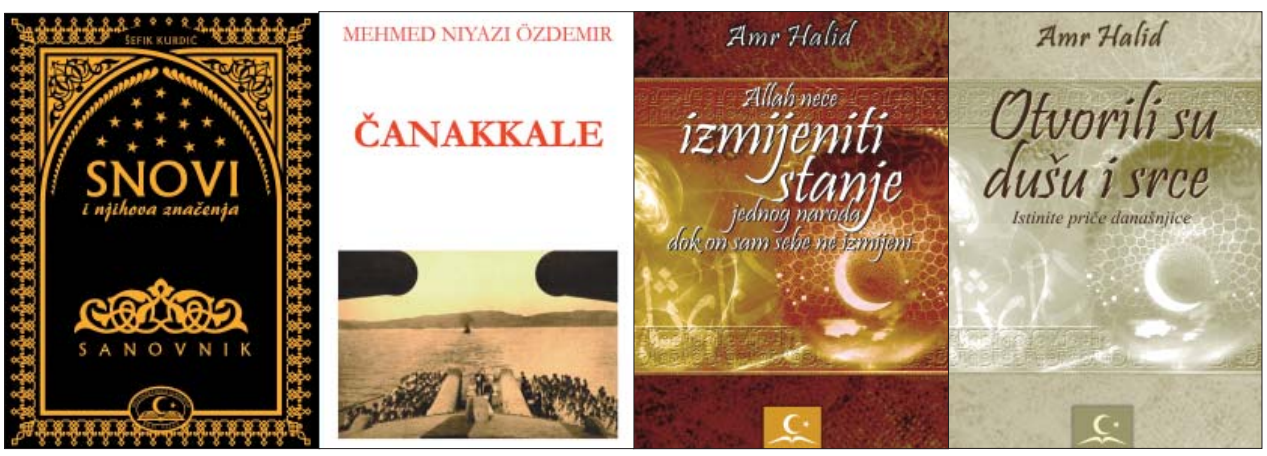

FLORIDA SHOES
- PROIZVODNJA OBUĆE ISKLJUČIVO OD KOŽE
- PRODAJA NA VELIKO I MALO
- IZVOZ OBUĆE ZA INOSTRANSTVO

PROIZVODNJA:
fax: 020/382-072
tel: 020/389-170
mob: 063/628-005
e-mail: mecoflrida@nadlanu.com

VELEPRODAJA:
Ul. Kej skopskih žrtava 181

MALOPRODAJA:
ul. 1. maj 28
ul. Rifata Burdževića 17.

VLASNIK: MEHUDIN HAJROVIĆ - MECO

Hotel "DENIS"

Hotel Denis

Hotel Denıs, Novı Pazar Dojeviće BB,
Telefoni: +381 20 360 120, +381 20 360 121, +381 20 360 122, +381 20 360 123
e-mail: hotel-denis@my-ist.net, hotel-denis@neobee.net, web adresa: www.hotel-denis.com